

**GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA**

**HOTĂRÂRE nr. ...**  
**din .....2024**

**pentru aprobarea Normei privind stabilirea unor măsuri pentru  
prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de  
encefalopatie spongiformă**

În temeiul art. 29 al Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară,  
cu modificările ulterioare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova,  
2021, nr. 13 -20, art. 10 ) **Guvernul HOTĂRĂȘTE:**

**1.** Se aprobă Norma privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul  
și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă.

**2.** Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 404/2016 pentru aprobarea Normei  
sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor de control și combatere a anumitor  
forme transmisibile de encefalopatie spongiformă la animale, cu modificările  
ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 100-105, art. 465).

**Prim-ministru**

**DORIN RECEAN**

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,  
ministru agriculturii  
și industriei alimentare

**Vladimir BOLEA**

## **Norma privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă**

Prezenta Normă transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (CELEX: 32001R0999), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 147 din 31 mai 2001, așa cum a fost ultima oară modificat prin Regulamentul (UE) 2024/918 al Comisiei din 25 martie 2024 de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite cerințe de raportare pentru statele membre referitoare la programele naționale de creștere a animalelor în vederea selectării pentru rezistență la forme transmisibile de encefalopatie spongiformă.

### **Capitolul I**

#### **DISPOZIȚII GENERALE**

**1.** Prezenta Normă stabilește măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea encefalopatiilor spongiforme transmisibile (EST) la animale (în continuare Normă). Este aplicată producției și introducerii pe piață a animalelor vii și a produselor de origine animală și, în anumite cazuri specifice, și exportului acestora.

**2.** Prezenta Normă nu se aplică:

1) produselor cosmetice, medicamentelor sau aparatelor medicale, materiilor prime sau produselor intermediare;

2) produselor care nu sunt destinate utilizării în alimentația umană, în hrana animalelor sau în îngrășăminte, sau în materia primă ori produsele intermediare;

3) produselor de origine animală destinate expunerii, educației, cercetării științifice, studiilor sau analizelor speciale, cu condiția ca aceste produse să nu fie în cele din urmă consumate sau utilizate de oameni sau de animale altele decât cele folosite pentru proiectele de cercetare respective;

4) animalelor vii folosite pentru cercetare sau destinate cercetării.

**3.** Pentru a evita contaminarea sau substituirea animalelor vii sau a produselor de origine animală prevăzute în pct. 1 cu produsele de origine animală prevăzute în pct. 2 subpct. 1), 2) și 3) sau cu animalele vii prevăzute în pct. 2, acestea se păstrează separat în permanență, cu excepția cazului în care respectivele animale

vii sau produse de origine animală sunt produse cel puțin în aceleași condiții de protecție a sănătății din punct de vedere al formelor de EST.

4. În scopul aplicării prezentei Norme se utilizează noțiunile de „*animal de fermă*”, „*produse de origine animală*” definită în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, noțiunea de „*hrana pentru animale*” definită în Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, noțiunile de „*animal de acvacultură*”, „*animal acvatic*” definite în Norma sanitar-veterinară privind condițiile de sănătate a animalelor și produselor de acvacultură și măsurile de prevenire și combatere a anumitor boli la animalele acvatice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 239/2009, noțiunile de „*materii prime pentru furaje*”, „*furaj combinat*”, „*furaj complet*”, „*etichetă*” definite în Cerințe sanitar-veterinare față de hrana pentru animale aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 910/2020, noțiunile de „*animale de blană*”, „*produse din sânge*”, „*proteine animale prelucrate*”, „*făină de pește*”, „*colagen*”, „*gelatină*”, „*proteine hidrolizate*”, „*conservă de hrană pentru animale de companie*”, „*hrană prelucrată pentru animale de companie*”, „*insecte de crescătorie*” definite în Norma sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022, și, adițional, se definesc următoarele noțiuni:

*forme de EST*: toate formele de encefalopatie spongiformă transmisibilă, cu excepția formelor care apar la om;

*introducere pe piață*: orice operațiune al cărei scop este de a furniza animale vii sau produse de origine animală prevăzute în prezenta Normă, sau orice altă formă de furnizare contra cost sau gratuită către o țară de depozitare în vederea furnizării către o altă țară;

*materii prime*: materii prime sau orice alt produs de origine animală din care sau cu ajutorul căruia sunt fabricate produsele prevăzute în pct. 2 subpct.1) și 2) la Normă;

*categorie*: una dintre categoriile de clasificare prevăzute în Capitolul III din anexa nr.1 la Normă;

*autoritate competentă*:– Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *Agenție*), subdiviziunile teritoriale ale Agenției;

*materiale cu riscuri specifice*: țesuturi care provin de la animale a căror origine este într-o țară de origine sau într-o regiune a acestora cu un risc controlat sau nedeterminat de ESB;

*animal suspectat de a fi infectat cu o EST*: animale vii, sacrificate sau moarte care prezintă sau au prezentat tulburări neurologice sau de comportament sau o deteriorare progresivă a stării generale asociată cu o degradare a sistemului nervos central și pentru care informațiile adunate pe baza examinării clinice, a

răspunsului la tratament, a examinării post-mortem sau a analizelor de laborator ante-mortem sau post-mortem nu permit stabilirea unui diagnostic alternativ. Encefalopatiile spongiforme bovine (ESB) sunt suspectate la bovinele care au prezentat un rezultat pozitiv la analiza rapidă pentru ESB;

*exploatație*: orice loc în care animalele prevăzute în prezenta Normă sunt ținute, păstrate, crescute, manipulate sau arătate publicului;

*prelevare de probe*: prelevarea de probe care să asigure o reprezentare corectă din punct de vedere statistic de la animale sau din mediul acestora, sau din produse de origine animală, în scopul stabilirii unui diagnostic de boală, a relațiilor familiale, pentru supravegherea sănătății sau pentru monitorizarea absenței agenților microbiologici sau a unor materiale din produse de origine animală;

*îngrășăminte*: orice substanță care conține produse de origine animală utilizată pe pământ pentru a intensifica creșterea vegetației; pot include și reziduuri digestive de la producția de bio-gaz sau de la tratarea cu compost;

*teste rapide*: metode de depistare enumerate în anexa nr.8;

*test alternativ*: testele prevăzute în pct. 40 la Normă, care sunt folosite ca alternativă la retragerea materialelor cu riscuri specificate;

*carne separată mecanic* ( în continuare CSM): produsul obținut prin îndepărtarea cărnii de pe oasele acoperite cu carne după dezosare, cu ajutorul mijloacelor mecanice care generează distrugerea sau modificarea structurii fibroase a mușchilor;

*supraveghere pasivă*: semnalarea tuturor animalelor suspecte de a fi infectate cu o formă de EST și, atunci când prezența unei forme de EST nu poate fi exclusă printr-un examen clinic, efectuarea pe animalele respective a unor teste de depistare în laborator;

*supraveghere activă*: efectuarea de teste de depistare pe animalele care nu au fost semnalate ca fiind suspecte de a fi infectate cu o formă de EST, precum animalele abatorizate de urgență, animalele care prezintă semne de boală în momentul inspecțiilor ante mortem, animalele moarte, animalele sănătoase abatorizate și animalele abatorizate în legătură cu un caz de EST, în special pentru a stabili evoluția și prevalența formelor de EST pe teritoriul unei țări sau într-una din regiunile acesteia;

*caz indigen de ESB*: un caz de encefalopatie spongiformă bovină pentru care nu s-a demonstrat în mod clar că se datorează infectării anterioare importării ca animal viu;

*cohortă*: grupul de bovine care s-au născut în același efectiv în care s-a născut bovina afectată, în intervalul de 12 luni anterior sau ulterior nașterii acesteia, precum și animalele care, în orice moment din primul lor an de viață, au fost crescute alături de bovina afectată care era în primul ei an de viață;

*caz index*: primul animal dintr-o exploatație sau grup epidemiologic definit la care s-a confirmat o infecție aparținând EST;

*EST la rumegătoarele de talie mici*: un caz de encefalopatie spongiformă transmisibilă depistat la o ovină sau caprină în urma unui test de confirmare a prezenței proteinei PrP anormale;

*caz de scrapie*: un caz confirmat de encefalopatie spongiformă transmisibilă depistat la o ovină sau caprină pentru care diagnosticul de ESB a fost exclus;

*caz de scrapie clasică*: un caz confirmat de scrapie clasică clasificat ca atare în conformitate cu caracterizarea tulpinilor de EST la rumegătoarele de talie mică;

*caz de scrapie atipică*: un caz confirmat de scrapie care se deosebește de scrapia clasică în conformitate cu caracterizarea tulpinilor de EST la rumegătoarele de talie mică;

*genotipul proteinei prionice*: la ovine, o combinație de două alele;

*caz de ESB*: un caz de ESB confirmat în cadrul laboratorului de referință în conformitate cu metodele și protocoalele prevăzute la pct. 7-10 din anexa nr.8 la Normă;

*caz de ESB clasică*: un caz de ESB clasificat ca atare în conformitate cu criteriile stabilite în metoda utilizată de laboratorul pentru clasificarea izolatelor de EST la bovine ;

*caz de ESB atipică*: un caz de ESB care nu poate fi clasificat drept caz de ESB clasică în conformitate cu criteriile stabilite în metoda utilizată de către laboratorul de referință

*ovine și caprine în vârstă de peste 18 luni*: sunt ovine și caprine a căror vârstă este confirmată de registrele sau documentele de circulație și la care au erupt deja prin gingie mai mult de doi incisivi permanenți;

*prelucrători la domiciliu*: crescători de animale care amestecă hrană combinată pentru animale destinate utilizării exclusive în propria fermă;

*cervide de crescătorie și captive*: animale din familia *Cervidae* care sunt deținute de oameni într-un teritoriu închis;

*cervide sălbatice*: animale din familia *Cervidae* care nu sunt deținute de oameni;

*cervide semidomestice*: animale din familia *Cervidae* care sunt deținute de oameni, deși nu într-un teritoriu închis;

*ovine și caprine în vârstă de peste 18 luni*: ovine și caprine a căror vârstă este confirmată de registrele sau documentele de identificare a exploatației sau la care au erupt deja prin gingie mai mult de doi incisivi permanenți.

## Capitolul II

## DETERMINAREA STATUTULUI PRIVIND ESB

**5.** Stabilirea statutului cu privire la ESB se realizează prin clasificarea într-una dintre următoarele trei categorii:

1) risc neglijabil de ESB, astfel cum este definit în pct. 8 din anexa nr.1 la Normă;

2) risc controlat de ESB, astfel cum este definit în pct. 9 din anexa nr.1 la Normă;

3) risc nedeterminat de ESB, astfel cum este definit în pct. 10 din anexa nr.1 la Normă.

**6.** Statutul cu privire la ESB al Republicii Moldova poate fi stabilit numai pe baza criteriilor prevăzute la pct.3 din anexa nr.1 la Normă. Aceste criterii cuprind rezultatele unei analize a riscului care identifică toți factorii potențiali ai apariției ESB, astfel cum sunt definiți în Capitolul II din anexa nr. 1 la Normă, iar evoluția în timp a acestora, precum și măsurile extinse de supraveghere activă și pasivă, ținând seama de categoria de risc a țării.

**7.** În cazul în care se urmărește ca Republica Moldova să fie menținută pe lista țărilor autorizate pentru exportul în Uniunea Europeană de animale vii sau produse reglementate de prezenta Normă, se va prezenta , de către autoritatea competentă Comisiei Uniunii Europene o cerere de stabilire a statutului țării cu privire la ESB, însoțită de informații relevante privind criteriile menționate în anexa nr.1 Capitolul I , precum și factorii potențiali de risc prevăzuți în anexa nr. 1 Capitolul II, precum și evoluția în timp a acestora.

**8.** Se examinează de către Comisia Uniunii Europene fiecare cerere în parte, încadrându-se astfel Republica Moldova în una din categoriile definite în anexa nr. 1 Capitolul III, ținând seama de criteriile și factorii potențiali de risc.

**9.** În cazul în care Comisia Uniunii Europene hotărăște că documentele de fundamentare nu includ informațiile prevăzute în anexa nr. 1 Capitolele I și II la Normă , aceasta poate solicita autorității competente din Republica Moldova, prezentarea unor informații suplimentare într-o perioadă care urmează să fie specificată.

**10.** După ce Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) a stabilit procedura de clasificare a Republicii Moldova pe categorii și dacă a încadrat Republica Moldova în una din aceste categorii, poate fi efectuată o reevaluare a categorizării a țării respective, conform pct.8 la Normă.

**11.** În cazul în care Comisia Uniunii Europene hotărăște că informațiile prezentate de autoritatea competentă conform anexei nr.1 Capitolele I și II la Normă sunt insuficiente și neclare, aceasta determine statutul privind ESB al Republicii Moldova pe baza unei analize de risc complete.

**12.** Analiza de risc poate cuprinde o analiză statistică concludentă a situației epidemiologice cu privire la formele de EST din Republica Moldova, pe baza utilizării, în cadrul unei proceduri de screening, a analizelor rapide. Comisiei Uniunii Europene utilizează criteriile de clasificare folosite de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH).

**13.** Analizele rapide pot fi aprobate de autoritatea competentă și introduse pe o listă care figurează în anexa nr.8 pct.22-26 la Normă.

**14.** Procedura de screening poate fi utilizată de autoritatea competentă în cazul în care se dorește obținerea aprobării Comisiei Uniunii Europene pentru clasificarea pe care u realizat-o pe baza respectivă.

**15.** În cazul în care autoritatea competentă nu a prezentat o cerere în conformitate cu pct.7 la Normă, trebuie pentru expedierea de pe teritoriul său a animalelor vii și a produselor de origine animală, să respecte cerințele de import aplicabile țărilor care prezintă un risc nedeterminat de ESB, până la depunerea cererii respective și până la luarea unei hotărâri finale asupra statutului țării cu privire la ESB.

**16.** Autoritatea competentă notifică Comisia Uniunii Europene cu privire la dovezile epidemiologice sau alte informații care ar putea conduce la o modificare a statutului privind ESB, în special rezultatele programelor de monitorizare prevăzute în pct.21-28 la Normă.

**17.** Reținerea Republicii Moldova pe una dintre listele prevăzute pentru a i se permite exportul în Comunitate Uniunii Europene de animale vii și produse de origine animală pentru care prezenta Normă stabilește reglementări specifice și este condiționată de informațiile disponibile sau dacă se presupune că este prezentă o formă de EST– de furnizarea informațiilor prevăzute în pct. 5-7 la Normă.

**18.** Eligibilitatea Republicii Moldova pentru exportul în Comunitatea Uniunii Europene de animale vii sau produse de origine animală pentru care prezenta Normă prevede reglementări specifice, în condiții corespunzătoare categoriei stabilite de Comisia Uniunii Europene, este condiționată de obligația autorității competente de a notifica Comisiei Uniunii Europene în scris, prezentarea dovezilor epidemiologice sau de altă natură care ar putea conduce la o modificare a statutului privind ESB.

**19.** Se poate adopta decizia de a schimba clasificarea ESB a Republicii Moldova, în conformitate cu rezultatele verificărilor efectuate de către autoritatea competentă.

**20.** Prevederile prevăzute în pct. 8-15 și 17-19 la Normă se bazează pe o evaluare a riscului, ținând seama de criteriile recomandate prevăzute în anexa nr.1 Capitolele I și II la Normă .

**Capitolul III**  
**PREVENIREA EST**  
**Secțiunea a 1-a**  
**Program anual de monitorizare a EST**

**21.** Se va întocmi un program anual de monitorizare a EST, bazat pe o supraveghere activă și pasivă, în conformitate prevederile anexei nr.2 la Normă. Programul respectiv include o procedură de depistare care folosește teste rapide, în cazul în care această procedură este disponibilă pentru speciile de animale în cauză.

**22.** Programul anual de monitorizare prevăzut la pct.21 la Normă se referă cel puțin la următoarele grupe:

1) toate bovinele cu vârsta de peste 24 de luni trimise spre abatorizare de urgență sau care prezintă semne de boală la inspecțiile ante mortem,

2) toate bovinele cu vârsta de peste 30 de luni abatorizate în condiții normale pentru consumul uman,

3) toate bovinele cu vârsta de peste 24 de luni, care nu sunt abatorizate pentru consumul uman, care au murit sau au fost omorâte în exploatație, în timpul transportului sau într-un abator (animale moarte).

**23.** Autoritatea competentă poate decide să deroge de la dispoziția prevăzută în pct.22 subpct.3) la Normă, unde densitatea animalelor este redusă și unde nu se asigură nici o colectare a animalelor moarte.

**24.** În baza datelor științifice corespunzătoare, vârsta stabilită la pct. 22 subpct.1) și 3) la Normă poate fi adaptată în funcție de progresele științifice realizate

**25.** Autoritatea competentă furnizează dovada capacității sale de a stabili eficacitatea măsurilor aplicate și de a asigura protecția sănătății oamenilor și a sănătății animale, pe baza unei analize detaliate a riscului. autoritatea competentă va demonstra, în special:

1) o prevalență a ESB în scădere evidentă sau redusă și stabilă, pe baza celor mai recente rezultate de depistare;

2) că a pus în aplicare și în executare, de cel puțin șase ani, un program complet de depistare a ESB ;

3) că a pus în aplicare și în executare, de cel puțin șase ani, legislația națională privind interdicția totală în ceea ce privește alimentația animalelor de crescătorie.



**26.** Autoritatea competentă informează Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) și Comisia Uniunii Europene cu privire la apariția formelor de EST, altele decât ESB.

**27.** Toate investigațiile oficiale și examenele de laborator se înregistrează în conformitate cu prevederile menționate în pct.50-53 din anexa nr.2 la Normă.

**28.** Autoritatea competentă va formula un raport anual care să cuprindă cel puțin informațiile prevăzute în pct.50 din anexa nr.2 la Normă.

### **Secțiunea a 2-a** **Programe de creștere a animalelor**

**29.** Autoritatea competentă poate introduce programe de creștere a animalelor în vederea selectării pentru rezistență la EST în cadrul populației de ovine a acestora. Aceste programe includ un cadru pentru recunoașterea rezistenței la EST a anumitor efective de animale și pot fi extinse la alte specii de animale, pe baza probelor științifice care să ateste rezistența anumitor genotipuri din speciile respective la EST.

**30** Instituțiile care stabilesc programe de creștere a animalelor prezintă autorității competente, rapoarte anuale pentru evaluarea acestor programe din punct de vedere științific, în special în ceea ce privește efectele acestora atât asupra incidenței formelor de EST, cât și asupra diversității și a variabilității genetice, precum și asupra conservării raselor ovine vechi, rare sau adaptate la o regiune anume. Rezultatele științifice și consecințele globale ale programelor de creștere a animalelor se evaluează periodic și, după caz, programele respective se modifică în mod corespunzător.

### **Secțiunea a 3-a** **Interdicții privind hrana animalelor**

**31.** Se interzice utilizarea proteinelor animale în nutriția ruminanților.

**32.** Interdicția prevăzută la pct.31 la Normă se extinde și asupra altor animale decât ruminanții și se limitează, în ceea ce privește nutriția acestor animale cu produse de origine animală, în conformitate cu prevederile anexei nr. 3 la Normă.

**33.** Pct. 31 și 32 la Normă se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor anexei nr.3 la Normă de stabilire a derogărilor de la interdicția prevăzută la punctele menționate anterior.

**34.** Pe baza unei evaluări științifice a nevoilor alimentare ale rumegătoarelor tinere și după o evaluare a aspectelor legate de control ale derogării respective, se poate reglementa utilizarea de proteine derivate din pește pentru nutriția rumegătoarelor tinere.

**35.** În cazul în care Republica Moldova prezintă risc nedeterminat de ESB nu este autorizat exportul sau depozitarea hranei destinată animalelor de crescătorie care conține proteine provenite de la mamifere sau hrană pentru mamifere, cu excepția celei destinate câinilor, pisicilor și animalelor cu blană, care conține proteine prelucrate provenite de la mamifere.

**36.** Țările care prezintă un risc nedeterminat de ESB nu sunt autorizate să importe în Republica Moldova hrană destinată animalelor de crescătorie care conține proteine provenite de la mamifere sau hrană pentru mamifere, cu excepția celei destinate câinilor, pisicilor și animalelor cu blană, care conține proteine prelucrate provenite de la mamifere.

**37.** Pe baza unei analize a riscului favorabile, care ține seama cel puțin de amploarea contaminării și de sursa eventuală a acesteia, precum și de destinația finală a lotului, autoritatea competentă poate stabili, ținând cont de prevederile prezentei Norme introducerea un prag de toleranță pentru cantități nesemnificative de proteine animale în hrana pentru animale, cauzate de o contaminare accidentală și inevitabilă din punct de vedere tehnic.

#### **Secțiunea a 4-a** **Materiale cu riscuri specificate**

**38.** Materialele cu risc specificate sunt îndepărtate și distruse, în conformitate cu anexa nr.4 la Normă și cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman arprobate prin Hotărârii Guvernului nr.11/2022.

**39.** Lista materialelor cu risc specificate prevăzută în anexa nr.4 din prezenta Normă cuprinde cel puțin creierul, măduva spinării, ochii și amigdalele bovinelor cu vârstă de peste douăsprezece luni, precum și coloana vertebrală a bovinelor.

**40.** Prevederile pct. 39 și 39 la Normă nu se aplică țesuturilor provenite de la animale care au fost supuse unui test alternativ aprobat în acest scop, prevăzut în lista stabilită în anexa nr. 8 la Normă, aplicat în condițiile enumerate în anexa nr.4

la Normă și care a avut rezultate negative. În cazul în care autoritatea competentă permite utilizarea unui test alternativ, în conformitate cu prezentul punct, trebuie să informeze celelalte țări și Comisia Uniunii Europene în acest sens.

**41.** În cazul în care Republica Moldova prezintă un risc controlat sau nedeterminat de ESB, lăcărtația țesuturilor nervoase centrale, după asomare, cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană sau prin injectarea de gaz în cavitatea craniană în legătură cu asomarea, nu trebuie să se aplice bovinelor, ovinelor sau caprinelor a căror carne este destinată consumului uman sau animal.

**42.** Datele referitoare la vârstă prevăzute în anexa nr. 4 la Normă pot fi ajustate. Această ajustare se efectuează pe baza celor mai recente descoperiri științifice verificate cu privire la probabilitatea statistică a apariției EST în cadrul grupelor de vârstă relevante ale efectivului de bovine, ovine și caprine.

### **Secțiunea a 5-a**

#### **Produse de origine animală provenite de la rumegetoare sau care conțin materiale provenite de la rumegetoare**

**43.** Oasele bovinelor, ovinelor și caprinelor în cazul unui risc controlat sau nedeterminat de ESB nu trebuie folosite pentru producerea cărnii separate mecanic.

**44.** Având în vedere criteriile stabilite la pct.9 din anexa nr.4 la Normă, prevederile pct. 43 la Normă nu se aplică rumegetoarelor care au fost supuse testului alternativ, cu condiția ca testul respectiv să fie inclus în anexa nr. 8 la Normă, în cazul în care rezultatele testului au fost negative.

**45.** Autoritatea competentă se asigură că personalul autorității, medicii veterinari, personalul abatoarelor și crescătoriilor de animale, fermierii și manipulanții sunt pregătiți în recunoașterea semnelor clinice, epidemiologice și, în cazul personalului responsabil de efectuarea controalelor, în recunoașterea rezultatelor de laborator privind formele de EST, de asemenea personalul implicat va fi instruit în vederea respectării măsurilor de biosecuritate.

## **Capitolul IV**

### **CONTROLUL ȘI ERADICAREA FORMELOR DE EST**

## **Secțiunea a 1-a**

### **Notificarea și măsurile privind animalele suspecte**

**46.** Fiecare caz de animal suspect de contaminare cu EST trebuie să fie notificat imediat autorității competente. Autoritatea competentă informează celelalte țări și Comisia Uniunii Europene în legătură cu cazurile de EST notificate.

**47.** Autoritatea competentă adoptă imediat măsurile necesare.

**48.** Orice animal suspect de infecție cu EST este supus unei restricții oficiale de circulație până la aflarea rezultatelor examenului clinic și epidemiologic efectuat de autoritatea competentă sau este abatorizat, în vederea examinării în laborator sub supraveghere oficială.

**49.** În cazul în care o bovină dintr-o exploatație este suspectă de EST în mod oficial, toate celelalte bovinele din această exploatație sunt supuse unei restricții oficiale de circulație, până la aflarea rezultatelor examinării.

**50.** În cazul în care o ovină sau o caprină dintr-o exploatație este suspectă de EST în mod oficial, toate celelalte ovine și caprine din această exploatație sunt supuse unei restricții oficiale de circulație, până la aflarea rezultatelor examinării.

**51.** Cu toate acestea, în cazul în care există mijloace de probă care să indice că este puțin probabil ca exploatația în care se afla animalul la momentul suspectării prezenței ESB să fie aceeași cu exploatația în care animalul a fost expus la ESB, autoritatea competentă poate decide ca doar animalul suspect de infecție să fie supus unei restricții oficiale de circulație.

**52.** În cazul în care consideră necesar, autoritatea competentă poate decide, de asemenea, ca alte exploatații sau doar exploatația expusă să fie plasată sub supraveghere oficială, în funcție de informațiile epidemiologice disponibile.

**53.** Prin derogare de la restricțiile oficiale de circulație prevăzute în pct.48-52 la Normă, autoritatea competentă poate să nu aplice aceste restricții în cazul în care se aplică măsuri care oferă garanții echivalente, bazate pe o evaluare corespunzătoare a riscurilor posibile pentru sănătatea publică și sănătatea animală.

**54.** Atunci când autoritatea competentă hotărăște că posibilitatea de infectare cu EST nu poate fi înlăturată, dacă animalul este încă în viață, acesta va fi

sacrificat; creierul și celelalte țesuturi, după cum decide autoritatea competentă, sunt îndepărtate și trimise pentru examinare în conformitate cu metodele de testare stabilite în pct.79 la Normă, laboratorului național de referiță.

**55.** Toate părțile corpului animalului suspect sunt conservate sub supraveghere oficială până la stabilirea unui diagnostic negativ sau sunt distruse, în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 cu privire la aprobarea.

### **Secțiunea a 2-a**

#### **Măsurile ulterioare confirmării prezenței unei forme de EST și planul de urgență**

**56.** În cazul în care prezența unei forme de EST este confirmată oficial, se aplică cât mai repede posibil următoarele măsuri:

1) toate părțile corpului animalului sunt distruse, în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 , cu excepția materialului conservat pentru registru, în conformitate cu prevederile pct.50-53 din anexa nr.2 la Normă;

2) se efectuează o investigație în scopul identificării tuturor animalelor expuse riscului, conform prevederilor menționate la pct.4 din anexa nr.5 la Normă;

3) toate animalele și produsele de origine animală cu risc, prevăzute la pct. 5-8 din anexa nr.5 la Normă, care au fost identificate în urma investigației prevăzute la subpct. 2) din prezentul pct., sunt abatorizate și distruse, în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 cu privire la aprobarea.

**57.** La cererea și pe baza unei analize a riscului favorabile, ținând seama, în special, de măsurile de control luate, autoritatea competentă poate decide asupra utilizării bovinelor prevăzute în pct. 56 la Normă până la sfârșitul vieții productive a acestora.

**58.** Prin derogare de la pct. 56 la Normă , autoritatea competentă poate aplica alte măsuri care să ofere un nivel echivalent de protecție pe baza unei evaluări favorabile a riscurilor, ținând seama în special de măsurile de control.

**59.** Până la punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la pct. 56 subpct. 2) și 3) la Normă, exploatarea în care se afla animalul la momentul confirmării prezenței EST este plasată sub supraveghere oficială, iar circulația animalelor susceptibile de EST și a produselor de origine animală provenite de la acestea dinspre sau înspre exploatare are loc sub rezerva aprobării autorității competente, în vederea stabilirii și identificării imediate a animalelor și a produselor de origine animală respective.

**60.** Dacă există dovezi care să afirme că este puțin probabil ca exploatarea în care se afla animalul la momentul confirmării prezenței EST să fie aceeași exploatare în care animalul a fost expus la EST, autoritatea competentă poate decide ca ambele exploatare sau doar exploatarea expusă să fie plasate sub supraveghere oficială.

**61.** Proprietarii pot solicita despăgubiri pentru pierderea animalelor sacrificate sau a produselor de origine animală distruse acordate în condițiile stabilite de Hotărârea de Guvern nr.645/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

**62.** Prezența confirmată a oricărei forme de EST, alta decât ESB, se notifică Comisiei Uniunii Europene.

**63.** Autoritatea competentă elaborează, în conformitate cu criteriile generale ale reglementărilor privind controlul bolilor animalelor, orientări generale care să precizeze măsurile naționale care trebuie aplicate și care să indice competențele și responsabilitățile, atunci când se confirmă cazuri de EST.

**Capitolul V**  
**INTRODUCEREA PE PIAȚĂ ȘI EXPORTUL**  
**Secțiunea a 1-a**  
**Animale vii, sperma, embrionii și ovulele provenite de la acestea**

**64.** Introducerea pe piață sau, dacă este cazul, exportul de bovine, ovine sau caprine și spermă, embrioni și ovule provenite de la acestea, face obiectul condițiilor prevăzute în anexa nr.6 la Normă sau, în cazul importurilor, al condițiilor stabilite în anexa nr.7 la Normă.

**65.** Animalele vii, embrionii și ovulele provenite de la acestea sunt însoțite de certificat sanitar veterinar, în conformitate cu prevederile Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, în conformitate cu prevederile pct.76 la Normă sau, în cazul importurilor, în conformitate cu prevederile pct.78 la Normă.

**66.** Introducerea pe piață a primei generații de descendenți, a spermei, embrionilor și ovulelor provenite de la animalele suspecte de EST sau la care a fost confirmată contaminarea cu EST face obiectul condițiilor prevăzute în pct.13 din anexa nr.6 la Normă.

### **Secțiunea a 2-a** **Introducerea pe piață a produselor de origine animală**

**67.** Următoarele produse de origine animală provenite de la animale ruminante sănătoase nu fac obiectul restricțiilor referitoare la introducerea pe piață sau, dacă este cazul, referitoare la export conform dispozițiilor din prezentul pct. din anexa nr.5 pct.14-18 și din anexa nr.7 Capitolele I pct.1-7 și Capitolul III la Normă:

- 1) produsele de origine animală prevăzute la Secțiunea 1-a la Normă, în special spermă, embrioni și ovule;
- 2) laptele și produsele lactate, pieile, gelatina și colagenul derivate din piei.

**68.** Produsele de origine animală importate dintr-o țară care prezintă un risc controlat sau nedeterminat de ESB, trebuie să provină de la bovine, ovine și caprine sănătoase, care nu au fost supuse lacerăției țesuturilor nervoase centrale sau injectării de gaz în cavitatea craniană, astfel cum se prevede în pct. 41 la Normă.

**69.** Alimentele de origine animală care conțin materiale provenite de la bovine originare dintr-o țară sau care prezintă un risc nedeterminat de ESB inclusiv și pentru sănătatea publică nu sunt introduse pe piață decât în cazul în care provin de la animale:

- 1) născute la opt ani după data aplicării efective a interdicției de utilizare a proteinelor provenite de la mamifere în nutriția ruminanților;
- 2) născute, crescute și ținute în efective de animale atestate istoric ca indemne de EST timp de cel puțin șapte ani.

**70.** Alimentele provenite de la ruminante care prezintă un risc nedeterminat de ESB nu pot fi importate în Republica Moldova și exportate.

**71.** Interdicția menționată la pct. 70 la Normă nu se aplică produselor de origine animală prevăzute în pct.14-17 din anexa nr.6 la Normă și care respectă cerințele pct.14-17 din anexa nr.6 la Normă.

**72.** Produsele de origine animală trebuie să fie însoțite de certificat sanitar veterinar conform prevederilor Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, eliberat de un medic veterinar oficial care să ateste faptul că au fost fabricate în conformitate cu dispozițiile prezentei Norme.

**73.** Atunci când un animal este transportat dintr-o țară de origine încadrată în altă categorie, animalul este încadrat în cea mai înaltă categorie de țări în care a petrecut peste douăzeci și patru de ore, cu excepția cazului în care pot fi furnizate garanții care să certifice faptul că animalul nu a primit furaje din țara sau regiunea încadrată în cea mai înaltă categorie.

**74.** Produsele de origine animală pentru care prezentul punct stabilește reguli specifice sunt însoțite de certificat de sănătate , conform cerințelor legislației naționale și dispozițiilor pct.76 -78 la Normă.

**75.** În sensul importurilor în Republica Moldova produsele de origine animală respectă condițiile stabilite în anexa nr.7 Capitolul I pct.1-7 și Capitolul III la Normă.

**76.** Conform procedurii, certificatele de sănătate cu privire la comerțul cu spermă, embrioni și ovule de bovine, ovine și caprine, se completează, acolo unde este necesar, cu o trimitere la categoria care specifică încadrarea țării de origine, în conformitate cu prevederile pct. 5-20 la Normă.

**77.** Documentele comerciale necesare pentru comerțul cu produse de origine animală se completează, dacă este necesar, cu o trimitere la categoria care specifică încadrarea țării de origine cu prevederile pct. 5-20 la Normă.

**78.** Certificatele de sănătate pentru importuri prevăzute de legislația națională se completează, pentru țările încadrate într-o categorie în conformitate cu prevederile pct. 5-20 la Normă, în conformitate cu cerințele specifice prevăzute în anexa nr.7 la Normă.

## **CAPITOLUL VI**



## **LABORATOARE DE REFERINȚĂ, PRELEVARE DE PROBE, TESTARE ȘI VERIFICARE**

**79.** Prelevarea de probe și testarea de laborator pentru stabilirea prezenței unei forme de EST se efectuează prin metodele și protocoalele stabilite în anexa nr.8 la Normă.

**80.** Metodele de analiză de laborator pentru depistarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă sunt descrise în anexa nr. 8 la Normă.

## **CAPITOLUL VII MĂSURI TRANZITORII PRIVIND MATERIALELE CU RISCURI SPECIFICATE**

### **Secțiunea a 1-a**

#### **Măsuri tranzitorii privind materialele cu riscuri specificate**

**81.** Rezultatele unui sondaj statistic concludent realizat în conformitate cu prevederile pct. 11-14 la Normă sunt folosite pentru a confirma sau infirma concluziile analizei de risc prevăzute în pct. 5-7 la Normă, ținând seama de criteriile de clasificare definite de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) .

**82.** Autoritatea competentă poate adopta reglementările detaliate privind sondajul statistic.

**83.** Criteriile minime care trebuie respectate de acest sondaj statistic sunt criteriile stabilite de autoritatea competentă.

**84.** Autoritatea competentă poate adopta măsurile destinate modificării elementelor neesențiale la Normă, inclusiv prin completarea acestora ,adoptate în conformitate cu procedura de reglementare cu control:

- 1) adaptarea vârstei, prevăzută în pct. 24 și 25 la Normă;
- 2) stabilirea criteriilor care să permită dovedirea îmbunătățirii situației epidemiologice, prevăzute în pct. 24 și 25 la Normă;
- 3) decizia de autorizare a utilizării proteinelor derivate din pește pentru nutriția rumegătoarelor tinere, prevăzută în pct. 33 și 34 din prezenta Normă;
- 4) criterii pentru acordarea derogărilor de la restricții, prevăzute în pct. 35 și 36 la Normă;
- 5) decizia de stabilire a unui nivel de toleranță, prevăzută în pct. 37 la Normă;
- 6) decizia privind vârsta, prevăzută în pct. 38 și 39 la Normă;
- 7) aprobarea proceselor de producție;

8) extinderea prevederilor pct. 67-74 la Normă la alte produse de origine animală;

9) adoptarea metodei de confirmare a ESB la ovine și caprine descrise în anexa nr.8 la Normă.

Anexa nr.1  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## STABILIREA STATUTULUI PRIVIND ESB

### Capitolul I

#### STABILIREA CRITERIILOR PRIVIND STATUTUL ESB

1. Statutul privind ESB al Republicii Moldova este determinat pe baza criteriilor stabilite de autoritatea competentă conform prevederilor pct. 3 din prezenta anexă.

2. În scopul prezentei anexe, „ESB” exclude „ESB atipică” ca formă a bolii care se consideră că apare spontan la nivelul tuturor populațiilor de bovine cu o frecvență foarte scăzută.

3. În Republica Moldova:

1) se întreprinde, de către autoritatea competentă, o analiză de risc, în conformitate cu dispozițiile Capitolul II din prezenta anexă, care identifică toți factorii potențiali pentru apariția ESB și perspectiva istorică a acestora în Republica Moldova;

2) se stabilește, de către autoritatea competentă, un sistem de supraveghere continuă și de monitorizare a ESB în legătură, în special, cu riscurile menționate în Capitolul II din prezenta anexă și respectând condițiile minime de supraveghere stabilite în Capitolul IV din prezenta anexă;

3) se stabilește, de către autoritatea competentă, un program permanent de sensibilizare a medicilor veterinari, a agricultorilor și a muncitorilor implicați în activitățile de transport, de comercializare și de sacrificare a bovinelor, pentru a se încuraja raportarea tuturor cazurilor care prezintă semnele clinice ale ESB la subpopulațiile țintă, astfel cum sunt definite în Capitolul IV al prezentei anexe;

4) este în vigoare obligația de a notifica și de a se face investigații în cazul tuturor bovinelor care prezintă semnele clinice ale ESB;

5) este realizată o examinare a creierului sau a altor țesuturi prelevate în cadrul sistemului de supraveghere și monitorizare menționat la subpct.2 din prezentul pct. de laboratorul național de referință.

## CAPITOLUL II

## ANALIZA RISCULUI

4. Analiza de risc cuprinde o evaluare a riscului de introducere și o evaluare a gradului de expunere la risc.

5. Evaluarea riscului de introducere constă în analizarea probabilității că agentul ESB să fi fost introdus în Republica Moldova prin intermediul mărfurilor potențial contaminate cu agentul ESB sau că acesta să fi fost deja prezent în țară, având în vedere următorii factori de risc:

- 1) prezența sau absența agentului ESB în țară și, în cazul în care agentul este prezent, prevalența acestuia întemeiată pe rezultatele activităților de supraveghere;
- 2) producția de făină de carne și oase sau jumări de seu provenite de la populația de rumegătoare indigene contaminate cu ESB;
- 3) importurile de făină de carne și oase sau de jumări de seu;
- 4) importurile de bovine, ovine și caprine;
- 5) importurile de hrană pentru animale și ingrediente pentru hrana animalelor;
- 6) produse importate provenite de la rumegătoare destinate consumului uman, care ar putea conține țesuturile enumerate la pct.1-2 din anexa nr.4 la Normă și care ar fi putut fi introduse în alimentația bovinelor;
- 7) produse importate provenite de la rumegătoare destinate utilizării in vivo pentru bovine.

6. Sisteme speciale de eradicare, supraveghere și alte investigații epidemiologice (supraveghere specială pentru ESB realizată pe populația de bovine) relevante pentru factorii de risc enumerați la pct.5 din prezenta anexă trebuie avute în vedere cu ocazia evaluării riscului de introducere.

7. Evaluarea expunerii la risc constă în analizarea probabilității expunerii bovinelor la agentul ESB, avându-se în vedere următoarele:

- 1) ciclurile și amplificarea agentului ESB prin consumarea de către bovine a făinii de carne și oase sau a jumărilor de seu provenite de la rumegătoare, sau a altei hrane sau ingrediente pentru hrana animalelor contaminate cu acesta;
- 2) utilizarea carcaselor de rumegătoare (inclusiv de animale moarte), a subproduselor și a deșeurilor provenite de la abatoare, parametrii proceselor de transformare și metodele de producere a hranei pentru animale;
- 3) hrănirea sau nehrănirea rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări de seu provenite de la rumegătoare, inclusiv măsurile de prevenire a contaminării încrucișate a hranei pentru animale;

4) nivelul supravegherii ESB realizată pe populația de bovine la acel moment și rezultatele acelei supravegheri.

### **CAPITOLUL III DEFINIȚIA CATEGORIILOR**

**8.** Republica Moldova este considerată cu un risc neglijabil de ESB dacă sunt respectate următoarele criterii:

1) dacă a fost întreprinsă o analiză de risc în conformitate cu dispozițiile de la Capitolul II din prezenta anexă pentru a fi identificați factorii de risc existenți și istorici;

2) dacă a fost demonstrat că a luat măsuri specifice adecvate, pentru perioada de timp relevantă definită mai jos, pentru a gestiona fiecare factor de risc identificat;

3) dacă a demonstrat că supravegherea de tip B este pusă în aplicare, în conformitate cu dispozițiile Capitolul IV din prezenta anexă, și că punctele țintă relevante au fost atinse, în conformitate cu tabelul nr.2 din prezenta anexă;

4) în țară nu a fost detectat nici un caz de ESB sau s-a demonstrat că orice caz de ESB rezulta dintr-un import și că a fost complet distrus;

5) criteriile de la pct. 3 subpct. 3), 4) și 5) de la Capitolul I din prezenta anexă au fost respectate cel puțin șapte ani;

6) dacă a fost demonstrat, prin intermediul unui nivel adecvat de control și audit, că timp de cel puțin opt ani nu au fost folosite ca hrană pentru rumegătoare nici făina de carne sau oase, nici jumările de seu provenite de la rumegătoare;

7) s-au semnalat unul sau mai multe cazuri indigene de ESB în țară sau în regiune dar fiecare caz indigen de ESB s-a născut cu mai mult de 11 ani în urmă;

8) următoarele animale, dacă sunt în viață în țară, sunt identificate în mod permanent, iar deplasările acestora sunt controlate, și în cazul sacrificării sau decesului, acestea sunt distruse complet:

a) toate cazurile de ESB;

b) toate bovinele care, în timpul primului an de viață, au fost crescute împreună cu cazuri de ESB, și care, în urma anchetelor, s-a demonstrat că în această perioadă au consumat aceeași hrană potențial contaminată;

c) dacă rezultatele anchetelor la care se face referire la subpct. 8 lit. b) din prezentul punct nu sunt concludente, toate bovinele născute în același șeptel de animale și într-o perioadă de 12 luni care a precedat sau care a urmat de la apariția unui caz de ESB.

9. Republica Moldova este considerată cu un risc un risc controlat de ESB dacă sunt respectate următoarele criterii:

1) dacă a fost întreprinsă o analiză de risc bazată pe informațiile stabilite la Capitolul II din prezenta anexă pentru a fi identificați factorii de risc existenți și istorici;

2) dacă a fost demonstrat că au fost luate măsurile adecvate pentru a gestiona toți factorii de risc identificați, dar că aceste măsuri nu au fost luate pentru perioada relevantă de timp;

3) care a demonstrat că supravegherea de tip A este pusă în aplicare, în conformitate cu dispozițiile Capitolul IV din prezenta anexă, și că punctele țintă relevante au fost atinse, în conformitate cu tabelul nr.2 din prezenta anexă;

4) în țară nu a fost semnalat nici un caz de ESB sau s-a demonstrat că orice caz de ESB rezulta dintr-un import și că a fost distrus complet, criteriile de la pct. 3 subpct. 3), 4) și 5) Capitolul I din prezenta anexă sunt respectate și poate fi demonstrat prin intermediul unui nivel de control și de audit adecvat că rumegătoarele nu au fost hrănite nici cu făină de carne sau oase, nici cu jumări de seu provenite de la rumegătoare;

5) criteriile de la pct. 3 subpct. 3), 4) și 5) Capitolul I din prezenta anexă au fost respectate pentru o perioadă mai scurtă de 7 ani;

6) nu poate fi demonstrat că alimentația rumegătoarelor cu făină de carne sau oase sau cu jumări de seu provenite de la rumegătoare a făcut obiectul unor controale în ultimii opt ani;

7) în cazul în care a fost semnalat un caz indigen de ESB, criteriile de la pct. 3 subpct. 3), 4) și 5) Capitolul I din prezenta anexă sunt respectate și poate fi demonstrat prin intermediul unui nivel de control și de audit adecvat că rumegătoarele nu au fost hrănite nici cu făină de carne sau oase, nici cu jumări de seu provenite de la rumegătoare;

8) următoarele animale, dacă sunt în viață și în țară, sunt identificate în mod permanent, iar deplasările acestora sunt controlate, și în cazul sacrificării sau decesului, acestea sunt distruse complet:

a) toate cazurile de ESB;

b) toate bovinele care, în timpul primului an de viață, au fost crescute împreună cu cazuri de ESB, și care, în urma anchetelor, s-a demonstrat că în această perioadă au consumat aceeași hrană potențial contaminată;

c) dacă rezultatele anchetelor la care se face referire la subpct. 8 litera b) din prezentul punct nu sunt concludente, toate bovinele născute în același șeptel de animale și într-o perioadă de 12 luni care a precedat sau care a urmat de la apariția unui caz de ESB.

**10.** Republica Moldova este considerată cu un risc nedeterminat de ESB dacă statutul în ceea ce privește ESB nu a fost încă determinat sau care nu satisface condițiile care trebuie îndeplinite de către țară pentru a fi clasificată într-una din celelalte categorii.

## **CAPITOLUL IV CERINȚE MINIME DE SUPRAVEGHERE**

**11.** Tipul A de supraveghere va permite depistarea ESB cu o prevalență scontată de cel puțin un caz pentru 100.000 în populația adultă de bovine, în Republica Moldova, cu un nivel de încredere de 95 %.

**12.** Tipul B de supraveghere va permite depistarea ESB cu o prevalență scontată de cel puțin un caz pentru 50.000 în populația adultă de bovine, în Republica Moldova, cu un nivel de încredere de 95 %.

**13.** Supravegherea de tip B poate fi întreprinsă în cazul statutului de risc neglijabil al Republicii Moldova în ceea ce privește ESB pentru a confirma concluziile analizei de risc, spre exemplu, prin demonstrarea eficienței măsurilor de atenuare a oricărui factor de risc identificat, prin intermediul unei supravegheri care are ca obiect maximizarea probabilității de identificare a eșecului unor astfel de măsuri.

**14.** Supravegherea de tip B poate fi întreprinsă în Republica Moldova în cazul statutului de risc controlat în ceea ce privește ESB, bazându-se pe rezultatele punctelor țintă de referință în cadrul supravegherii de tip A, pentru a menține încrederea în cunoștințele acumulate ca urmare a supravegherii de tip A.

**15.** În sensul prezentei anexe, următoarele patru subpopulații de bovine sunt identificate în scopul supravegherii:

- 1) bovine cu o vârstă de peste 30 de luni prezentând simptome de comportament sau clinice concordante cu cele ale ESB (cazuri suspecte clinic);
- 2) bovine în vârstă de peste 30 de luni care nu se pot deplasa, culcate, incapabile să se ridice sau să meargă fără asistență; bovine în vârstă de peste 30 de luni trimise pentru sacrificare de urgență sau fără observații anormale cu ocazia inspecțiilor ante-mortem (deces sau sacrificare de urgență);
- 3) bovine cu o vârstă de peste 30 de luni care sunt găsite moarte sau care sunt sacrificate într-o exploatație, în timpul transportului sau la abator (animale moarte);
- 4) bovine cu o vârstă de peste 36 de luni supuse unei sacrificări normale.

**16.** Strategia de supraveghere este concepută pentru a se asigura că eșantioanele sunt reprezentative pentru șeptelul de animale din țară și că iau în considerare factorii demografici, ca de exemplu tipul de producție și localizarea geografică, precum și influența potențială a practicilor tradiționale de creștere a animalelor.

**17.** Abordarea folosită și ipotezele înaintate trebuie să fie documentate în detaliu, iar dosarele trebuie păstrate timp de șapte ani.

**18.** Pentru a pune în aplicare strategia de supraveghere pentru ESB se utilizează registre documentate sau estimări fiabile cu privire la distribuția pe vârste a populației adulte de bovine și cu privire la numărul de bovine testate pentru ESB, clasate pe vârste și pe subpopulații în interiorul țării.

**19.** Eșantioanele prelevate cu ocazia supravegherii trebuie să fie conforme cu punctele țintă stabilite în tabelul nr.2 din prezenta anexă, pe baza „valorilor în puncte” fixate în tabelul nr.1. din prezenta anexă

**20.** Toate cazurile suspecte clinic trebuie investigate, indiferent de numărul de puncte acumulate.

**21.** În Republica Moldova se eșantionează cel puțin trei din cele patru subpopulații.

**22.** Totalul punctelor pentru eșantioanele colectate se cumulează pe o perioadă de maximum șapte ani consecutivi pentru a se atinge numărul de puncte țintă.

**23.** Totalul punctelor cumulate este comparat periodic cu numărul de puncte țintă.

**Tabelul nr.1**

**Valorile în puncte pentru eșantioanele colectate cu ocazia supravegherii de la animale din subpopulațiile date și pe categorii de vârstă**

<b>Subpopulație plasată sub supraveghere</b>			
<b>Sacrificare normală</b>	<b>Animale moarte</b>	<b>Sacrificare de urgență</b>	<b>Suspect clinic</b> Bovine cu o vârstă de



Bovine cu o vârstă de peste 36 de luni supuse unei sacrificări normale	Bovine cu o vârstă de peste 30 de luni care sunt găsite moarte sau care sunt sacrificate într-o exploatare, în timpul transportului sau la abator (animale moarte)	Bovine în vârstă de peste 30 de luni care nu se pot deplasa, culcate, incapabile să se ridice sau să meargă fără asistență; bovine în vârstă de peste 30 de luni trimise pentru sacrificare de urgență sau fără observații anormale cu ocazia inspecțiilor ante-mortem (deces sau sacrificare de urgență)	peste 30 de luni prezentând simptome de comportament sau clinice concordante cu cele ale ESB (cazuri suspecte clinic)
Vârstă $\geq 1$ an și $< 2$ ani			
0,01	0,2	0,4	Nu se aplică
Vârstă $\geq 2$ ani și $< 4$ ani (tineri adulți)			
0,1	0,2	0,4	260
Vârstă $\geq 7$ ani și $< 9$ ani (adulți în vârstă)			
0,2	0,9	1,6	750
Vârstă $\geq 7$ ani și $< 9$ ani (adulți în vârstă)			
0,1	0,4	0,7	220
Vârstă $\geq 9$ ani (animale bătrâne)			
0,0	0,1	0,2	45

**Tabelul nr.2**

**Puncte țintă pentru diferitele mărimi de populații de bovine adulte**

<b>Puncte țintă pentru țară</b>
---------------------------------

<b>Mărimea populației de bovine adulte (24 de luni și mai mult)</b>	<b>Tipul A de supraveghere</b>	<b>Tipul B de supraveghere</b>
> 1.000.000	300.000	150.000
900.001 - 1.000.000	214.600	107.300
800.001 - 900.000	190.700	95.350
700.001 - 800.000	166.900	83.450
600.001 - 700.000	143.000	71.500
500.001 - 600.000	119.200	59.600
400.001 - 500.000	95.400	47.700
300.001 - 400.000	71.500	35.750
200.001 - 300.000	47.700	23.850
100.001 - 200.000	22.100	11.500
90.001 - 100.000	19.900	9.950
80.001 - 90.000	17.700	8.850
70.001 - 80.000	15.500	7.750
60.001 - 70.000	13.000	6.650
50.001 - 60.000	11.000	5.500
40.001 - 50.000	8.800	4.400
30.001 - 40.000	6.600	3.300
20.001 - 30.000	4.400	2.200
10.001 - 20.000	2.100	1.050
9.001 - 10.000	1.900	950
8.001 - 9.000	1.600	800
7.001 - 8.000	1.400	700
6.001 - 7.000	1.200	600
5.001 - 6.000	1.000	500

4.001 -5.000	800	400
3.001 -4.000	600	300
2.001 -3.000	400	200
1.001 -2.000	200	100

**24.** În cadrul fiecărei populații susmenționate, Republica Moldova poate avea ca țintă bovine identificate ca provenind din importuri din țări sau regiuni unde ESB a fost depistat și bovine care au consumat produse alimentare potențial contaminate din țări sau regiuni unde a fost depistat ESB.

**25.** Republica Moldova poate alege să folosească modelul BSurvE în întregime sau o metodă alternativă bazată pe modelul BSurvE pentru a-și estima prezența/prevalența ESB.

**26.** În momentul în care punctele țintă au fost atinse și pentru a continua să desemneze statutul Republicii Moldova ca țară cu un risc controlat sau cu un risc neglijabil de ESB, supravegherea poate fi redusă la supravegherea de tip B (cu condiția ca toți ceilalți indicatori să rămână pozitivi).

**27.** Cu toate acestea, pentru a continua să respecte cerințele stabilite, supravegherea anuală permanentă trebuie să continue să includă cel puțin trei din cele patru subpopulații prescrise.

**28.** În plus, toate bovinele suspecte clinic de infectare cu ESB trebuie investigate, indiferent de numărul de puncte acumulate.

**29.** Supravegherea anuală din Republica Moldova, după acumularea punctelor țintă necesare, nu poate fi inferioară numărului cerut pentru o șeptime din valoarea-țintă totală pentru supravegherea de tip B.

Anexa nr.2  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

**SISTEM DE SUPRAVEGHERE**  
**Capitolul I**  
**SUPRAVEGHEREA BOVINELOR**

1. Supravegherea bovinelor se realizează în conformitate cu metodele de analiză de laborator descrise la pct. 10 din anexa nr.8 la Normă;
2. Toate bovinele în vârstă de peste 24 de luni sunt supuse unui test de depistare a ESB în cazul în care au făcut obiectul:
  - 1) unei sacrificări de urgență în conformitate cu pct. 36 subpct. 1 din Hotărârea de Guvern nr. 435/2010 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală;
  - 2) unei inspecții *ante mortem* cu constatarea unor semne de accidente, sau probleme fiziologice și funcționale grave, în conformitate cu prevederile menționate la pct. 13 subpct.4) din Norma sanitar-veterinară de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1112/2010.
3. Toate bovinele sănătoase în vârstă de peste 30 de luni sacrificate în condiții normale pentru consumul uman sunt supuse testelor pentru depistarea ESB.
4. Toate bovinele în vârstă de peste 24 luni care au murit sau au fost sacrificate pentru consumul uman, sunt supuse unui test de depistare a ESB în următoarele cazuri, dar nu în situațiile de mai jos:
  - 1) pentru distrugerea;
  - 2) în cadrul unei epidemii cum ar fi febra aftoasă;
  - 3) pentru consumul uman.
5. Autoritatea competentă poate hotărî o derogare de la dispozițiile pct. 4 din prezenta anexă, în cazurile unde densitatea animalelor este slabă și unde nu se asigură colectarea animalelor moarte.
6. Derogarea nu poate include mai mult de 10 % din populația bovină a țării.

**7.** În afară de testele menționate la pct. 2-5 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate efectua teste pe alte bovine prezente pe teritoriul țării, în special în cazul în care aceste animale sunt originare din țările în care au fost depistate cazuri indigene de ESB, dacă au consumat hrana pentru animale potențial contaminată sau dacă au fost născute sau provenite din femele infectate cu ESB.

**8.** Atunci când un animal sacrificat pentru consumul uman este selecționat pentru a fi supus unui test de depistare a ESB, marca de sănătate nu se aplică pe carcasa animalului respectiv înainte de obținerea unui rezultat negativ la testul rapid.

**9.** Autoritatea competentă poate acorda o derogare de la pct. 8 din prezenta anexă atunci când în abator se aplică un sistem oficial care garantează că nicio parte a animalului examinat care poartă marca de sănătate nu poate părăsi abatorul până când nu se obține un rezultat negativ la testul rapid.

**10.** Toate părțile corpului unui animal supus unui test de depistare a ESB, inclusiv pielea, trebuie să rămână sub control oficial până în momentul obținerii unui rezultat negativ la testul rapid, cu excepția cazului în care părțile sunt eliminate în conformitate cu art. 14 lit. a) sau b) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau cu excepția cazului în care grăsimile obținute sunt prelucrate în conformitate prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022 și utilizate în conformitate cu art. 14 lit. e) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau utilizate la fabricarea produselor derivate menționate la art. 33 din respectiva lege.

**11.** Toate părțile corpului unui animal, pentru care rezultatul testului rapid a fost pozitiv sau neconcludent, inclusiv pielea, trebuie eliminate în conformitate cu prevederile art. 14 din Legea 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, cu excepția materialului care trebuie reținut pentru înregistrările prevăzute la pct.52 și 53 din prezenta anexă și cu excepția grăsimilor obținute de la un astfel de corp, cu condiția ca aceste grăsimi să fie prelucrate în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.

11/2022 și utilizate în conformitate cu art. 14 litera e) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau utilizate la fabricarea produselor derivate menționate la art. 33 din legea respectivă.

**12.** În cazul în care rezultatul testului rapid pentru un animal sacrificat pentru consumul uman este pozitiv sau neconcludent, trebuie distruse cel puțin carcasa precedentă și cele două carcasse imediat următoare carcasei pentru care rezultatul testului este pozitiv sau neconcludent pe respectiva linie de sacrificare în conformitate cu pct.11 din prezenta anexă.

**13.** Prin derogare de la pct. 8 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate decide să distrugă carcasele sus menționate numai dacă rezultatul testului rapid este confirmat pozitiv sau neconcludent prin examinările de confirmare menționate la pct.10 și 11 din anexa nr.8 la Normă.

**14.** Autoritatea competentă poate acorda derogări de la dispozițiile pct. 12 din prezenta anexă atunci când abatorul este prevăzut cu un sistem care previne contaminarea carcaselor între ele.

**15.** Autoritatea competentă poate revizui programul anual de monitorizare a ESB care conține cel puțin următoarele elemente:

1) informații privind sistemul anual de monitorizare a ESB , inclusiv documentația detaliată care demonstrează respectarea criteriilor epidemiologice prevăzute la pct.16 din prezenta anexă;

2) informații privind sistemul de identificare și trasabilitate a bovinelor, în conformitate cu prevederile pct. 25 subpct.1) lit.b) la Normă, inclusiv o descriere detaliată a funcționării bazei de date informatizate, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1406/2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind sistemul de etichetare a cărnii de bovină, precum și a produselor din carne de bovină;

3) informații asupra interdicțiilor privind hrănirea animalelor pe teritoriul țării, incluzând o descriere detaliată a aplicării interdicției privind hrănirea animalelor de fermă, în conformitate cu prevederile pct. 25 subpct.1 lit.c) la Normă, inclusiv planul de eșantionare, numărul și tipul încălcărilor constatate și rezultatele controalelor;

4) o descriere detaliată a programului revizuit de monitorizare a ESB propus, incluzând zona geografică în care trebuie pus în aplicare programul și o descriere a subpopulațiilor de bovine care se vor afla sub incidența programului

revizuit de monitorizare a ESB, cu indicarea limitelor de vârstă și a mărimilor eșantioanelor destinate testelor;

5) rezultatul unei analize de risc complete care să demonstreze faptul că programul revizuit de monitorizare a ESB va garanta protecția sănătății umane și animale;

6) analiza de risc include o analiză a cohortei de nașteri sau alte studii relevante menite să demonstreze că măsurile de reducere a riscului transmiterii EST, inclusiv interdicțiile privind hrănirea, în conformitate cu prevederile pct. 25 subpct.1) lit. c) la Normă, au fost puse în aplicare în mod eficient.

**16.** Revizuirea unui program de monitorizare a ESB se va realiza pe lângă implementarea cerințelor prevăzute la pct. 25 subpct.1), lit. a)-c) la Normă sunt îndeplinite următoarele criterii epidemiologice:

1) pe parcursul unei perioade de cel puțin 6 ani consecutivi, de la data punerii în aplicare a programului anual național de monitorizare de testare a ESB, în conformitate cu prevederile pct. 25 la Normă:

a) scăderea medie a ratei anuale de incidență a ESB observată în rândul populației bovine adulte (cu vârsta de peste 24 de luni) a fost mai mare de 20 %, iar numărul total al bovinelor afectate de ESB născute după punerea în aplicare în Republica Moldova a interdicției totale privind hrănirea animalelor de fermă, în conformitate cu prevederile pct. 25 subpct.1) lit.c) la Normă nu a depășit 5 % din numărul total de cazuri confirmate de ESB;

b) rata de incidență anuală a ESB observată în rândul populației bovine adulte (cu vârsta de peste 24 de luni) a rămas în mod sistematic sub raportul de 1/100 000;

2) după perioada menționată la pct. 16 subpct.1) la Normă, nu există dovezi privind deteriorarea situației epidemiologice referitoare la ESB.

## **Capitolul II**

### **MONITORIZAREA OVINELOR ȘI CAPRINELOR**

**17.** Monitorizarea ovinelor și a caprinelor se realizează în conformitate cu metodele de analiză de laborator descrise la pct.18 și 19 din anexa nr.8 la Normă.

**18.** În cazul în care populația de oi și mielute pentru montă depășește 750.000 de animale se testează, în conformitate cu normele de eșantionare prevăzute în pct.22 la Normă, un eșantion anual minim de 10.000 de ovine sacrificate în vederea consumului uman.

**19.** În cazul în care populația de capre care au fătat deja și de capre duse la montă depășește 750.000 de animale se testează, în conformitate cu normele de eșantionare prevăzute în pct.22 la Normă, un eșantion anual minim de 10.000 de caprine sacrificate în vederea consumului uman.

**20.** Autoritatea competentă poate decide să înlocuiască maximum:

1) 50 % din eșantionul său minim de ovine și caprine sacrificate în vederea consumului uman prevăzut la pct. 18,19 din prezenta anexă, prin testarea ovinelor sau caprinelor moarte cu vârsta de peste 18 luni, în raport de unu la unu, pe lângă eșantionul minim stabilit la pct.21 din prezenta anexă;

2) 10 % din eșantionul său minim prevăzut la pct. 18,19 din prezenta anexă, prin testarea ovinelor sau caprinelor cu vârsta de peste 18 luni care au fost ucise în cadrul unei campanii de eradicare a unei boli, în raport de unu la unu.

**21.** Autoritatea competentă testează în conformitate cu normele de eșantionare prevăzute la pct.22 din prezenta anexă și cu nivelurile minime ale eșantioanelor prevăzute în tabelele nr.1 și 2 din prezenta anexă, ovine și caprine decedate sau sacrificate, dar care nu au fost sacrificate:

1) în cadrul unei campanii de eradicare a unei afecțiuni;

2) în vederea consumului uman.

**Tabel nr.1**

<b>Populația de oi și mieuțe pentru montă din statul membru</b>	<b>Eșantion de ovine decedate <sup>(1)</sup></b>
>750.000	10.000
100.000 -750.000	1.500
40.000 -100.000	100% până la 500
<40.000	100% până la 100
<sup>(1)</sup> Nivelurile minime ale eșantioanelor sunt calculate în funcție de populația de ovine din fiecare țară și sunt stabilite astfel încât să reprezinte obiective realiste.	



**Tabel nr.2**

<b>Populația de capre care au fătat deja și de capre împerecheate din statul membru</b>	<b>Eșantion minim de caprine decedate <sup>(1)</sup></b>
> 750.000	10.000
250.000-750 000	1.500
40.000 -250.000	100% până la 500
< 40.000	100% până la 100
<sup>(1)</sup> Nivelurile minime ale eșantioanelor sunt calculate în funcție de populația de caprine din fiecare țară și sunt stabilite astfel încât să reprezinte obiective realiste.	

**22.** Normele de eșantionare aplicabile animalelor menționate la pct. 18-21 din prezenta anexă sunt următoarele:

- 1) animalele trebuie să fie în vârstă de peste 18 luni sau să aibă deja mai mult de doi incisivi permanenți ieșiți în gingie;
- 2) vârsta animalelor se estimează pe baza dentiției, a semnelor evidente de maturitate sau pe baza altor informații fiabile;
- 3) selectarea eșantioanelor se face astfel încât să se evite reprezentarea excesivă a unui grup în ceea ce privește originea, vârsta, rasa, tipul de producție sau orice alte caracteristici;
- 4) eșantioanele selectate trebuie să fie reprezentative pentru fiecare regiune și sezon;
- 5) eșantionarea multiplă în aceeași turmă trebuie evitată pe cât posibil;
- 6) autoritatea competentă trebuie să urmărească ca, prin programele proprii de monitorizare, toate exploatațiile înregistrate oficial cu peste 100 de animale și

exploatațiile unde nu au fost depistate niciodată cazuri de EST să fie supuse, pe cât posibil, testelor de EST, pe parcursul mai multor ani consecutivi de eșantionare;

7) autoritatea competentă trebuie să implementeze un sistem prin care să se asigure, într-o manieră specifică sau în alt fel, că nu sunt omise animale de la eșantionare;

8) autoritatea competentă poate decide să excludă din operațiunea de eșantionare zonele îndepărtate cu o densitate redusă de animale, unde nu se organizează colectarea animalelor decedate;

9) autoritatea competentă în cazul în care recurge la această derogare trebuie să prezinte Comisiei Uniunii Europene o listă cu zonele îndepărtate respective în care se aplică derogarea;

10) derogarea se aplică pentru maximum 10 % din populația de ovine și caprine.

**23.** Animalele cu vârsta de peste 18 luni care sunt ucise pentru distrugere în conformitate cu prevederile din pct.6 și 7 subpct.4)- 15) din anexa nr.5 la Normă sunt testate pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite în pct.18 și 19 din anexa nr.8 la Normă prin selectarea unui eșantion simplu aleatoriu, în conformitate cu mărimea eșantioanelor indicate în tabelul următor.

**Tabel nr.3**

<b>Numărul de animale din efectiv de peste 18 luni ucise pentru distrugere</b>	<b>Eșantion minim</b>
70 sau mai puțin	Toate animalele eligibile
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92

160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 sau mai multe	150

**24.** În afară de programele de monitorizare prevăzute la pct. 18-23 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate monitoriza alte animale, în special:

- 1) animale utilizate în industria produselor lactate;
- 2) animale provenind din țări care au înregistrat cazuri locale de EST;
- 3) animale care au consumat furaje potențial contaminate;
- 4) animale fătate de femele infectate cu EST sau descendenți ai acestor femele.

**25.** În cazul în care o ovină sau o caprină sacrificată pentru consumul uman a fost selectată pentru testul de depistare a EST în conformitate cu pct. 18-20 din prezenta anexă, carcasa acesteia nu trebuie marcată cu marcă de sănătate prevăzută în Norma sanitar-veterinare de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2010, până la obținerea unui rezultat negativ în urma testului rapid.

**26.** Autoritatea competentă poate prevedea o derogare de la dispozițiile pct. 25 din prezenta anexă în cazul în care abatorul dispune de un sistem aprobat de autoritatea competentă, care să asigure că toate părțile din carcasa animalului pot fi localizate și că nicio parte din animalele testate care poartă marca de sănătate nu poate fi scoasă din abator înainte de obținerea unui rezultat negativ la testul rapid.

**27.** Toate părțile corpului unui animal supus unui test, inclusiv pielea, trebuie să rămână sub control oficial până în momentul obținerii unui rezultat negativ la testul rapid, cu excepția cazului în care părțile sunt eliminate în conformitate cu prevederile art. 14 lit. a) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau cu excepția cazului în care grăsimile obținute sunt prelucrate în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și

produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022 și utilizate în conformitate cu art. 14 lit. e) Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau utilizate la fabricarea produselor derivate menționate la art. 33 din legea respectivă.

**28.** Toate părțile corpului unui animal, pentru care rezultatul testului rapid a fost pozitiv, inclusiv pielea, trebuie eliminate direct în conformitate cu prevederile art. 14 lit. a) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau cu excepția cazului în care grăsimile obținute sunt prelucrate în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022 și utilizate în conformitate cu art. 14 lit. e) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman sau utilizate la fabricarea produselor derivate menționate la art. 33 din legea respectivă.

**29.** Genotipul proteinei prionice pentru codonii 136, 154 și 171 se determină pentru fiecare caz pozitiv de EST la ovine.

**30.** Cazurile de EST depistată la ovine cu genotipuri care codifică alanina (A) pe ambele alele la codonul 136, arginina (R) pe ambele alele la codonul 154 și arginina (R) pe ambele alele la codonul 171 trebuie raportate Comisiei Uniunii Europene.

**31.** Atunci când un caz pozitiv de EST este un caz de scrapie atipică, trebuie determinat, de asemenea, genotipul proteinei prionice pentru codonul 141.

**32.** Genotipul proteinei prionice pentru codonii 146 și 222 se determină pentru fiecare caz pozitiv de EST la caprine.

**33.** Cazurile de EST depistată la caprine cu genotipuri care codifică serina (S) sau acidul aspartic (D) pe cel puțin o alelă la codonul 146 și/sau lizina (K) pe cel puțin o alelă la codonul 222 trebuie raportate.

### **Capitolul III**

## **MONITORIZAREA CERVIDELOR**

**34.** În cazul deținerii și intenției de import în Republica Moldova populațiilor de elani, de reni sălbatici și/sau de crescătorie și/sau semidomestici, trebuie efectuat un program de monitorizare pe trei ani pentru boala cașectizantă cronică în continuare BCC la cervide.

**35.** Programul de monitorizare pe trei ani pentru BCC vizează următoarele specii:

- 1) renul eurasiatic de tundră (*Rangifer tarandus tarandus*);
- 2) renul finlandez de pădure (*Rangifer tarandus fennicus*);
- 3) elanul (*Alces alces*);
- 4) căprioara (*Capreolus capreolus*);
- 5) cerbul catâr (*Odocoileus virginianus*);
- 6) cerbul (*Cervus elaphus*).

**36.** Prin derogare de la pct. 35 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate selecta, pe baza unei analize documentate a riscurilor, o subgrupă dintre speciile enumerate la punctul respectiv pentru programul de monitorizare pe trei ani pentru BCC.

**37.** Autoritatea competentă identifică unitățile primare de eșantionare, în continuare (UPE) care acoperă toate teritoriile în care sunt prezente populații de cervide, folosind cel puțin următoarele elemente:

- 1) în cazul cervidelor de crescătorie și captive, fiecare exploatație și fiecare unitate în care cervidele sunt deținute într-un teritoriu închis este considerată o UPE;
- 2) în cazul cervidelor sălbatice și semidomestice, UPE este definită din punct de vedere geografic, pe baza următoarelor criterii:
  - a) zonele în care animalele sălbatice și semidomestice dintr-o specie care face obiectul programului de monitorizare se adună în cel puțin o anumită perioadă a anului;
  - b) în cazul în care nu are loc nicio adunare a animalelor dintr-o specie, zonele delimitate de bariere naturale sau artificiale în care sunt prezente animalele din speciile care fac obiectul programului;
  - c) zonele în care animalele din speciile care fac obiectul programului de monitorizare sunt vâdate și zonele legate de alte activități relevante pentru speciile care fac obiectul programului de monitorizare.

**38.** Autoritatea competentă selectează cervidele de crescătorie, captive, sălbatice și semidomestice pentru testarea EST utilizând următoarea metodă de eșantionare în două etape:

1) în prima etapă, pentru cervidele captive și cervidele de crescătorie:

a) se va selecta, în mod aleatoriu, asigurându-se reprezentativitatea geografică și, dacă este cazul, luând în considerare factorii de risc relevanți identificați la o evaluare documentată a riscurilor, un număr de 100 de UPE care urmează să fie acoperite în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare;

b) în cazul în care autoritatea competentă nu a putut identifica 100 de UPE pentru cervidele de crescătorie și captive, vor selecta toate UPE identificate;

c) pentru cervidele sălbatice și semidomestice se va selecta, în mod aleatoriu, asigurându-se reprezentativitatea geografică și, dacă este cazul, luând în considerare factorii de risc relevanți identificați la o evaluare documentată a riscurilor realizată de alte țări, 100 de UPE care urmează să fie acoperite în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare;

d) în cazul în care autoritatea competentă nu a putut identifica 100 de UPE pentru cervidele sălbatice și semidomestice, vor selecta toate UPE identificate;

2) în a doua etapă, pentru cervidele captive și cervidele de crescătorie:

a) dacă autoritatea competentă a selectat 100 de UPE se vor preleva probe, în cadrul fiecărei UPE selectate, de la toate animalele care aparțin grupurilor țintă enumerate la pct.39 subpct.1) din prezenta anexă pe o perioadă de trei ani, până se ajunge la obiectivul de 30 de animale testate pentru fiecare UPE.

b) cu toate acestea, în cazul în care anumite UPE nu pot atinge obiectivul de 30 de animale testate pe parcursul unei perioade de trei ani din cauza dimensiunii mici a populației lor de cervidi, prelevarea de probe de la animalele care aparțin grupurilor țintă menționate la pct.39 subpct.1) poate continua în cadrul unei UPE mai mari chiar și după ce s-a atins obiectivul de 30 de animale testate, cu scopul de a ajunge la un număr total de până la 3.000 de cervidi de crescătorie și captive, dacă este posibil, testate la nivel național în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare;

c) în cazul în care autoritatea competentă a identificat mai puțin de 100 UPE, prelevează probe, în cadrul fiecărei UPE, de la toate animalele care aparțin grupurilor țintă menționate la punctul pct.39 subpct.1) pe parcursul perioadei de trei ani, cu scopul de a ajunge la un număr total de până la 3.000 de cervidi de crescătorie și captive, dacă este posibil, testate la nivel național în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare;

d) pentru cervidi sălbatice și semidomestice autoritatea competentă care a selectat 100 UPE va preleva probe, în cadrul fiecărei UPE selectate, de la toate animalele care aparțin grupurilor țintă enumerate pct.39 subpct.2) pe o perioadă de trei ani, până se ajunge la obiectivul de 30 de animale testate pentru fiecare UPE cu

scopul de a ajunge la până la 3.000 de cervide sălbatice și semidomestice testate la nivel național în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare ;

e) în cazul în care autoritatea competentă a identificat mai puțin de 100 UPE prelevează probe, în cadrul fiecărei UPE, de la toate animalele care aparțin grupurilor țintă menționate la punctul pct.39 subpct.2) pe parcursul perioadei de trei ani, cu scopul de a ajunge la aproape 3.000 de cervide sălbatice și semidomestice testate la nivel național în cursul perioadei de trei ani a programului de monitorizare;

3) toate cervidele selectate trebuie să aibă o vârstă de peste 12 luni.

Vârsta se estimează pe baza dentiției, a semnelor evidente de maturitate sau pe baza altor informații fiabile.

**39.** Cervidele trebuie selectate din cadrul următoarelor grupuri țintă:

1) pentru cervidele captive și cervidele de crescătorie:

a) cervide de crescătorie sau captive moarte/ucise, definite ca cervide de crescătorie sau captive găsite moarte în teritoriul închis în care sunt ținute, în timpul transportului sau la abator, precum și cervide de crescătorie sau captive omorâte din cauza stării lor de sănătate/vârstei;

b) cervide de crescătorie sau captive prezentând semne clinice/de boală, definite ca cervide de crescătorie sau captive care prezintă un comportament anormal și/sau tulburări locomotorii și/sau o stare generală proastă;

c) cervide de crescătorie sacrificate care au fost declarate improprii pentru consumul uman;

d) cervide de crescătorie sacrificate care au fost considerate adecvate pentru consumul uman în cazul în care autoritatea competentă identifică mai puțin de 3.000 de cervide de crescătorie și captive de la grupele de animale menționate la lit. a), b), c).

2) pentru cervide sălbatice și semidomestice:

a) cervide sălbatice sau semidomestice moarte/ucise, definite ca cervide găsite moarte în sălbăticie, precum și cervide semidomestice găsite moarte sau ucise din cauza stării lor de sănătate/vârstei;

b) cervide rănite sau ucise în urma unui accident rutier sau de către un animal de pradă, definite ca cervide sălbatice sau semidomestice lovite de vehicule rutiere, de trenuri sau atacate de animale de pradă;

c) cervide sălbatice și semidomestice prezentând semne clinice/de boală, definite ca cervide sălbatice și semidomestice care prezintă un comportament anormal și/sau tulburări locomotorii și/sau o stare generală proastă;

d) cervide sălbatice vâdate și cervide semidomestice sacrificate care au fost declarate improprii pentru consumul uman;

e) animale sălbatice vâdate și cervide semidomestice sacrificate care au fost considerate adecvate pentru consumul uman în cazul în care autoritatea competentă

identifică mai puțin de 3.000 de cervide sălbatice și semidomestice de la grupele grupele de animale descrise la lit.a), b), c), d).

**40.** În cazul depistării unui caz pozitiv de EST la un cervid, numărul probelor prelevate de la cervidele din regiunea în care a fost identificat cazul pozitiv de EST trebuie să fie mai mare, pe baza unei evaluări efectuate de autoritatea competentă.

**41.** Pentru fiecare cervid selectat în conformitate cu prevederile pct. 37-40 din prezenta anexă , o probă de obex este prelevată și testată pentru EST.

**42.** În plus, în cazul în care acest lucru este posibil, se prelevează o probă din una dintre următoarele țesuturi în următoarea ordine de preferință:

- 1) noduli limfatici retrofaringieni;
- 2) amigdale;
- 3) alți noduli limfatici la nivelul capului.

**43.** Pentru testarea rapidă se prezintă o hemisecțiune de obex în stare proaspătă sau congelată.

- 1) hemisecțiunea rămasă ar trebui să fie fixată;
- 2) la prelevare, nodulii limfatici și amigdalele ar trebui să fie fixate.
- 3) o parte din țesutul proaspăt din fiecare tip de probă se păstrează congelată până la obținerea unui rezultat negativ, pentru cazul în care un test biologic se va dovedi necesar.

**44.** Până la publicarea de orientări privind testarea EST la cervide, se folosește următoarea metodă de laborator în scopul programului de monitorizare pentru boala cașectizantă cronică la cervide:

1) teste rapide menționate în pct.22-29 din anexa nr.8 a prezentei anexe utilizate pentru depistarea EST în obexul bovinelor sau al micilor animale rumeșătoare sunt considerate a fi corespunzătoare pentru depistarea EST în obexul cervidelor;

a) testele rapide menționate în pct.22-29 din anexa nr.8 a prezentei anexe utilizate pentru depistarea EST în nodulii limfatici ai bovinelor sau ai micilor animale rumeșătoare sunt considerate a fi corespunzătoare pentru depistarea EST în nodulii limfatici ai cervidelor;

b) poate fi utilizată pentru depistare imunohistochimia și, în acest sens, vor efectua un test de eficiență, organizat de un laborator de referință al Uniunii Europene pentru EST.



2) În cazul în care rezultatul testului rapid este neconcludent sau pozitiv, proba este supusă unor examinări de confirmare care să folosească cel puțin una dintre următoarele metode și protocoale prevăzute în cea mai recentă ediție a Manualului de teste de diagnostic și vaccinuri pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH):

- a) metoda imunohistochimică (IHC);
- b) testul Western blot.

3) În cazul în care laboratorul național de referință nu este în măsură să confirme un rezultat pozitiv la un test rapid, poate transmite țesutul adecvat la laboratorul de referință al Uniunii Europene pentru confirmare;

4) Dacă se constată cazuri de EST, ar trebui efectuată caracterizarea suplimentară a izolatului, în consultare cu laboratorul de referință al Uniunii Europene pentru EST.

**45.** Genotipul proteinei prionice se determină pentru fiecare caz pozitiv de EST la cervide.

1) în plus, pentru fiecare cervid testat cu rezultate negative pentru EST, fie:

a) se determină genotipul proteinei prionice a animalului testat și cu rezultate negative pentru EST;

b) o probă dintr-un țesut, care poate fi obex, se păstrează congelată pentru a permite o analiză genotipică dacă se hotărăște acest lucru.

**46.** Autoritatea competentă efectuează o monitorizare suplimentară a EST la cervide pe baza unei evaluări a riscurilor care poate lua în considerare depistarea unui caz de EST la cervide.

**47.** Autoritatea competentă, poate să desfășoare, în mod voluntar, monitorizarea EST la cervide.

**48.** După încheierea programului de monitorizare pe trei ani menționat la pct. 34 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate să desfășoare, în mod voluntar, monitorizarea EST la cervide.

**49.** Autoritatea competentă poate efectua, în mod facultativ, o monitorizare a EST la alte specii de animale decât bovinele, ovinele, caprinele și cervidele.

## **CAPITOLUL IV**

### **CERINȚE PRIVIND RAPORTAREA ȘI ÎNREGISTRAREA**

**50.** Informații pe care autoritatea competentă trebuie să prezinte în raportul anual, astfel cum se prevede la pct. 28 la Normă, va cuprinde următoarele informații:

1) numărul de cazuri suspecte care fac obiectul unor restricții oficiale privind circulația, în conformitate cu prevederile pct. 48-53 la Normă, pentru fiecare specie de animale;

2) numărul de cazuri suspecte care fac obiectul unui examen de laborator în conformitate cu prevederile pct. 54 la Normă, pentru fiecare specie de animale, inclusiv rezultatele testelor rapide și de confirmare (numărul de rezultate pozitive și negative) și, în ceea ce privește bovinele, distribuția pe vârste a tuturor animalelor testate;

a) distribuția pe vârste ar trebui să se facă astfel: „sub 24 de luni”, distribuție pe o tranșă de 12 luni între 24 și 155 de luni și „peste 155 de luni”;

3) numărul de turme în care au fost raportate și investigate cazuri suspecte la ovine și caprine, în conformitate cu prevederile pct. 48-54 la Normă;

4) numărul de bovine testate în cadrul fiecărei subpopulații prevăzute la pct. 2, 3, 4 și 7 din prezenta anexă;

a) se comunică metoda de selectare a eșantioanelor, rezultatele la testele rapide și de confirmare și distribuția pe vârste a animalelor testate, grupate conform subpct. 2. din prezentul punct;

5) numărul de ovine și caprine și de turme testate în cadrul fiecărei subpopulații prevăzute în pct.18, 19, 20, 21, 23, 24 din prezenta anexă, precum și metoda de selectare a eșantioanelor și rezultatele la testele rapide și de confirmare;

6) distribuția geografică, inclusiv țara de origine, a cazurilor pozitive de ESB și scrapie;

a) se comunică anul și, dacă este posibil, luna nașterii pentru fiecare caz în parte de EST la bovine, ovine și caprine;

b) se prezintă cazurile de EST care au fost considerate atipice;

c) în cazurile de scrapie, se raportează rezultatele testelor moleculare primare și secundare prevăzute la pct. 20-23 din anexa nr.8 la Normă, dacă este cazul.

7) la animalele altele decât bovine, ovine și caprine, precum și la cervide, altele decât cele care fac obiectul programului de monitorizare pentru boala cașectizantă cronică la cervide pe trei ani menționat la pct. 34, 35, 36, din prezenta anexă, numărul de probe și cazurile de EST confirmate, pentru fiecare specie;

8) genotipul și, dacă este posibil, rasa, pentru fiecare ovină și caprină care are rezultat pozitiv la testul de depistare a EST și care a făcut obiectul eșantionării în conformitate cu prevederile pct. 29-33 din prezenta anexă;

**51.** În cazul în care Republica Moldova beneficiază de programul de monitorizare pentru boala cașectizantă cronică pe trei ani menționat la pct. 34-46 din prezenta anexă, raportul anual include:

1) numărul probelor de cervide supuse testelor, repartizate pe grupuri-țintă care include informații privind codul unității primare de eșantionare, specia, sistemul de management ( de crescătorie, captive, sălbatice sau semidomestice), grupul-țintă, sexul;

2) rezultatele testelor rapide și de confirmare (numărul rezultatelor pozitive și negative) și, după caz, ale investigațiilor suplimentare de caracterizare a izolatului, țesutul din care s-a prelevat proba, precum și testul rapid și tehnica de confirmare utilizate;

3) localizarea geografică, inclusiv țara de origine a cazurilor pozitive de EST;

4) genotipul și specia fiecărui cervid declarat pozitiv la un EST;

5) în cazul în care se testează, genotipul cervidelor testate pentru EST cu rezultat negativ.

**52.** Autoritatea competentă păstrează, timp de șapte ani înregistrările privind informațiile menționate.

**53.** Laboratorul de referință cu efectuarea examenelor va păstra o perioadă de șapte ani toate documentele referitoare la teste, în special fișele de laborator și, după caz, blocurile de parafină și fotografiile imuno-amprentelor.

Anexa nr.3  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## HRANA ANIMALELOR

### Capitolul I

#### CERINȚE PRIVIND HRANA ANIMALELOR

1. În conformitate cu prevederile pct. 32 la Normă, interdicția prevăzută la pct. 31 la Normă, se extinde la hrănirea:

- 1) rumegătoarelor cu fosfat dicalcic și fosfat tricalcic de origine animală și cu furaje combinate care conțin aceste produse;
- 2) animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de blană, cu:
  - a) proteine animale prelucrate;
  - b) produse din sânge;
  - c) proteine hidrolizate de origine animală;
  - d) fosfat dicalcic și fosfat tricalcic de origine animală;
  - e) hrană pentru animale care conține produsele menționate la lit. a)- d) din prezentul subpunct.

2. În conformitate cu prevederile pct. 33 la Normă, interdicțiile prevăzute la pct. 31 la Normă nu se aplică pentru hrănirea:

- 1) rumegătoarelor cu:
  - a) lapte, produse pe bază de lapte, produse derivate din lapte, colostru și produse din colostru;
  - b) ouă și produse din ouă;
  - c) colagen și gelatină provenite de la animale nerumegătoare;
  - d) proteine hidrolizate derivate din părți de animale nerumegătoare sau piei de rumegătoare;
  - e) furajele combinate care conțin produsele enumerate la literele a)- d) de mai sus;
- 2) animalelor de fermă nerumegătoare cu următoarele materii prime furajere și furaje combinate:
  - a) proteine hidrolizate derivate din părți de animale nerumegătoare sau din piei de rumegătoare;
  - b) făină de pește și furaje combinate care conțin făină de pește care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite

în Capitolul II din prezenta anexă și condițiile specifice stabilite în Capitolul III pct. 26 subpct. 1)-3) din prezenta anexă.

c) fosfat dicalcic și fosfat tricalcic de origine animală și furajele combinate care conțin astfel de fosfați care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Cap.II din prezenta anexă și condițiile specifice stabilite în Capitolul III pct. 26 subpct.4) și 5) din prezenta anexă;

d) produse din sânge provenite de la animale nerumegătoare și furajele combinate care conțin astfel de produse din sânge care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite Capitolul II din prezenta anexă și condițiile specifice stabilite în Capitolul III pct. 30-32 din prezenta anexă;

3) animalelor de acvacultură cu următoarele materii prime destinate hranei pentru animale și hrană combinată pentru animale:

a) alte proteine animale prelucrate derivate de la nerumegătoare decât făina de pește și decât proteinele animale prelucrate derivate de la insecte de crescătorie, precum și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite în Capitolul III pct.33-44 din prezenta anexă;

b) proteine animale prelucrate derivate din insecte de crescătorie și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite în Capitolul V din prezenta anexă;

4) rumegătoarelor neîntărcate cu înlocuitori de lapte care conțin făină de pește și care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile specifice stabilite în Capitolul III din prezenta anexă;

5) animalelor de fermă cu materii prime furajere de origine vegetală și furaje combinate care conțin astfel de materii prime furajere contaminate cu cantități nesemnificative de corpusculi osoși proveniți din specii de animale neautorizate.

a) autoritatea competentă poate utiliza această derogare doar în cazul în care au efectuat în prealabil o analiză a riscurilor care a confirmat că riscul pentru sănătatea animală este neglijabil.

6) evaluarea riscurilor trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele:

a) nivelul de contaminare;

b) natura și sursa de contaminare;

c) utilizarea preconizată a furajelor contaminate;

7) păsărilor de crescătorie cu următoarele materii prime destinate hranei pentru animale și hrană combinată pentru animale:

a) proteine animale prelucrate provenite de la porcine și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite în Capitolul VI din prezenta anexă;

8) proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite în Capitolul V din prezenta anexă;

9) porcinelor cu următoarele materii prime destinate hranei pentru animale și hrană combinată pentru animale:

a) proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite Capitolul VII din prezenta anexă;

b) proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate, care sunt produse, introduse pe piață și utilizate în conformitate cu condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă și cu condițiile specifice stabilite în Capitolul V din prezenta anexă.

## **Capitolul II**

### **CONDIȚII GENERALE PENTRU APLICAREA ANUMITOR DEROGĂRI PREVĂZUTE ÎN PCT. 2 DIN PREZENTA ANEXĂ**

**3.** Următoarele produse destinate a fi utilizate pentru hrănirea animalelor de fermă nerumegătoare se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate rumegătoarelor:

1) proteine animale prelucrate în vrac provenite de la nerumegătoare, inclusiv făină de pește, proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, proteine animale prelucrate provenite de la porcine și proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie;

2) fosfatul dicalcic și tricalcic de origine animală, în vrac;

3) produse din sânge care provin de la nerumegătoare, în vrac;

4) hrană combinată pentru animale, în vrac, care conține materiile prime destinate hranei animalelor enumerate la subpct.1), 2), 3) din prezenta anexă.

4. Înregistrările care conțin detalii referitoare la tipurile de produse care au fost transportate sau depozitate într-o unitate de depozitare se păstrează la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

5. Prin derogare de la pct. 3 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea produselor enumerate la punctul respectiv pot fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animale destinate rumegătoarelor cu condiția ca ele să fie curățate în prealabil cu scopul de a se evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit în prealabil acordul din partea autorității competente.

6. Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

7. Unitățile de depozitare în care se depozitează, în conformitate cu pct. 5 din prezenta anexă, materiile prime destinate hranei animalelor și hrana combinată pentru animale menționate la pct. 3 din prezenta anexă se autorizează de către autoritatea competentă pe baza verificării conformității lor cu cerințele enumerate la pct. 5 din prezenta anexă.

8. Proteinele animale prelucrate în vrac care provin de la porcine și hrana combinată în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate altor animale de fermă nerumegătoare decât animalele de acvacultură și păsările de crescătorie.

9. Prin derogare de la pct. 8 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea proteinelor animale prelucrate, în vrac, provenite de la porcine și a hranei combinate în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate pot fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animale destinate animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de acvacultură și păsările de crescătorie, cu condiția că ele să fie curățate în prealabil pentru a evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de autoritatea competentă.

**10.** Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**11.** Proteinele animale prelucrate în vrac care provin de la păsări de crescătorie și hrana combinată în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate altor animale de fermă nerumegătoare decât animalele de acvacultură și porcinele.

**12.** Prin derogare de la pct. 11 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea proteinelor animale prelucrate, în vrac, provenite de la păsări de crescătorie și a hranei combinate în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate pot fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animale destinate animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de acvacultură și porcinele, cu condiția ca ele să fie curățate în prealabil pentru a evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de autoritatea competentă.

**13.** Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**14.** Proteinele animale prelucrate în vrac care provin de la insecte de crescătorie și hrana combinată în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate altor animale de fermă nerumegătoare decât animalele de acvacultură, păsările de crescătorie și porcinele.

**15.** Prin derogare de la pct. 14 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea proteinelor animale prelucrate, în vrac, provenite de la insecte de crescătorie și a hranei combinate în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate pot fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animale destinate animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de acvacultură, păsările de crescătorie și porcinele, cu condiția ca ele să



fie curățate în prealabil pentru a evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de autoritatea competentă.

**16.** Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**17.** Proteinele animale prelucrate în vrac provenite de la nerumegătoare, cu excepția făinii de pește și a proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie, porcine și insecte de crescătorie, precum și hrana combinată în vrac pentru animale care conține astfel de proteine animale prelucrate se transportă în vehicule și containere și se depozitează în spații de depozitare care nu sunt utilizate, respectiv, pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animalele de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de acvacultură.

**18.** Prin derogare de la pct. 17 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și unitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea produselor menționate la punctul respectiv pot fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei destinate altor animale de fermă nerumegătoare decât animalele de acvacultură, cu condiția ca ele să fie curățate în prealabil cu scopul de a evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit în prealabil o autorizare din partea autorității competente.

**19.** Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**20.** Furajele combinate destinate utilizării pentru hrana animalelor de fermă nerumegătoare, care conțin următoarele materii prime furajere, se produc în unități care nu produc furaje combinate destinate rumegătoarelor și care sunt autorizate de autoritatea competentă:

- 1) făină de pește;
- 2) fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală;
- 3) produse din sânge care provin de la animale nerumegătoare.

**21.** Prin derogare de la pct. 20 din prezenta anexă, producția de furaje combinate destinate rumegătoarelor în unități care produc, de asemenea, furaje combinate destinate animalelor de fermă nerumegătoare care conțin produsele

enumerare la punctul respectiv, poate fi autorizată de către autoritatea competentă în urma unei inspecții la fața locului efectuată de aceasta, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

1) furajele combinate destinate rumegătoarelor trebuie să fie fabricate și păstrate, în timpul depozitării, transportului și ambalării, în instalații care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează furajele combinate destinate animalelor nerumegătoare;

2) înregistrările care conțin detalii privind achizițiile și utilizările produselor enumerate la pct. 20 din prezenta anexă și vânzările de furaje combinate care conțin aceste produse trebuie să fie ținute la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

3) se efectuează prelevări de probe și analize regulate ale furajelor combinate destinate rumegătoarelor pentru a controla absența constituenților de origine animală neautorizați, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor, prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării probelor și analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuate de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP (analiza riscurilor și punctele critice de control).

4) rezultatele unor astfel de prelevări și analize se păstrează la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

**22.** Prin derogare de la pct. 20 din prezenta anexă, autorizația menționată la art.18 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, referitoare la producția de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține produsele enumerate la punctul respectiv nu este necesară pentru prelucrătorii la domiciliu, sub rezerva respectării de către aceștia a următoarelor condiții:

1) ei trebuie să fie înregistrați de către autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține produsele menționate la pct. 20 din prezenta anexă;

2) ei trebuie să crească numai animale nerumegătoare;

3) orice hrană combinată pentru animale care conține făină de pește utilizată în producția de hrană completă pentru animale trebuie să conțină sub 50 % proteine brute;

4) orice hrană combinată pentru animale care conține fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală utilizată în producția de hrană completă pentru animale trebuie să conțină sub 10 % fosfor total;

5) orice hrană combinată pentru animale care conține produse din sânge provenite de la nerumegătoare utilizată în producția de hrană completă pentru animale trebuie să conțină sub 50 % proteine brute.

**23.** Înainte de punerea în liberă circulație în Republica Moldova, importatorii se asigură că fiecare transport cu următoarele materii prime furajere și furaje combinate, care sunt destinate a fi utilizate pentru hrana animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de blană, în conformitate cu pct. 2 din prezenta anexă, sunt analizate în conformitate cu metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor stabilite în anexa 6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor, în scopul de a controla absența constituenților de origine animală neautorizați:

1) proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare, inclusiv făină de pește, proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, proteine animale prelucrate provenite de la porcine și proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie;

2) produse din sânge provenite de la animale nerumegătoare;

3) furaje combinate care conțin materii prime furajere menționate la pct. 23 subpct. 1), 2) din prezenta anexă.

**24.** Utilizarea și depozitarea următoarelor furaje este interzisă în ferme în care se cresc specii de animale de fermă pentru care nu este destinat acest tip de furaje:

1) proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare, inclusiv făină de pește, proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, proteine animale prelucrate provenite de la porcine și proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie;

2) fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală;

3) produse din sânge provenite de la animale nerumegătoare;

4) furaje combinate care conțin materii prime furajere menționate la prezentul punct subpct. 1) - 3) .

**25.** Prin derogare de la pct. 24 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate autoriza utilizarea și depozitarea furajelor combinate menționate la pct. 24 subpct. 4) din prezenta anexă în ferme care cresc specii de animale de fermă pentru care nu sunt destinate furajele combinate, cu condiția implementării în aceste ferme a măsurilor necesare pentru a împiedica hrănirea cu astfel de furaje combinate a speciilor de animale pentru care aceste furaje nu sunt destinate.

### **Capitolul III**

## **CONDIȚII SPECIFICE PENTRU APLICAREA DEROGĂRILOR PREVĂZUTE ÎN CAPITOLUL I DIN PREZENTA ANEXĂ**

**26.** Următoarele condiții specifice se aplică producției și utilizării făinii de pește și furajelor combinate care conțin făină de pește destinate utilizării pentru hrana animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de blană:

1) făina de pește trebuie să fie produsă în unități de prelucrare dedicate exclusiv fabricării de produse derivate din:

a) animale acvatice, cu excepția mamiferelor marine;

b) alte nevertebrate acvatice de crescătorie decât cele care se încadrează în definiția „animal acvatic” din Norma sanitar-veterinară privind condițiile de sănătate a animalelor și produselor de acvacultură și măsurile de prevenire și combatere a anumitor boli la animalele acvatice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 239/2009;

c) stele de mare din specia *Asterias rubens* care sunt recoltate într-o zonă de producție.

2) textul „făină de pește – a nu se utiliza în hrana rumegătoarelor, cu excepția rumegătoarelor neînțârcate” se menționează în mod clar pe documentul comercial însoțitor sau pe certificatul sanitar veterinar menționat la art. 20 alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, după caz, precum și pe eticheta făinii de pește.

3) Textul „conține făină de pește – a nu se utiliza în hrana rumegătoarelor” se menționează în mod clar pe eticheta hranei combinate pentru animale care conține făină de pește destinată altor animale de fermă nerumegătoare decât animalele de blană.

4) textul „fosfat di-/tricalcic de origine animală – a nu se utiliza în hrana rumegătoarelor” se menționează în mod clar pe documentul comercial însoțitor sau pe certificatul sanitar veterinar menționat art. 20 alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, după caz, precum și pe eticheta fosfatului dicalcic/tricalcic de origine animală;

5) textul „conține fosfat dicalcic/tricalcic de origine animală – a nu se oferi drept hrană rumegătoarelor” se menționează în mod clar pe eticheta hranei combinate pentru animale care conține fosfat dicalcic/tricalcic de origine animală.

**27.** Următoarele condiții specifice se aplică producției și utilizării produselor din sânge provenite de la animale nerumegătoare și a furajelor

combinate care conțin astfel de produse din sânge destinate utilizării pentru hrana animalelor de fermă nerumegătoare, altele decât animalele de blană:

1) sângele destinat utilizării pentru producerea de produse din sânge provine din abatoare în care nu se sacrifică rumegătoare și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare care nu sacrifică rumegătoare;

2) prin derogare de la această cerință specifică, autoritatea competentă poate autoriza sacrificarea rumegătoarelor într-un abator care produce sânge provenit de la animale nerumegătoare destinat fabricării de produse din sânge destinat utilizării în furajele pentru animale de fermă nerumegătoare;

3) autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă este satisfăcută, în urma unei inspecții, în legătură cu eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate între sângele de rumegătoare și sângele de nerumegătoare.

#### **28. Aceste măsuri includ următoarele cerințe minime:**

1) sacrificarea de animale nerumegătoare trebuie să fie efectuată în linii separate fizic de liniile utilizate pentru sacrificarea rumegătoarelor;

2) instalațiile de colectare, depozitare, transport și ambalare a sângelui provenit de la animale nerumegătoare trebuie să fie păstrate separat de cele utilizate pentru sânge provenit de la rumegătoare;

3) trebuie efectuate prelevări de probe și analize regulate ale sângelui provenit de la animale nerumegătoare pentru depistarea prezenței proteinelor de rumegătoare;

4) metoda de analiză utilizată trebuie să fie validată din punct de vedere științific în acest scop;

5) frecvența prelevării probelor și analizelor trebuie să fie determinată pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP.

**29. Sângele destinat utilizării pentru producția de produse din sânge destinat animalelor nerumegătoare se transportă la instalațiile de prelucrare în vehicule și containere dedicate exclusiv transportului de sânge provenit de la animale nerumegătoare.**

1) prin derogare de la această condiție specifică, vehiculele și containerele care au fost utilizate anterior pentru transportul sângelui provenit de la rumegătoare pot fi folosite pentru transportul sângelui provenit de la nerumegătoare, cu condiția ca acestea să fi fost curățate minuțios în prealabil pentru a se evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit autorizare prealabilă din partea autorității competente;

2) ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**30.** Produsele din sânge se produc în unități de prelucrare care prelucrează exclusiv sânge de nerumegătoare și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca prelucrând exclusiv sânge de nerumegătoare.

1) prin derogare de la această cerință specifică, autoritatea competentă poate autoriza producerea de produse din sânge destinate utilizării în furajele pentru animale de fermă nerumegătoare în instalații de prelucrare care prelucrează sânge de rumegătoare;

2) autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă este satisfăcută, în urma unei inspecții, în legătură cu eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate;

3) aceste măsuri includ următoarele cerințe minime:

a) producția de produse din sânge provenit de la animale nerumegătoare trebuie să se efectueze într-un sistem închis, care este ținut separat fizic de sistemul utilizat pentru producerea de produse din sânge provenit de la rumegătoare;

b) instalațiile de colectare, depozitare, transport și ambalare pentru materiile prime în vrac și produsele finite în vrac provenite de la animale nerumegătoare trebuie să fie păstrate separat de cele utilizate pentru materiile prime în vrac și produsele finite în vrac provenite de la rumegătoare;

c) trebuie aplicat în mod continuu un proces de reconciliere între aportul de sânge provenit de la rumegătoare și, respectiv, nerumegătoare și produsele din sânge corespunzătoare;

d) trebuie efectuate prelevări de probe și analize regulate ale produselor din sânge provenit de la nerumegătoare pentru a verifica absența contaminării încrucișate cu produse din sânge provenit de la rumegătoare, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării probelor și analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuate de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP (analiza riscurilor și punctele critice de control); rezultatele unor astfel de prelevări și analize se păstrează la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

**31.** Textul „produse din sânge de nerumegătoare – a nu se utiliza în hrana rumegătoarelor” se menționează în mod clar pe documentul comercial însoțitor sau pe certificatul sanitar veterinar menționat la art. 20 alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele

derivate care nu sunt destinate consumului uman, după caz, precum și pe eticheta produselor din sânge de nerumegătoare.

**32.** Textul „conține produse din sânge de nerumegătoare – a nu se oferi drept hrană rumegătoarelor” se menționează în mod clar pe eticheta hranei combinate pentru animale care conține produse din sânge de nerumegătoare.

**33.** Condiții specifice se aplică producției și utilizării proteinelor animale prelucrate derivate de la nerumegătoare, altele decât făina de pește și altele decât proteinele animale prelucrate derivate din insecte de crescătorie, precum și hranei combinate pentru animale care conține astfel de proteine, destinate hrănirii animalelor de acvacultură:

1) subprodusele de origine animală destinate utilizării în producția de proteine animale prelucrate menționate în prezentul punct care provin de la una sau mai multe abatoare autorizate în conformitate cu prevederile Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2010, care nu sacrifică rumegătoare și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare care nu sacrifică rumegătoare;

2) unități de tranșare aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2010, în care nu se dezosează sau nu se tranșează carne de rumegătoare și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare în care nu se dezosează sau nu se tranșează carne de rumegătoare;

3) alte unități decât cele menționate la subpct. 1) și 2) din prezenta anexă, înregistrate sau aprobate, care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare;

4) unități aprobate menționate la art. 22 alin. 1) lit. h) și i) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care manipulează sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite de la nerumegătoare provenite din unitățile menționate la subpct. 1)- 3) din prezentul punct;

5) prin derogare de la subpct. 1)- 3) din prezentul punct, autoritatea competentă poate autoriza sacrificarea rumegătoarelor și manipularea produselor provenite de la rumegătoare în unitățile menționate la subpct. 1)-3) din prezentul punct care produc subproduse de origine animală provenite de la nerumegătoare destinate producției de proteine animale prelucrate menționate în prezentul punct;

6) autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă recunoaște, în urma unei inspecții la fața locului, eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate între subprodusele provenite de la rumegătoare și cele provenite de la nerumegătoare.

7) respectivele măsuri includ următoarele cerințe minime:

a) sacrificarea animalelor nerumegătoare trebuie să fie efectuată în linii separate fizic de liniile utilizate pentru sacrificarea rumegătoarelor;

b) produsele provenite de la nerumegătoare trebuie să fie manipulate pe linii de producție separate fizic de cele utilizate pentru manipularea produselor provenite de la rumegătoare;

c) facilitățile de colectare, depozitare, transport și ambalare a subproduselor de origine animală provenite de la nerumegătoare trebuie să fie păstrate separat de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la rumegătoare;

d) trebuie efectuate prelevări de eșantioane și analize regulate ale subproduselor de origine animală provenite de la nerumegătoare pentru depistarea prezenței proteinelor de rumegătoare.

e) metoda de analiză utilizată trebuie să fie validată din punct de vedere științific în acest scop.

f) frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP.

**34.** Subprodusele de origine animală provenite de la animale nerumegătoare destinate utilizării pentru producția de proteine animale prelucrate menționate la pct. 33 din prezenta anexă, se transportă la instalațiile de prelucrare în vehicule și containere care nu sunt utilizate pentru transportul subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare.

**35.** Prin derogare de la această cerință specifică menționată la pct. 34 din prezenta anexă, acestea pot fi transportate în vehicule și containere care au fost utilizate anterior pentru transportul subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare, cu condiția ca aceste vehicule și containere să fi fost curățate în prealabil pentru a se evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit autorizare prealabilă din partea autorității competente.

**36.** Ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani;



**37.** Proteinele animale prelucrate menționate la pct. 33 din prezenta anexă, se produc în unități de prelucrare care sunt dedicate exclusiv prelucrării subproduselor de origine animală provenite de la nerumegătoare și care provin din abatoare, din unități de tranșare și din alte unități menționate.

**38.** Respectivul unități de prelucrare sunt înregistrate de către autoritatea competentă ca prelucrând exclusiv subproduse de origine animală provenite de la nerumegătoare.

**39.** Prin derogare de la cerința specifică prevăzută în pct. 37, 38 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate autoriza producerea de proteine animale prelucrate menționate în prezenta secțiune în instalații care prelucrează subproduse de origine animală provenite de la rumegătoare.

**40.** Autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă este satisfăcută, în urma unei inspecții, în legătură cu eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate între proteinele animale prelucrate provenite de la rumegătoare și proteinele animale prelucrate provenite de la animale nerumegătoare.

1) aceste măsuri de prevenire includ următoarele cerințe minime:

a) producția de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare trebuie să se efectueze într-un sistem închis, separat fizic de cele utilizate pentru producția de proteine animale prelucrate;

b) subprodusele de origine animală provenite de la rumegătoare trebuie păstrate în timpul depozitării și transportului în instalații separate fizic de cele utilizate pentru subprodusele de origine animală obținute de la animale nerumegătoare;

c) proteinele animale prelucrate provenite de la rumegătoare trebuie păstrate în timpul depozitării și ambalării în instalații separate fizic de cele utilizate pentru produsele finite provenite de la animale nerumegătoare;

d) trebuie efectuate prelevări de probe și analize regulate ale proteinelor animale prelucrate menționate în prezenta secțiune pentru a controla absența contaminării încrucișate cu proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor descrise în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării probelor și analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuate de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP (analiza riscurilor și punctele critice de control); rezultatele unor

astfel de prelevări și analize se păstrează la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

**41.** Furajele combinate care conțin proteine animale prelucrate menționate în prezenta secțiune se produc în unități autorizate în acest scop de autoritatea competentă și care sunt destinate exclusiv producerii de hrană pentru animalele de acvacultură.

**42.** Prin derogare de la cerința specifică prevăzută la pct. 41 din prezenta anexă producția de hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate și care este destinată animalelor de acvacultură în unități care produc și hrană combinată destinată altor animale de fermă decât cele de blană poate fi autorizată de către autoritatea competentă în urma unei inspecții la fața locului, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

1) furajele combinate destinate rumegătoarelor trebuie să fie produse și păstrate, în timpul depozitării, transportului și ambalării, în instalații care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează furaje combinate destinate animalelor nerumegătoare;

2) furajele combinate destinate animalelor de acvacultură trebuie să fie produse și păstrate, în timpul depozitării, transportului și ambalării, în instalații care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează furaje combinate destinate altor animale nerumegătoare;

3) înregistrările cu detaliile privind achizițiile și utilizările de proteine animale prelucrate menționate în prezenta secțiune și vânzările de furaje combinate care conțin astfel de proteine trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

4) se efectuează prelevări de probe și analize regulate ale furajelor combinate destinate animalelor de fermă, altele decât animalele de acvacultură, pentru a controla absența constituenților de origine animală neautorizați, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor, prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării probelor și analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP; rezultatele trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

**43.** Autorizația sanitar veterinară menționată la art.18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar veterinară pentru producția de hrană completă pentru

animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate nu este necesară pentru prelucrătorii la domiciliu care respectă următoarele condiții:

1) sunt înregistrați de autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare, altele decât făina de pește și altele decât proteinele animale prelucrate provenite din insecte de crescătorie;

2) ei cresc numai animale de acvacultură;

3) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate menționate în prezenta secțiune, utilizate în producția ei, conține sub 50 % proteine brute.

**44.** Documentul comercial însoțitor sau certificatul sanitar veterinar menționat la art. 20 alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman ,după caz, al proteinelor animale prelucrate menționate în prezenta secțiune și eticheta lor sunt marcate în mod clar cu următorul text: „proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare – a nu se utiliza în hrana pentru animale destinată animalelor de fermă cu excepția celor de acvacultură și a celor de blană”.

1) următorul text se menționează în mod clar pe eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate sus menționate: „conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare – a nu se oferi drept hrană animalelor de fermă, cu excepția celor de acvacultură și a celor de blană”.

## **Capitolul IV**

### **CONDIȚII SPECIFICE APLICABILE PRODUCȚIEI, INTRODUCERII PE PIAȚĂ ȘI UTILIZĂRII ÎNLOCUIȚORILOR DE LAPTE CARE CONȚIN FĂINĂ DE PEȘTE PENTRU HRANA RUMEGĂTOARELOR NEÎNȚĂRCATE**

**45.** Următoarele condiții specifice se aplică producției, introducerii pe piață și utilizării înlocuitorilor de lapte care conțin făină de pește pentru hrana rumegătoarelor de fermă neînțărcate:

1) făina de pește utilizată în înlocuitorii de lapte este produsă în unități de prelucrare dedicate exclusiv fabricării de produse derivate din:

a) animale acvatice, cu excepția mamiferelor marine;

b) alte nevertebrate acvatice de crescătorie decât cele care se încadrează în definiția „animalelor acvatice” din Normea sanitar-veterinară privind condițiile de sănătate a animalelor și produselor de acvacultură și măsurile de prevenire și

combatere a anumitor boli la animalele acvatice aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.239/2019;

c) stele de mare din specia *Asterias rubens* care sunt recoltate într-o zonă de producție;

d) făina de pește utilizată în înlocuitorii de lapte respectă condițiile generale stabilite în Capitolul II din prezenta anexă;

**46.** Textul „făină de pește – a nu se utiliza în hrana rumegetoarelor, cu excepția rumegetoarelor neînțârcate” se menționează în mod clar pe documentul comercial însoțitor sau pe certificatul sanitar veterinar menționat la art. 20 alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, după caz, precum și pe eticheta făinii de pește destinată utilizării în înlocuitori de lapte.

**47.** Utilizarea făinii de pește la rumegetoarele de fermă neînțârcate se autorizează doar în producția înlocuitorilor de lapte distribuiți sub formă uscată, administrați după diluare într-o anumită cantitate de lichid și destinați hrănirii rumegetoarelor neînțârcate ca supliment sau ca înlocuitor al laptelui postcolostral înainte de înțârcarea definitivă.

**48.** Înlocuitorii de lapte care conțin făină de pește destinați rumegetoarelor de fermă neînțârcate se produc în unități care nu produc altă hrană combinată pentru animale rumegetoare și care sunt autorizate în acest scop de către autoritatea competentă.

**49.** Prin derogare de la cerința specială prevăzută la pct. 48 din prezenta anexă, producția altei hrane combinate pentru animale rumegetoare în unitățile care produc și înlocuitori de lapte care conțin făină de pește destinată rumegetoarelor de fermă neînțârcate poate fi autorizată de către autoritatea competentă în urma unei inspecții la fața locului, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

a) hrana combinată de alt tip destinată rumegetoarelor trebuie să fie păstrată în facilități separate fizic de cele utilizate pentru făina de pește în vrac și înlocuitorii de lapte în vrac care conțin făină de pește în timpul depozitării, al transportului și al ambalării;

b) hrana combinată de alt tip destinată rumegetoarelor trebuie să fie produsă în facilități care sunt separate fizic de cele în care se fabrică înlocuitorii de lapte care conțin făină de pește;

c) înregistrările care conțin detalii privind achizițiile și utilizările făinii de pește, precum și vânzările de înlocuitori de lapte care conțin făină de pește trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

d) se efectuează prelevări de eşantioane și analize regulate ale celorlalte tipuri de hrană combinată destinată animalelor rumeătoare pentru a controla absența constituenților de origine animală neautorizați utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării eşantioanelor și efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

Rezultatele trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

**50.** Înainte de punerea în liberă circulație în Republica Moldova, importatorii se asigură că fiecare transport de înlocuitori de lapte importați care conțin făină de pește este supus unor analize în conformitate cu metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale descrise în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor , cu scopul de a verifica absența constituenților de origine animală neautorizați.

**51.** Eticheta înlocuitorilor de lapte care conțin făină de pește destinați rumeătoarelor de fermă neînțârcate trebuie să fie marcată în mod clar cu textul „conține făină de pește – nu poate fi oferit ca hrană rumeătoarelor, cu excepția rumeătoarelor neînțârcate”;

**52.** Înlocuitorii de lapte, în vrac, care conțin făină de pește destinați rumeătoarelor de fermă neînțârcate se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinată rumeătoarelor.

1) prin derogare de la condiția specială respectivă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care vor fi utilizate ulterior pentru transportul sau depozitarea altor tipuri de hrană pentru animale, în vrac, destinată rumeătoarelor pot fi utilizate pentru transportul sau depozitarea înlocuitorilor de lapte, în vrac, care conțin făină de pește destinați animalelor de fermă nerumeătoare neînțârcate, cu condiția ca ele să fie curățate în prealabil cu scopul de a evita contaminarea încrucișată în conformitate cu o procedură documentată care a primit în prealabil o autorizare din partea autorității competente;

2) De câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani;

**53.** În fermele în care se cresc rumegătoare se aplică măsuri de uz intern menite să prevină hrănirea cu înlocuitori de lapte care conțin făină de pește a altor rumegătoare decât cele neîntărcate.

1) autoritatea competentă stabilește o listă cu fermele în care sunt utilizați înlocuitori de lapte care conțin făină de pește prin intermediul unui sistem de notificare prealabilă de către fermă sau al unui alt sistem, asigurând astfel conformitatea cu această condiție specifică.

## **Capitolul V**

### **CONDIȚII SPECIFICE APLICABILE PRODUCȚIEI ȘI UTILIZĂRII PROTEINELOR ANIMALE PRELUCRATE PROVENITE DE LA INSECTE DE CRESCĂTORIE ȘI HRANEI COMBinate PENTRU ANIMALE CARE CONȚINE ASTFEL DE PROTEINE DESTINATE HRĂNIRII ANIMALELOR DE ACVACULTURĂ, PĂSĂRILOR DE CRESCĂTORIE ȘI PORCINELOR**

**54.** Următoarele condiții specifice se aplică producției și utilizării proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și hranei combinate pentru animale care conține astfel de proteine destinate hrănirii animalelor de acvacultură păsărilor de crescătorie și porcinelor:

1) proteinele animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie trebuie să fie produse:

a) în unități de prelucrare aprobate în conformitate cu art. 22 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și destinate exclusiv producției de produse provenite de la insecte de crescătorie;

b) în conformitate cu cerințele prevăzute în Norma sanitar-veterinară privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022;

c) prin derogare de la condiția prevăzută la subpct. 1) lit. a) din prezenta anexă, autoritatea competentă poate autoriza producția de proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie în unități de prelucrare care prelucrează subproduse provenite de la alte specii.

d) autorizația respectivă poate fi acordată numai în cazul în care autoritatea competentă acceptă, în urma unei inspecții, cu privire la eficacitatea măsurilor menite să prevină contaminarea încrucișată a proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie cu proteine animale prelucrate provenite de la alte animale de fermă.

2) respectivele măsuri de prevenire includ următoarele cerințe minime:

a) producția de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau nerumegătoare, altele decât insectele, trebuie să se desfășoare într-un sistem închis care este separat fizic de cel utilizat pentru producerea proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie;

b) păstrarea subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare sau de la alte nerumegătoare decât insectele în timpul depozitării și al transportului în facilități care sunt separate fizic de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la insecte de crescătorie;

c) păstrarea proteinelor animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau nerumegătoare, altele decât insectele, în timpul depozitării și al ambalării în facilități separate fizic de cele utilizate pentru produsele finite provenite de la insecte de crescătorie;

d) trebuie efectuate regulat prelevări de eșantioane și analize ale proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie pentru a verifica absența contaminării încrucișate cu proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau de la alte animale nerumegătoare utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP; rezultatele acestor eșantionări și analize se pun la dispoziția autorității competente pentru o perioadă de cel puțin cinci ani.

**55.** Hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie se produce în unități:

1) autorizate în acest scop de către autoritatea competentă;

2) dedicate producției de hrană pentru animale de acvacultură, păsări de crescătorie sau porcine.

3) prin derogare de la subpct. 1) din prezentul punct, o autorizație specifică pentru producția de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie nu este necesară pentru prelucrătorii la domiciliu care respectă următoarele condiții:

a) ei sunt înregistrați de către autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie,

b) nu cresc animale de fermă, astfel cum sunt definite la pct. 4 din Norma sanitar-veterinară privind protecția animalelor de fermă , altele decât animale de

acvacultură, păsări de crescătorie, porcine sau animale de blană , aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1275/2008 ;

c) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie utilizate în producția ei conține sub 50 % proteine brute.

**56.** Prin derogare pct. 55 subpct. 2) din prezenta anexă, producția de hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, destinate animalelor de acvacultură, păsărilor de crescătorie sau porcinelor, în unități care produc și hrană combinată pentru animale destinată altor animale de fermă, cu excepția animalelor de blană, poate fi autorizată de autoritatea competentă, în urma unei inspecții la fața locului, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

1) hrana combinată destinată rumegătoarelor trebuie să fie produsă și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează hrana combinată destinată animalelor nerumegătoare;

2) hrana combinată destinată animalelor de acvacultură, păsărilor de crescătorie sau porcinelor trebuie să fie fabricată și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități separate fizic de cele în care sunt fabricate și deținute hrana combinată destinată altor animale nerumegătoare;

3) evidențele care conțin detalii privind achizițiile și utilizările proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și vânzările de hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

4) eșantionări și analize regulate ale hranei combinate destinate animalelor de fermă, altele decât animalele de acvacultură, păsările de crescătorie și porcinele, pentru a verifica absența constituentilor de origine animală neautorizați utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituentilor de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor; frecvența prelevării eșantioanelor și efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

a) rezultatele trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

5) documentul comercial sau, după caz, certificatul sanitar veterinar care însoțește proteinele animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie în conformitate cu art.20 alin. 2) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de



origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, eticheta proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie se marchează în mod clar în conformitate cu prevederile pct.84 din prezenta.

## **Capitolul VI**

### **CONDIȚII SPECIFICE APLICABILE PRODUCȚIEI ȘI UTILIZĂRII PROTEINELOR ANIMALE PRELUCRATE PROVENITE DE LA PORCINE ȘI HRANEI COMBinate PENTRU ANIMALE CARE CONȚINE ASTFEL DE PROTEINE, DESTINATE A FI UTILIZATE PENTRU HRANA PĂȘĂRILOR DE CRESCĂTORIE**

**57.** Următoarele condiții specifice se aplică producției și utilizării proteinelor animale prelucrate provenite de la porcine și hranei combinate pentru animale care conține astfel de proteine, destinate a fi utilizate pentru hrana păsărilor de crescătorie („proteine animale prelucrate provenite de la porcine”):

1) subprodusele de origine animală destinate a fi utilizate pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la porcine trebuie să provină din una sau mai multe dintre următoarele:

a) abatoare aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010, care nu sacrifică rumegătoare și păsări de crescătorie și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare care nu sacrifică rumegătoare și păsări de crescătorie;

b) unități de tranșare aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010 , în care nu se dezosează sau nu se tranșează carne de rumegătoare și de păsări de crescătorie și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare în care nu se dezosează sau nu se tranșează carne de rumegătoare și de păsări de crescătorie;

c) alte unități decât cele menționate la literele a) și b) , înregistrate sau aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010, care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie;

d) unități aprobate menționate la art. 22 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate

consumului uman care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care manipulează sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite de la rumegătoare provenite din unitățile menționate la literele a), b) și c).

2) prin derogare de la prevederile subpct. 1) lit.a), b) și c) din prezentul punct, autoritatea competentă poate permite sacrificarea rumegătoarelor sau a păsărilor de crescătorie și manipularea produselor obținute de la rumegătoare sau păsări de crescătorie în unitățile menționate la subpct. 1) lit.a), b) și c) care produc subproduse de origine porcină destinate producției de proteine animale prelucrate provenite de la porcine.

3) autorizația respectivă poate fi acordată numai în cazul în care autoritatea competentă acceptă, în urma unei inspecții la fața locului, eficacitatea măsurilor menite să prevină contaminarea încrucișată între rumegătoare sau păsări de crescătorie și subproduse de origine animală provenite de la porcine.

4) respectivele măsuri includ următoarele cerințe minime:

a) sacrificarea porcinelor trebuie să fie efectuată în linii separate fizic de liniile utilizate pentru sacrificarea rumegătoarelor sau a păsărilor de crescătorie;

b) produsele provenite de la porcine trebuie să fie manipulate pe linii de producție separate fizic de cele utilizate pentru manipularea produselor provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie;

c) facilitățile de colectare, depozitare, transport și ambalare a subproduselor de origine animală provenite de la porcine trebuie să fie separate de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie;

d) trebuie efectuate regulat prelevări de eșantioane și analize ale subproduselor de origine porcină pentru depistarea prezenței proteinelor provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie.

e) metoda de analiză utilizată trebuie să fie validată din punct de vedere științific în acest scop.

f) frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP.

**58.** Subprodusele de origine animală provenite de la porcine destinate utilizării pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la porcine se transportă la o unitate de prelucrare în vehicule și containere care nu sunt utilizate pentru transportul subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie.

1) prin derogare de la prevederile acestei cerințe, ele pot fi transportate în vehicule și containere care au fost utilizate anterior pentru transportul subproduselor

de origine animală provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie, cu condiția ca respectivele vehicule și containere să fi fost curățate în prealabil pentru a se evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit autorizare prealabilă din partea autorității competente.

2) ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări se ține la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**59.** Proteinele animale prelucrate provenite de la porcine se produc în unități de prelucrare:

1) dedicate prelucrării subproduselor provenite de la abatoare, unități de tranșare sau alte unități menționate pct. 57 din prezenta anexă.

2) înregistrate de autoritatea competentă ca unități care nu prelucrează subproduse provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie.

3) prin derogare de la subpct. 2) din prezenta anexă, autoritatea competentă poate autoriza producția de proteine animale prelucrate provenite de la porcine în unități de prelucrare care prelucrează subproduse provenite de la rumegătoare sau de la păsări de crescătorie.

4) autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă este satisfăcută, în urma unei inspecții, de eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate între proteinele animale prelucrate provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie și proteinele animale prelucrate provenite de la porcine.

5) respectivele măsuri de prevenire includ următoarele cerințe minime:

a) producția de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie trebuie să se desfășoare într-un sistem închis care este separat fizic de cel utilizat pentru producerea proteinelor animale prelucrate provenite de la porcine;

b) păstrarea subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie în timpul depozitării și al transportului în facilități separate fizic de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la porcine;

c) păstrarea proteinelor animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie în timpul depozitării și al ambalării în facilități separate fizic de cele utilizate pentru produsele finite provenite de la porcine;

d) trebuie efectuate regulat prelevări de probe și analize ale proteinelor animale prelucrate provenite de la porcine pentru a verifica absența contaminării încrucișate cu proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau păsări de crescătorie, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzut în anexa nr. 6 din

Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor;

e) frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

f) rezultatele acestor eșantionări și analize se pun la dispoziția autorității competente pentru o perioadă de cel puțin cinci ani.

**60.** Hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine se produce în unități:

1) autorizate în acest scop de către autoritatea competentă;

2) dedicate exclusiv producției de hrană pentru păsări de crescătorie, animale de acvacultură sau de blană;

3) prin derogare de la subpct. 1) a prezentului punct, o autorizație specifică pentru producția de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine nu este necesară pentru prelucrătorii la domiciliu care respectă următoarele condiții:

a) ei sunt înregistrați de către autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine;

b) nu cresc animale de fermă, astfel cum sunt definite la pct. 4 din Norma sanitar-veterinară privind protecția animalelor de fermă, altele decât păsări de crescătorie, animale de acvacultură sau de blană aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1275/2008;

c) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine utilizate în producția ei conține sub 50 % proteine brute.

4) prin derogare de la subpct. 2) a prezentului punct, producția de hrană combinată pentru păsări de crescătorie, care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine, în unități care produc și hrană combinată destinată animalelor de fermă, altele decât animalele de acvacultură și de blană, poate fi autorizată de autoritatea competentă, în urma unei inspecții la fața locului, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

a) hrana combinată destinată rumegătoarelor trebuie să fie produsă și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează hrana combinată destinată animalelor nerumegătoare;

b) hrana combinată destinată porcinelor trebuie să fie produsă și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități care sunt separate fizic

de cele în care se fabrică și se păstrează hrană combinată destinată altor animale nerumegătoare;

c) evidențele care conțin detalii privind achizițiile și utilizările proteinelor animale prelucrate provenite de la porcine și vânzările de hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

d) prelevări de eșantioane și analize regulate ale hranei combinate destinate altor animale de fermă decât păsările de crescătorie, animalele de acvacultură și cele de blană, pentru a verifica absența constituenților de origine animală neautorizați, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor;

e) frecvența prelevării eșantioanelor și efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

f) rezultatele trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani.

**61.** Documentul comercial sau, după caz, certificatul sanitar veterinar care însoțește proteinele animale prelucrate provenite de la porcine în conformitate cu art.20 alin. 2) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, eticheta proteinelor animale prelucrate provenite de la porcine și eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine se marchează în mod clar în conformitate cu prevederile pct.84 din prezenta anexă.

## **Capitolul VII**

### **CONDIȚII SPECIFICE APLICABILE PRODUCȚIEI ȘI UTILIZĂRII PROTEINELOR ANIMALE PRELUCRATE PROVENITE DE LA PĂSĂRI DE CRESCĂTORIE ȘI HRANEI COMBinate PENTRU ANIMALE CARE CONȚINE ASTFEL DE PROTEINE, DESTINATE A FI UTILIZATE PENTRU HRANA PORCINELOR**

**62.** Următoarele condiții specifice se aplică producției și utilizării proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie și hranei combinate pentru animale care conține astfel de proteine, destinate a fi utilizate pentru hrana porcinelor („proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie”):

1) subprodusele de origine animală destinate a fi utilizate pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie trebuie să provină din una sau mai multe dintre următoarele:

a) abatoare aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010 de care nu sacrifică rumegătoare și porcine și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare care nu sacrifică rumegătoare și porcine;

b) unități de tranșare aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010 în care nu se dezoasează sau nu se tranșează carne de rumegătoare și porcine și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca abatoare în care nu se dezoasează sau nu se tranșează carne de rumegătoare și porcine;

c) alte unități decât cele menționate la lit. a) sau b), înregistrate sau aprobate în conformitate cu prevederile Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010, care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și porcine și care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și porcine;

d) unități autorizate menționate la art. 22 alin. 2) lit. (h) și (i) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman care sunt înregistrate de autoritatea competentă ca unități care manipulează sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite de la nerumegătoare provenite din unitățile menționate la lit. a), b) și c) din prezentul punct.

2) prin derogare de la lit. a), b) și c) din prezentul punct autoritatea competentă poate permite sacrificarea rumegătoarelor sau a porcinelor și manipularea rumegătoarelor sau a produselor provenite de la porcine în unitățile menționate la lit. a), b) și c) care produc subproduse de origine animală provenite de la păsări de crescătorie destinate producției de proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie.

3) autorizația respectivă poate fi acordată numai în cazul în care autoritatea competentă este satisfăcută, în urma unei inspecții la fața locului, de eficacitatea măsurilor menite să prevină contaminarea încrucișată între rumegătoare sau porcine și subproduse de origine animală provenite de la păsări de crescătorie.

4) respectivele măsuri includ următoarele cerințe minime:

a) sacrificarea păsărilor de crescătorie trebuie să fie efectuată în linii separate fizic de liniile utilizate pentru sacrificarea rumegătoarelor sau a porcinelor;

b) produsele provenite de la păsări de crescătorie trebuie să fie manipulate pe linii de producție separate fizic de cele utilizate pentru manipularea produselor provenite de la rumegătoare sau porcine;

c) facilitățile de colectare, depozitare, transport și ambalare a subproduselor de origine animală provenite de la păsări de crescătorie trebuie să fie separate de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la rumegătoare sau porcine;

d) trebuie efectuate regulat prelevări de eșantioane și analize ale subproduselor provenite de la păsări de crescătorie pentru depistarea prezenței proteinelor provenite de la rumegătoare sau porcine.

e) metoda de analiză utilizată trebuie să fie validată din punct de vedere științific în acest scop.

f) frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP.

**63.** Subprodusele de origine animală provenite de la păsări de crescătorie destinate utilizării pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie se transportă la o unitate de prelucrare în vehicule și containere care nu sunt utilizate pentru transportul subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare sau porcine.

**64.** Prin derogare de la pct. 63 din prezenta anexă, ele pot fi transportate în vehicule și containere care au fost utilizate anterior pentru transportul subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare sau porcine, cu condiția ca respectivele vehicule și containere să fi fost curățate în prealabil pentru a se evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură documentată care a primit autorizare prealabilă din partea autorității competente.

1) ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări se ține la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**65.** Proteinele animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie se produc în unități de prelucrare:

1) dedicate prelucrării subproduselor de origine animală provenite de la abatoare, unități de tranșare sau alte unități menționate la pct. 62 subpct. 1) din prezenta anexă.

2) înregistrate de autoritatea competentă ca unități care nu prelucrează subproduse provenite de la rumegătoare sau porcine.

3) prin derogare de la subpct. 2) a prezentului punct, autoritatea competentă poate autoriza producția de proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie în unități de prelucrare care prelucrează subproduse provenite de la rumegătoare sau de la porcine.

4) autorizația respectivă poate fi acordată doar în cazul în care autoritatea competentă acceptă, în urma unei inspecții, eficacitatea măsurilor care vizează prevenirea contaminării încrucișate între proteinele animale prelucrate provenite de la rumegătoare și porcine și proteinele animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie.

5) respectivele măsuri de prevenire includ următoarele cerințe minime:

a) producția de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau porcine trebuie să se desfășoare într-un sistem închis care este separat fizic de cel utilizat pentru producerea proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie;

b) păstrarea subproduselor de origine animală provenite de la rumegătoare sau porcine în timpul depozitării și al transportului în facilități separate fizic de cele pentru subprodusele de origine animală provenite de la păsări de crescătorie;

c) păstrarea proteinelor animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau porcine în timpul depozitării și al ambalării în facilități separate fizic de cele utilizate pentru produsele finite provenite de la păsări de crescătorie;

d) trebuie efectuate regulat prelevări de probe și analize ale proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie pentru a verifica absența contaminării încrucișate cu proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau porcine, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzută în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor;

e) frecvența prelevării eșantioanelor și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

f) rezultatele acestor eșantionări și analize se pun la dispoziția autorității competente pentru o perioadă de cel puțin cinci ani.



**66.** Hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie se produce în unități:

1) autorizate în acest scop de către autoritatea competentă;

2) dedicate exclusiv producției de hrană pentru porcine, animale de acvacultură sau de blană.

3) prin derogare de la subpct. 1) a prezentului punct, o autorizație specifică pentru producția de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie nu este necesară pentru prelucrătorii la domiciliu care respectă următoarele condiții:

a) ei sunt înregistrați de către autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine;

b) nu cresc animale de fermă, astfel cum sunt definite în Norma sanitar-veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1275/2008 altele decât porcine, animale de acvacultură sau de blană;

c) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie utilizate în producția ei conține sub 50 % proteine brute.

4) prin derogare de la subpct. 2) a prezentului punct, producția de hrană combinată pentru porcine care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie, în unități care produc și hrană combinată destinată animalelor de fermă, altele decât animalele de acvacultură și de blană, poate fi autorizată de autoritatea competentă, în urma unei inspecții la fața locului, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

a) hrana combinată destinată rumegătoarelor trebuie să fie produsă și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează hrana combinată destinată animalelor nerumegătoare;

b) hrana combinată destinată păsărilor de crescătorie trebuie să fie produsă și păstrată, în timpul depozitării, al transportului și al ambalării, în facilități care sunt separate fizic de cele în care se fabrică și se păstrează hrană combinată destinată altor animale nerumegătoare;

c) evidențele care conțin detalii privind achizițiile și utilizările proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie și vânzările de hrană combinată pentru animale care conține astfel de proteine trebuie să fie păstrate la dispoziția autorității competente timp de cel puțin cinci ani;

d) eșantionarea și analiza periodică a furajelor combinate destinate altor animale de fermă decât porcinele, animalele de acvacultură și animalele de blană, pentru a verifica absența constituentilor de origine animală neautorizați, utilizând metodele de analiză pentru determinarea constituentilor de origine animală pentru controlul hranei pentru animale prevăzute în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor;

e) frecvența eșantionării și a efectuării analizelor se determină pe baza unei evaluări a riscurilor efectuată de către operator ca parte a procedurilor sale bazate pe principiile HACCP;

f) rezultatele trebuie păstrate la dispoziția autorității competente pentru o perioadă de cel puțin cinci ani.

**67.** Documentul comercial sau, după caz, certificatul sanitar veterinar care însoțește proteinele animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie în conformitate cu art.20, alin. 2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, eticheta proteinelor animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie și eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie se marchează în mod clar în conformitate cu prevederile menționate la pct.84 din prezenta anexă.

**Capitolul VIII**  
**CERINȚE GENERALE PRIVIND**  
**ABATOARELE, TRANSPORTUL, DEPOZITAREA, UTILIZAREA ȘI**  
**EXPORTUL MATERIEI PRIME ȘI A HRANEI COMBIMATE PENTRU**  
**ANIMALE CARE CONȚIN PRODUSE DERIVATE DE LA**  
**RUMEGĂTOARE**

**68.** Autoritatea competentă actualizează și pune la dispoziția publicului liste conținând:

1) abatoarele înregistrate ca abatoare care nu sacrifică rumegătoare în conformitate cu prevederile menționate la pct. 27 din prezenta anexă, precum și abatoarele autorizate din care se poate obține sânge produs în conformitate cu prevederile menționate la pct. 27 subpct.2) și 3) și pct.28 din prezenta anexă;

2) abatoarele, unitățile de tranșare, alte unități producătoare de alimente și unități care produc subproduse de origine animală înregistrate ca entități care, respectiv, nu sacrifică rumegătoare, nu dezosează sau nu tranșează carne de rumegătoare, nu manipulează produse provenit de la rumegătoare și manipulează

sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite din aceste unități alimentare, din care pot proveni subproduse de origine animală destinate producției de proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare în conformitate cu prevederile menționate la pct. 33 subpct. 1)-4) din prezenta anexă, precum și abatoarele, unitățile de tranșare și alte unități alimentare autorizate din care pot proveni produse subproduse de origine animală destinate producției de proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare în conformitate prevederile menționate la pct. 33 subpct. 5)-7) din prezenta anexă;

3) abatoarele, unitățile de tranșare și alte unități producătoare de alimente și unitățile producătoare de subproduse de origine animală înregistrate ca entități care, respectiv, nu sacrifică rumegătoare și păsări de crescătorie, nu dezosează sau nu tranșează carne de rumegătoare și de păsări de crescătorie, nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie și care manipulează sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite de la aceste unități producătoare de alimente, din care pot proveni subproduse de origine animală destinate a fi utilizate pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la porcine în conformitate prevederile menționate la pct. 57 subpct. 1) din prezenta anexă, precum și abatoarele, unitățile de tranșare și alte unități producătoare de alimente autorizat, din care pot proveni subproduse de origine animală destinate utilizării pentru producția de proteine animale prelucrate provenite de la porcine în conformitate cu prevederile menționate la pct. 57 subpct. 1), 2) , 3) din prezenta anexă;

4) abatoarele, unitățile de tranșare și alte unități producătoare de alimente și unitățile producătoare de subproduse de origine animală înregistrate ca entități care, respectiv, nu sacrifică rumegătoare și porcine, nu dezosează sau tranșează carne de rumegătoare și de porcine, nu manipulează produse provenite de la rumegătoare și porcine și care manipulează sau depozitează numai subproduse de origine animală provenite de la aceste unități producătoare de alimente, din care pot proveni subproduse de origine animală destinate a fi utilizate pentru producția de proteine animale prelucrate în conformitate cu prevederile menționate la pct. 62 subpct. 1) lit. a)-d) din prezenta anexă, precum și abatoarele, unitățile de tranșare și alte unități producătoare de alimente autorizate din care pot proveni subproduse de origine animală destinate utilizării pentru producție de proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie, în conformitate cu prevederile menționate la pct. 62 subpct. 1), 2), 3), 4) din prezenta anexă;

5) unitățile de prelucrare înregistrate ca unități care prelucrează exclusiv sânge de nerumegătoare în conformitate cu prevederile pct. 30 aliniatul întâi, precum și unitățile de prelucrare autorizate care produc produse din sânge în conformitate cu prevederile pct. 30 subpct. 1), 2), 3);

6) unitățile de prelucrare înregistrate ca unități care nu prelucrează subproduse de origine animală provenite de la rumegătoare în conformitate cu prevederile pct. 37,38 din prezenta anexă, precum și unitățile de prelucrare autorizate care produc proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare și care funcționează în conformitate cu prevederile pct. 39, 40 din prezenta anexă;

7) unitățile de prelucrare înregistrate ca unități care nu prelucrează subproduse de origine animală provenite de la rumegătoare și păsări de crescătorie în conformitate cu prevederile pct. 59 subpct. 1), 2) din prezenta anexă, precum și unitățile de prelucrare autorizate care produc proteine animale prelucrate provenite de la porcine și care funcționează în conformitate cu prevederile pct. 59 subpct. 3), 4), 5) din prezenta anexă;

8) unitățile de prelucrare înregistrate ca unități care nu prelucrează subproduse de origine animală provenite de la rumegătoare și porcine în conformitate cu prevederile pct. 65 subpct. 1), 2) din prezenta anexă, precum și unitățile de prelucrare autorizate care produc proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie care funcționează în conformitate cu prevederile pct. 65 subpct. 3), 4), 5) din prezenta anexă;

9) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 20-23 din prezenta anexă, hrană combinată pentru animale care conține făină de pește, fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală sau produse din sânge derivate de la nerumegătoare;

10) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 41-43 din prezenta anexă, hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare; precum și unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile menționate la pct.78 subpct.2) lit. b), c) d) din prezenta anexă exclusiv hrană combinată pentru animale destinată exportului din Republica Moldova sau hrană combinată pentru animale destinată exportului din Republica Moldova și hrană combinată destinată animalelor de acvacultură care urmează să fie introdusă pe piața Republicii Moldova;

11) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 48 și 49 din prezenta anexă, înlocuitori de lapte care conțin făină de pește destinată rumegătoarelor neînțârcate de fermă;

12) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 55 și 56 din prezenta anexă, hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie;

13) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 60 din prezenta anexă, hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine destinată păsărilor de crescătorie;

14) unități autorizate pentru producția de hrană combinată pentru animale care produc, în conformitate cu prevederile pct. 66 din prezenta anexă, hrană combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie destinată porcinelor;

15) unități de depozitare autorizate în conformitate cu prevederile punctului 7 din prezenta anexă sau în conformitate cu prevederile menționate la pct.78 subpct.4) lit. d) din prezenta anexă.

**69.** Autoritatea competentă menține actualizate liste ale prelucrătorilor la domiciliu înregistrați în conformitate cu prevederile pct. 22;43;55 subpct. 2) ,3);pct. 60 subpct. 2), 3) ,4); 61; pct.66 subpct. 2), 3), 4) din prezenta anexă.

**70.** Materiile prime destinate hranei animalelor, în vrac, și hrana combinată pentru animale, în vrac, care conțin alte produse provenite de la rumegetoare decât cele enumerate la subpct.1)-4) se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate altor animale de fermă decât cele de blană:

- 1) lapte, produse pe bază de lapte, produse derivate din lapte, colostru și produse din colostru;
- 2) fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală;
- 3) proteine hidrolizate derivate din piei de rumegetoare;
- 4) grăsimi topite provenite de la rumegetoare cu un nivel maxim de impurități insolubile de 0,15 % în greutate și produse derivate din astfel de grăsimi.

**71.** Prin derogare de la pct. 70 din prezenta anexă, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea materiilor prime destinate hranei animalelor, în vrac, și a hranei combinate pentru animale, în vrac, enumerate la punctul respectiv pot fi utilizate pentru transportul sau depozitarea hranei destinate altor animale de fermă decât animalele de blană, cu condiția ca ele să fi fost curățate în prealabil pentru a se evita contaminarea încrucișată în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de autoritatea competentă.

- 1) ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

**72.** Hrana combinată pentru animale destinată animalelor de blană sau celor de companie care conține produse provenite de la alte rumegetoare decât cele menționate la subpct.1)-4) nu se produce în unități în care se produce hrană pentru alte animale de fermă decât cele de blană:

- 1) lapte, produse pe bază de lapte, produse derivate din lapte, colostru și produse din colostru;
- 2) fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală;
- 3) proteine hidrolizate derivate din piei de rumegetoare;
- 4) grăsimi topite provenite de la rumegetoare cu un nivel maxim de impurități insolubile de 0,15 % în greutate și produse derivate din astfel de grăsimi.

**73.** Hrana combinată pentru animale destinată animalelor de blană sau celor de companie care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegetoare nu se produce în unități în care se produce hrană destinată altor animale de fermă decât cele de blană sau de acvacultură.

**74.** Prin derogare de la pct. 73 din prezenta anexă:

1) hrana combinată destinată animalelor de blană sau celor de companie, care conține făină de pește, poate fi produsă în unități care produc hrană pentru animale de fermă nerumegetoare și înlocuitori de lapte pentru hrana rumegetoarelor neîntărcate;

2) hrana combinată destinată animalelor de blană sau celor de companie, care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, poate fi produsă în unități care produc hrană pentru păsări de crescătorie sau porcine, cu condiția ca proteinele animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie să fie conforme cu prevederile menționate la pct. 54 din prezenta anexă;

3) hrana combinată destinată animalelor de blană sau celor de companie, care conține proteine animale prelucrate provenite de la porcine, poate fi produsă în unități care produc hrană pentru păsări de crescătorie, cu condiția ca proteinele animale prelucrate provenite de la porcine să fie în conformitate cu prevederile menționate la pct. 57-59 din prezenta anexă;

4) hrana combinată destinată animalelor de blană sau celor de companie, care conține proteine animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie, poate fi produsă în unități care produc hrană pentru porcine, cu condiția ca proteinele animale prelucrate provenite de la păsări de crescătorie să fie în conformitate cu prevederile menționate la pct. 62-65 din prezenta anexă.

**75.** Utilizarea și depozitarea materiilor prime destinate hranei pentru animale și a hranei combinate destinate animalelor de fermă care conțin produse provenite

de la alte rumegătoare decât cele menționate la subpct. 1)-4) sunt interzise în fermele în care se cresc alte animale de fermă decât cele de blană:

1) lapte, produse pe bază de lapte, produse derivate din lapte, colostru și produse din colostru;

2) fosfat dicalcic și tricalcic de origine animală;

3) proteine hidrolizate derivate din piei de rumegătoare;

4) grăsimi topite provenite de la rumegătoare cu un nivel maxim de impurități insolubile de 0,15 % în greutate și produse derivate din astfel de grăsimi.

**76.** Exportul din Republica Moldova a proteinelor animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau al proteinelor animale prelucrate provenite atât de la rumegătoare cât și de la nerumegătoare respectă următoarele condiții:

1) proteinele animale prelucrate se transportă în containere sigilate, direct de la unitatea de prelucrare unde sunt produse până la punctul de ieșire de pe teritoriul țării.

2) înainte de a părăsi teritoriul țării, operatorul responsabil cu organizarea transportului de proteine animale prelucrate informează autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră respectiv cu privire la sosirea transportului la punctul de ieșire;

3) transportul este însoțit de autorizație sanitar veterinară menționată în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, completată în mod corespunzător;

4) atunci când transportul sosește la punctul de ieșire, autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră verifică sigiliul fiecărui container prezent la punctul de control la frontieră.

5) prin derogare, pe baza unei analize a riscurilor, autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră poate decide să verifice sigiliul containerului în mod aleatoriu.

6) în cazul în care rezultatul verificării sigiliului nu este satisfăcător, transportul trebuie să fie distrus sau reexpediat la unitatea de origine.

7) autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră informează, prin intermediul TRACES, autoritatea competentă responsabilă de unitatea de origine cu privire la sosirea transportului la punctul de ieșire și, dacă este cazul, la rezultatul verificării sigiliului și la orice măsură corectivă luată;

8) autoritatea competentă responsabilă de unitatea de origine efectuează cu regularitate controale oficiale pentru a verifica punerea corectă în aplicare prevederilor menționate la subpct.1), 2), 3) și pentru a verifica dacă, pentru fiecare transport de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare destinat exportului, confirmarea controlului efectuat la punctul de ieșire a fost primită de la

autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră, prin intermediul TRACES.

**77.** Fără a se aduce atingere pct. 76 din prezenta anexă, exportul de produse care conțin proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare este interzis.

1) prin derogare, această interdicție nu se aplică:

a) hranei prelucrate pentru animale de companie care conține proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare care a fost prelucrată în fabrici sau unități autorizate în conformitate cu art.22 alin. (2) lit.e) Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman.

b) este ambalată și etichetată în conformitate cu prevederile menționate în Cerințele sanitar-veterinare față de hrana pentru animale aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.910/2020 ;

c) fie îngrășăminte organice sau amelioratori de sol, astfel cum sunt definite la art.3 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, care conțin în compoziția lor proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau un amestec de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare și nerumegătoare, cu condiția să fi ajuns fie la punctul final, astfel cum este definit în Norma sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022

d) să nu conțină materiale de categoria 1 și produse derivate din acestea sau materiale de categoria 2 și produse derivate din acestea, altele decât gunoi de grajd, astfel cum este definit la art.3 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, prelucrat în conformitate cu normele privind introducerea pe piață a gunoiului de grajd prelucrat specificat în Norma sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022;

e) proteinele animale prelucrate conținute în îngrășămintele organice sau în amelioratorii de sol organici să respecte cerințele specifice descrise în Norma sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022;

f) îngrășămintele organice sau amelioratorii de sol organici pot conține alte materiale de categoria 3 care au fost prelucrate în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele



derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 cu privire la aprobarea;

g) să fi fost produse în fabrici sau unități autorizate în conformitate cu art.22 alin. (2) lit. f) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman ;

h) să fi fost amestecate cu o proporție suficientă dintr-o componentă, autorizată de autoritatea competentă a Republicii Moldova în care sunt produse îngrășămintele organice sau amelioratorii de sol organici, care face ca produsul să devină de neconsumat pentru animale sau care este eficace într-un alt mod în a preveni utilizarea greșită a amestecului în scopuri furajere.

i) componenta respectivă trebuie să fie amestecată cu îngrășămintele organice sau cu amelioratorii de sol organici în fabrica în care sunt produși aceștia sau într-o unitate înregistrată în acest scop în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022;

j) în cazul în care autoritatea competentă din țara de destinație solicită acest lucru, autoritatea competentă în care sunt produse îngrășămintele organice sau amelioratorii de sol organici poate accepta utilizarea altor componente sau metode pentru a exclude utilizarea îngrășămintelor organice sau a amelioratorilor de sol organici ca furaje decât cele autorizate în țara respectivă, cu condiția să nu contravină normelor prevăzute în Norma sanitar-veterinară privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 cu privire la aprobarea;

k) să fi fost prelucrate astfel încât să se asigure decontaminarea de agenți patogeni, în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.11/2022 cu privire la aprobarea;

l) pe ambalaj sau pe container, să fie lipită o etichetă care conține cuvintele „îngrășămintele organice sau amelioratori de sol/accesul animalelor de fermă la pășuni sau utilizarea recoltelor în calitate de pășuni sunt interzise timp de cel puțin 21 de zile după aplicare”;

2) să fie exportate cu respectarea următoarelor condiții:

a) trebuie să fie transportate în containere sigilate, direct de la instalația de fabricare a îngrășămintelor organice sau a amelioratorilor de sol sau de la unitatea înregistrată în care este adăugată componenta care face produsul de neconsumat pentru animale până la punctul de ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova, care trebuie să fie un punct de control la frontieră

b) înainte de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, operatorul responsabil cu organizarea transportului de îngrășăminte organice sau de amelioratori de sol organici informează autoritatea competentă de la punctul de control la frontieră respectiv cu privire la sosirea transportului la punctul de ieșire;

c) transportul trebuie să fie însoțit de un document comercial completat în mod corespunzător și eliberat din sistemul veterinar computerizat integrat (TRACES), cu indicarea postului de control la frontieră

d) atunci când transportul sosește la punctul de ieșire, autoritatea competentă de la postul de control la frontieră trebuie, pe baza unei analize a riscului, să verifice sigiliul fiecărui container prezent la postul de control la frontieră.

e) în cazul în care rezultatul verificării sigiliului nu este satisfăcător, transportul trebuie să fie distrus sau reexpediat la unitatea de origine indicată în documentul comercial;

f) autoritatea competentă de la postul de control la frontieră informează, prin intermediul TRACES, autoritatea competentă indicată din documentul comercial cu privire la sosirea transportului la postul de ieșire și, dacă este cazul, la rezultatul verificării sigiliului și la orice măsură corectivă luată;

g) autoritatea competentă responsabilă de fabrica de origine sau de unitatea înregistrată în care a fost adăugată componenta care face produsul de neconsumat pentru animale trebuie să efectueze controale oficiale pe baza unei analize a riscurilor pentru a verifica respectarea dispozițiilor de la prima și de la a doua liniuță și trebuie să verifice dacă, pentru fiecare transport exportat de îngrășăminte organice și de amelioratori de sol organici care au în compoziție proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare sau un amestec de proteine animale prelucrate provenite de la rumegătoare și de la nerumegătoare, s-a primit prin TRACES confirmarea controlului efectuat la punctul de ieșire din partea autorității competente de la punctul de control la frontieră.

h) condițiile prevăzute la subpct. 1) lit. h), i), j), l) și subpct. 2) din prezentul punct nu se aplică îngrășămintelor organice sau amelioratorilor de sol organici ambalați în ambalaje prevăzute pentru vânzare de maximum 50 kg, destinate utilizării de către consumatorul final.

**78.** Exportul proteinelor animale prelucrate provenite de la nerumegătoare sau al hranei combinate pentru animale care conține astfel de proteine este supus următoarelor condiții:

1) proteinele animale prelucrate provenite de la nerumegătoare se produc în unități de prelucrare care îndeplinesc cerințele prevăzute la pct. 37-40 din prezenta anexă sau la pct. 54 subpct. 1) lit. a), pct. 59, sau pct. 65 din prezenta anexă;

2) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare se produce în unități de producție a hranei combinate pentru animale care:

a) produc în conformitate cu prevederile pct. 41-43; pct. 55 și pct. 56 subpct. 1)-4) sau pct. 66 din prezenta anexă;

b) își procură proteinele animale prelucrate utilizate în hrana combinată pentru animale destinată exportului din unități de prelucrare care sunt conforme cu prevederile menționate la pct. 78 subpct. 1) din prezenta anexă;

c) sunt dedicate exclusiv producerii de hrană combinată pentru animale destinată exportului din Republica Moldova și sunt autorizate în acest scop de către autoritatea competentă;

d) sunt dedicate exclusiv producerii de hrană combinată pentru animale destinată exportului din Republica Moldova și producerii de hrană combinată pentru animale de acvacultură, păsări de crescătorie sau porcine, și care urmează să fie introduse pe piață și sunt autorizate în acest scop de către autoritatea competentă;

3) hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare se ambalează și se etichetează în conformitate cu prevederile menționate în Hotărârea Guvernului nr.910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitar-veterinare față de hrana pentru animale sau cu cerințele legislative din țara de origine.

a) în cazul în care hrana combinată pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare nu este etichetată în conformitate cu legislația Republicii Moldova, pe etichetă se menționează următorul text: „conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare”;

4) proteinele animale prelucrate, în vrac, care provin de la nerumegătoare și hrana combinată pentru animale, în vrac, care conține astfel de proteine, destinate exportului din Republica Moldova, se transportă în vehicule și în containere și se depozitează în facilități de depozitare care nu sunt utilizate pentru transportul, respectiv depozitarea hranei pentru animale destinate introducerii pe piață și hrănirii rumegătoarelor de fermă sau a altor animale de fermă nerumegătoare decât cele de acvacultură.

a) evidențele care conțin detalii referitoare la tipurile de produse care au fost transportate sau depozitate se păstrează la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani;

b) prin derogare de la prevederile menționate la lit. a) din prezentul subpunct, vehiculele, containerele și facilitățile de depozitare care au fost utilizate anterior pentru transportul sau depozitarea proteinelor animale prelucrate, în vrac, derivate de la nerumegătoare și a hranei combinate pentru animale, în vrac, care conține astfel de proteine, și care sunt destinate exportului din Republica Moldova, pot fi utilizate

ulterior pentru transportul sau depozitarea hranei pentru animale destinate introducerii pe piață sau hrănirii rumegătoarelor de fermă sau a altor animale nerumegătoare decât cele de acvacultură, cu condiția ca ele să fie curățate în prealabil cu scopul de a evita contaminarea încrucișată în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de către autoritatea competentă.

c) ori de câte ori este utilizată o astfel de procedură, documentarea unei astfel de utilizări este ținută la dispoziția autorității competente timp de cel puțin doi ani.

d) unitățile de depozitare în care se depozitează proteine animale prelucrate, în vrac, care provin de la nerumegătoare și hrana combinată pentru animale, în vrac, care conține astfel de proteine în condițiile prevăzute la lit. b) și c) din prezentul subpunct se autorizează de către autoritatea competentă pe baza verificării conformității lor cu cerințele menționate la subpct. 4 din prezentul punct.

**79.** Prin derogare de la pct. 78 din prezenta anexă, condițiile menționate la punctul respectiv nu se aplică în cazul:

1) hranei pentru animale de companie care conține proteine animale prelucrate provenite de la nerumegătoare, care a fost prelucrată în unitățile producătoare de hrană pentru animale de companie aprobate în conformitate cu art. 22 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și care este ambalată și etichetată în conformitate cu legislația Republicii Moldova;

2) făinii de pește, cu condiția ca aceasta să fie produsă în conformitate cu prezenta anexă;

3) proteinelor animale prelucrate derivate din insecte de crescătorie, cu condiția ca ele să fie produse în conformitate cu prezenta anexă;

4) hranei combinate pentru animale care nu conține alte proteine animale prelucrate decât făină de pește și proteine animale prelucrate derivate din insecte de crescătorie, cu condiția ca ea să fie produsă în conformitate cu prezenta anexă;

5) proteinelor animale prelucrate provenite de la nerumegătoare destinate producției de hrană pentru animale de companie sau de îngrășămintă organice și de amelioratori de sol în țara de destinație, cu condiția ca, înainte de export, exportatorul să se asigure că fiecare transport de proteine animale prelucrate este analizat în conformitate cu metoda de analiză menționată la anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor pentru a verifica absența constituentilor de origine animală proveniți de la rumegătoare.

**80.** Exportul de îngrășăminte organice sau amelioratorii de sol organici care au în compoziție proteine animale prelucrate provenite exclusiv de la nerumegătoare și care nu conțin materiale provenite de la rumegătoare trebuie să respecte următoarele condiții:

1) se aplică cerințele prevăzute la pct. 77 subpct. 1) lit. d), e), f) din prezenta anexă;

2) condițiile prevăzute la pct.77 subpct. 1) lit.h), i), j), l) din prezenta anexă, nu se aplică îngrășămintelor organice sau amelioratorilor de sol organici ambalați în ambalaje prevăzute pentru vânzare de maximum 50 kg, destinate utilizării de către consumatorul final;

3) proteinele animale prelucrate provenite de la nerumegătoare conținute de acestea trebuie să fie produse în fabrici de prelucrare care respectă cerințele menționate la pct. 37-40 din prezenta anexă și sunt enumerate în conformitate cu prevederile menționate la punct. 68 subpct. 4) din prezenta anexă;

4) ele trebuie să fie produse în unități sau fabrici dedicate exclusiv prelucrării îngrășămintelor organice sau amelioratorilor de sol organici din materiale provenite de la nerumegătoare;

5) prin derogare de la această condiție specifică, autoritatea competentă poate autoriza exportul de îngrășămintă organice sau de amelioratori de sol organici menționați la prezentul punct și produși în unități sau fabrici care prelucrează îngrășămintă organice sau amelioratori de sol organici care conțin materiale provenite de la rumegătoare în cazul în care sunt puse în aplicare măsuri eficiente de prevenire a contaminării încrucișate între îngrășămintele organice sau amelioratorii de sol organici care conțin numai materiale provenite de la nerumegătoare și îngrășămintele organice sau amelioratorii de sol organici care conțin materiale provenite de la rumegătoare;

6) ele trebuie să fie transportate la punctul de ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova în ambalaje noi sau în containere în vrac care nu sunt folosite pentru transportul de materiale provenite de la rumegătoare sau care au fost curățate în prealabil pentru a evita contaminarea încrucișată în conformitate cu o procedură documentată care a fost autorizată în prealabil de către autoritatea competentă;

7) condițiile prevăzute la subpct. 4), 5) și 6) din prezentul punct nu se aplică îngrășămintelor organice sau amelioratorilor de sol organici ambalați în ambalaje prevăzute pentru vânzare de maximum 50 kg, destinate utilizării de către consumatorul final.

**81.** Controalele oficiale efectuate de autoritatea competentă în scopul controlului respectării normelor stabilite, prevăzute în prezenta anexă, includ inspecții și prelevări de probe pentru analiza proteinelor animale prelucrate și a

furajelor în conformitate cu metodele de analiză pentru determinarea constituenților de origine animală pentru controlul furajelor descrise în anexa nr.6 din Hotărârea Guvernului nr.686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor.

**82.** Autoritatea competentă verifică periodic competența laboratoarelor care efectuează analizele pentru astfel de controale oficiale, în special prin evaluarea rezultatelor testelor interlaboratoare.

**83.** În cazul în care competența acestora este considerată nesatisfăcătoare, laboratorul efectuează o nouă formare profesională a personalului de laborator, ca măsură corectivă minimă înainte de a efectua alte analize.

**84.** Documentul comercial sau, după caz, certificatul sanitar veterinar care însoțește proteinele animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, porcine sau păsări de crescătorie în conformitate cu art.20 alin. 2) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și eticheta proteinelor animale prelucrate respective provenite de la insecte de crescătorie, porcine sau păsări de crescătorie se marchează în mod clar cu următorul text: „Proteinele animale prelucrate provenite de la... [vă rugăm inserați animalele de fermă relevante de la care provin proteinele animale prelucrate menționate în prima coloană din tabelul nr.1] – nu se utilizează în hrana pentru animalele de fermă, cu excepția ... [vă rugăm să inserați animalele de fermă corespunzătoare care pot fi hrănite cu proteinele animale prelucrate menționate în a doua coloană din tabelul nr.1]”;

Următorul text se menționează în mod clar pe eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie, porcine sau păsări de crescătorie: „conține proteine animale prelucrate provenite de la ... [vă rugăm inserați animalele de fermă relevante de la care provin proteinele animale prelucrate menționate în prima coloană din tabelul nr.1] – nu se administrează ca hrană animalelor de fermă, cu excepția ... [vă rugăm să inserați animalele de fermă corespunzătoare care pot fi hrănite cu proteinele animale prelucrate menționate în a doua coloană din tabelul nr.1]”;

Tabelul nr.1

<b>Animale de fermă de la care provin proteinele animale prelucrate</b>	<b>Animale de fermă care pot fi hrănite cu proteine animale prelucrate</b>
Insecte de crescătorie	Animale de acvacultură, animale de blană, porcine, păsări de crescătorie
Porcine	Animale de acvacultură, animale de blană, păsări de crescătorie
Păsări de crescătorie	Animale de acvacultură, animale de blană, porcine
Insecte de crescătorie și porcine	Animale de acvacultură, animale de blană, păsări de crescătorie
Insecte și păsări de crescătorie	Animale de acvacultură, animale de blană, porcine
Porcine și păsări de crescătorie	Animale de acvacultură, animale de blană
Insecte de crescătorie, porcine și păsări de crescătorie	Animale de acvacultură, animale de blană

Anexa nr.4  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## **MATERIALE CU RISCURI SPECIFICATE**

### **CAPITOLUL I**

#### **CERINȚE PRIVIND MATERIALE CU RISCURI SPECIFICATE**

**1.** Următoarele țesuturi sunt desemnate ca materiale cu riscuri specificate dacă provin de la animale a căror origine este într-o țară cu un risc controlat sau nedeterminat de ESB:

1) în ceea ce privește bovinele: craniul, cu excepția mandibulei și inclusiv encefalul și ochii, precum și măduva spinării la animalele în vârstă de peste 12 luni;

2) coloana vertebrală, cu excepția vertebrelor caudale, apofizele spinoase și transversale ale vertebrelor cervicale, toracice și lombare, precum și creasta sacrală mediană și aripile sacrumului, dar incluzând ganglionii rădăcinii dorsale proveniți de la animalele cu vârsta de peste 30 luni;

3) amigdalele, ultimii patru metri ai intestinului subțire, cecumul și mezenterul animalelor de toate vârstele.

**2.** În ceea ce privește ovinele și caprinele: craniul, inclusiv encefalul și ochii, și măduva spinării de la animalele cu vârsta mai mare de 12 luni sau care prezintă un incisiv permanent care a erupt prin gingie.

**3.** Țesuturile enumerate la pct. 1 subpct. 1) și la pct. 2 din prezenta anexă, provenind de la animale originare din țări cu un risc de ESB neglijabil, sunt considerate materiale cu riscuri specificate.

**4.** Materialele cu riscuri specificate se vopsesc sau, după caz, se marchează într-un alt mod imediat după îndepărtare și se elimină în conformitate cu normele prevăzute în Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, în special art. 14 din legea menționată.

**5.** Materialele cu riscuri specificate se îndepărtează:

1) în abatoare sau, după caz, în alte locuri de sacrificare;



- 2) în unități de tranșare, în cazul coloanei vertebrale a bovinelor;
- 3) după caz, în unitățile sau instalațiile aprobate menționate la arti. 22 alin. (2) lit. h) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman.

**6.** Prin derogare de la pct. 5 din prezenta anexă, utilizarea unui test alternativ pentru eliminarea materialelor cu riscuri specificate, menționate la pct. 40 la Normă, poate fi autorizată de autoritatea competentă, cu condiția ca acest test alternativ să fie menționat în anexa nr.8 la Normă, în conformitate cu următoarele condiții:

- 1) testele alternative trebuie să fie efectuate în abatoare asupra tuturor animalelor eligibile pentru eliminarea materialului cu riscuri specificate;
- 2) niciun produs provenit de la bovine, ovine sau caprine destinat consumului uman sau alimentației animalelor nu poate părăsi abatorul înainte ca autoritatea competentă să primească și să accepte rezultatele testelor alternative pentru toate animalele sacrificate potențial contaminate, dacă ESB a fost confirmată la unul din aceste animale;
- 3) atunci când se obține un rezultat pozitiv la un test alternativ, întregul material provenit de la bovine, ovine și caprine potențial contaminat în abator trebuie distrus în conformitate cu pct. 4 din prezenta anexă, cu excepția cazului în care toate părțile corpului, inclusiv pielea animalului afectat, pot fi identificate și păstrate separat.

**7.** Prin derogare de la pct. 5 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate să permită:

- 1) îndepărtarea măduvei spinării de la ovine și caprine în secțiunile de tranșare autorizate în mod specific în acest scop;
- 2) îndepărtarea coloanei vertebrale a bovinelor din carcase sau părți de carcase în măcelăriile autorizate, controlate și înregistrate în mod specific în acest scop;
- 3) recoltarea cărnii de pe capul bovinelor în secțiunile de tranșare autorizate în mod specific în acest scop, în conformitate cu pct.15 din prezenta anexă.

**8.** Normele cu privire la îndepărtarea materialelor cu riscuri specificate prevăzute în prezentul capitol nu se aplică materialelor de categoria 1 utilizate în conformitate cu art. 18 alin. (2) lit. a) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman pentru hrănirea animalelor din grădinile zoologice și nici materialelor de categoria 1 utilizate în conformitate cu art. 18 alin. (2) lit. a) din Legea nr.129/2019 privind

subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman pentru hrănirea speciilor pe cale de dispariție sau a speciilor protejate de păsări necrofage și a altor specii care trăiesc în habitatul lor natural, în scopul promovării biodiversității.

**9.** Fără a aduce atingere deciziilor individuale la care face referire pct.8 la Normă și prin derogare pct.44 la Normă este interzisă în toate Republica Moldova utilizarea oaselor sau a cărnii nedezosate de bovine, ovine și caprine pentru producerea cărnii separate mecanic.

**10.** În plus față de interdicția prevăzută la pct.41 la Normă privind utilizarea, în Republica Moldova în cazul în care este prezent riscul controlat sau nedeterminat de ESB, a lacerării țesuturilor nervoase centrale, după asomare, cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană sau prin injectarea de gaz în cavitatea craniană, aplicată bovinelor, ovinelor sau caprinelor a căror carne este destinată consumului uman sau animal, interdicția respectivă se aplică în cazul unui un risc neglijabil de ESB.

**11.** Limba bovinelor de toate vârstele destinată consumului uman sau animal se recoltează în abatoare printr-o secțiune transversală către procesul lingual al osului bazihoid, cu excepția limbii bovinelor care provin din țări cu un risc neglijabil de ESB.

**12.** Carnea de pe capul bovinelor în vârstă de peste 12 luni se recoltează în abatoare în conformitate cu sistemul de control validat de autoritatea competentă, în scopul prevenirii unei posibile contaminări a cărnii capului prin țesuturi ale sistemului nervos central, și va include cel puțin următoarele dispoziții:

1) recoltările se efectuează într-un loc special prevăzut în acest scop, separat din punct de vedere fizic de celelalte părți ale liniei de abatorizare;

2) atunci când capetele sunt îndepărtate de pe transportor sau din cârlige înainte de recoltarea cărnii capului, orificiul frontal și orificiul occipital se etanșează cu un dop etanș și rezistent.

3) dacă trunchiul cerebral constituie obiectul unei prelevări de probe, în vederea testării de laborator pentru depistarea ESB, orificiul occipital se etanșează imediat după operațiunea respectivă;

4) carnea capului nu se recoltează de pe capetele ale căror ochi sunt deteriorați sau distruși, înainte sau după sacrificare, sau care au suferit deteriorări care pot duce la contaminarea capetelor respective prin țesuturi ale sistemului nervos central;

5) carnea capului nu se recoltează de pe capetele care nu sunt etanșate adecvat, conform prevederilor de la subpct. 2);

6) fără a aduce atingere regulilor generale de igienă, se stabilesc instrucțiuni de lucru specifice, în scopul prevenirii contaminării cărnii în cursul recoltării, în special în cazul în care dopul menționat la subpct. 2) este distrus sau în cazul în care ochii sunt deteriorați în cursul operațiunii:

a) se pune în aplicare un plan de prelevare de probe, bazat pe un test de laborator, care să permită depistarea țesuturilor sistemului nervos central, în scopul verificării aplicării eficiente a măsurilor de limitare a contaminării.

**13.** Prin derogare de la cerințele de pct. 12 din prezenta anexă , autoritatea competentă poate decide să aplice în abatoare un alt sistem de control al recoltării cărnii de pe capul bovinelor, care are drept consecință reducerea echivalentă a nivelului contaminării cărnii respective prin țesuturi ale sistemului nervos central.

Se pune în aplicare un plan de prelevare de probe, utilizând un test de laborator, pentru a detecta țesutul sistemului nervos central, care să permită verificarea aplicării eficiente a măsurilor destinate limitării contaminării.

**14.** Dacă recoltarea este realizată fără îndepărtarea capetelor bovinelor de pe transportor sau din cârlige, pct. 12 și 13 din prezenta anexă nu se aplică.

**15.** Prin derogare de la pct. 12-14 din prezenta anexă, autoritatea competentă poate decide să permită recoltarea cărnii de pe capul bovinelor în secții de tranșare special autorizate pentru acest scop, cu condiția ca următoarele dispoziții să fie respectate:

1) capetele destinate transportului către secția de tranșare sunt suspendate pe un stelaj pe durata stocării și transportului de la abator la secția de tranșare;

2) orificiul frontal și orificiul occipital se etanșează adecvat, cu un dop etanș și rezistent, înainte de îndepărtarea capetelor de pe transportor sau din cârlige, în vederea amplasării pe stelaje.

3) dacă trunchiul cerebral constituie obiectul unei prelevări de probe, în vederea testării de laborator pentru depistarea ESB, orificiul occipital se etanșează imediat după operațiunea respectivă;

4) capetele care nu sunt etanșate adecvat, în conformitate cu prevederile menționate la subpct. 2) și 3) din prezentul punct sau ale căror ochi sunt deteriorați sau distruși înainte sau după sacrificare sau care au suferit deteriorări care pot duce la contaminarea cărnii capului prin țesuturi ale sistemului nervos central se exclud din transportul către secțiile de tranșare specific autorizate;

5) în abatoare se pune în aplicare un plan de prelevare de probe, bazat pe un test de laborator, care să permită depistarea țesuturilor sistemului nervos central, în scopul verificării aplicării eficiente a măsurilor destinate limitării contaminării;

6) recoltarea cărnii de pe capul bovinelor este realizată în conformitate cu un sistem de control, autorizat de către autoritatea competentă, în scopul prevenirii unei posibile contaminări a cărnii capului, și va include cel puțin următoarele măsuri:

a) toate capetele se supun unui control vizual, înainte ca recoltarea cărnii să înceapă, în scopul depistării semnelor contaminării și al verificării etanșezării lor adecvate;

b) carnea capului nu se recoltează de pe capetele neetanșate adecvat, ale căror ochi sunt deteriorați sau care au suferit deteriorări care pot duce la contaminarea cărnii prin țesuturile sistemului nervos central;

c) dacă se suspectează că există capete de acest fel, carnea nu se prelevează de pe niciun cap;

d) fără a aduce atingere regulilor generale de igienă, se stabilesc instrucțiuni de lucru specifice, în scopul prevenirii contaminării cărnii în cursul transportului și al prelevării, în special dacă dopul este distrus sau dacă ochii sunt deteriorați în cursul operațiunii;

e) în unitatea de tranșare se pune în aplicare un plan de prelevare de probe, bazat pe un test de laborator, care să permită depistarea țesuturilor sistemului nervos central, în scopul verificării aplicării eficiente a măsurilor de limitare a contaminării.

**16.** Autoritatea competentă poate autoriza exportul de capete sau carcace întregi conținând materiale cu riscuri specificate, numai dacă țara de destinație acceptă să primească materialul și a aprobat condițiile privind expedierea și transportul.

**17.** Prin derogare de la pct. 16 din prezenta anexă, carcacele, semicarcacele sau semicarcacele tranșate în cel mult trei bucăți pentru vânzare angro și sferturile care nu conțin alte materiale cu riscuri specificate, în afară de coloana vertebrală, inclusiv ganglionii rădăcinii dorsale, pot fi exportate în alt stat dacă autoritatea competentă autorizează acest lucru.

**18.** Sunt interzise exporturile de capete sau de carne proaspătă de bovine, ovine sau caprine care conțin materiale cu riscuri specificate și prezintă un risc pentru sănătatea publică.

**19.** Autoritatea competentă va efectua controale oficiale, în scopul verificării aplicării corecte a prezentei anexe, și asigură adoptarea de măsuri destinate evitării contaminării, în special în abatoare, secțiile de tranșare sau în alte locuri unde sunt îndepărtate materiale cu riscuri specificate, precum măcelăriile sau unitățile menționate la pct. 5 subpct. 3) din prezenta anexă.

**20.** Autoritatea competentă va institui, în special, un sistem care asigură și controlează faptul că materialele cu riscuri specificate sunt manipulate și eliminate în conformitate cu prezenta Normă și cu Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman.

**21.** Se va institui un sistem de control pentru îndepărtarea coloanei vertebrale, în conformitate cu punctul 1 din prezenta anexă.

Anexa nr.5  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## **CONTROLUL ȘI ERADICAREA ENCEFALOPATIILOR SPONGIFORME TRANSMISIBILE**

### **CAPITOLUL I CERINȚE PRIVIND CONTROLUL ȘI ERADICAREA ENCEFALOPATIILOR SPONGIFORME TRANSMISIBILE**

**1.** Dacă o ovină sau o caprină dintr-o exploatație este suspectă că este afectată de una dintre EST, toate ovinele și caprinele din exploatația respectivă sunt puse sub restricție oficială de circulație, până la aflarea rezultatelor examenelor de confirmare.

**2.** Dacă există dovezi că exploatația în care se afla respectivul animal în momentul apariției suspiciunii de EST ar putea să nu fie aceeași cu exploatația în care animalul ar fi putut fi expus la EST, autoritatea competentă poate decide să pună sub control oficial alte exploatații sau numai exploatația în care a avut loc expunerea, în funcție de informațiile epidemiologice disponibile.

**3.** Laptele și produsele lactate provenind de la ovinele și caprinele dintr-o exploatație pusă sub control oficial, care sunt prezente în exploatația respectivă de la data la care se suspectează prezența EST până la aflarea rezultatelor examenelor de confirmare, se folosesc exclusiv în cadrul exploatației în cauză.

**4.** Investigația menționată la pct. 56 subpct. 2) la Normă trebuie să identifice:

1) în cazul bovinelor:

a) toate celelalte rumegătoare prezente în exploatația de care aparține animalul la care s-a confirmat boala;

b) în cazul unei femele la care s-a confirmat boala, toți descendenții săi născuți în intervalul de doi ani înainte sau după debutul clinic al bolii la mamă;

c) toate animalele din cohorta de care aparține animalul la care s-a confirmat boala;

d) originea posibilă a bolii;

e) celelalte animale prezente în exploatarea de care aparține animalul la care s-a confirmat boala sau în orice altă exploatare susceptibilă de a fi fost afectată de agentul EST sau de a fi fost expusă la aceeași alimentație sau sursă de contaminare;

f) circulația hranei pentru animale potențial contaminate, a altor materiale sau a oricăror alte mijloace de transmitere, care ar fi putut să transmită agentul EST la sau de la exploatarea în cauză;

2) în cazul ovinelor și caprinelor:

a) toate celelalte rumegătoare, în afară de ovine și caprine, prezente în exploatarea de care aparține animalul la care s-a confirmat boala;

b) părinții și, în cazul femelelor, toți embrionii, ovulele, precum și ultimii descendenți ai femelei la care a fost confirmată boala, în măsura în care se pot identifica;

c) toate celelalte ovine și caprine din exploatarea de unde provine animalul la care s-a confirmat boala, pe lângă cele menționate la subpunctul b);

d) originea posibilă a bolii și identificarea altor exploatare în care se află animale, embrioni sau ovule potențial afectate de agentul EST sau care au fost expuse la aceeași alimentație sau sursă de contaminare;

e) circulația hranei pentru animale potențial contaminate, a altor materiale sau a oricăror alte mijloace de transmitere, care ar fi putut transmite agentul EST la sau de la exploatarea în cauză.

**5.** Măsurile prevăzute la pct. 56 subpct. 3) la Normă cuprind cel puțin următoarele:

1) în cazul confirmării ESB la o bovină, uciderea și distrugerea completă a animalelor din specia bovină identificate prin investigația menționată la pct. 4 subpct. 1) lit. b) și c) din prezenta anexă; cu toate acestea, autoritatea competentă poate decide:

a) să nu ucidă și să nu distrugă animalele din cohorta menționată la pct. 4 subpct. 1) lit. c) dacă s-a demonstrat că animalele în cauză nu au avut acces la aceeași alimentație ca animalul afectat;

b) să amâne uciderea și distrugerea animalelor din cohorta menționată la punctul pct. 4 subpct. 1) lit. c) până la sfârșitul vieții productive, cu condiția ca respectivele exemplare să fie tauri ținuți permanent la un centru de colectare a materialului seminal și să se poată garanta că aceștia urmează să fie complet distruși după moarte.

**6.** În cazul confirmării EST la o ovină sau la o caprină și în cazul în care nu se poate exclude prezența ESB:

1) dacă prezența ESB nu poate fi exclusă pe baza rezultatelor testului molecular secundar efectuat în conformitate cu metodele și protocoalele prezentate în pct.22 din anexa nr. 8 la Normă, uciderea și distrugerea completă și fără întârziere a tuturor animalelor, embrionilor și ovulelor identificate în urma investigației menționate la pct. 4 subpct. 2) lit. b)-e) din prezenta anexă;

2) animalele în vârstă de peste 18 luni ucise pentru distrugere sunt testate pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8, astfel cum se prevede la pct.23 din anexa nr.2 la Normă;

3) se determină genotipul proteinei prionice al tuturor ovinelor (maximum 50);

4) laptele și produsele lactate provenind de la animalele care trebuie distruse și care au fost prezente în exploatație între data la care s-a confirmat că nu se poate exclude prezența ESB și data distrugerii complete a animalelor se elimină în conformitate cu art. 14 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman;

5) după uciderea și distrugerea completă a tuturor animalelor, exploatația face obiectul condițiilor stabilite la pct.9 din prezenta anexă;

**7.** În cazul confirmării EST la o ovină sau la o caprină și în cazurile în care se poate exclude prezența ESB și a scrapiei atipice:

1) dacă ESB și scrapia atipică sunt excluse în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8 exploatația este supusă condițiilor prevăzute la subpct.3 lit.a) din prezentul punct.

2) în plus, în temeiul deciziei autorității competente, exploatația este supusă condițiilor fie de la opțiunea 1 menționată la subpct. 4)-6) din prezentul punct, fie de la opțiunea 2 menționată la subpct.7)-15) din prezentul punct, fie de la opțiunea 3 menționată la subpct.16)-22) din prezentul punct .

3) în cazul unei exploatații cu un efectiv mixt de ovine și caprine, autoritatea competentă poate decide să aplice condițiile uneia dintre opțiuni la ovinele din exploatație și o opțiune diferită la caprinele din exploatație:

a) laptele și produsele lactate provenind de la animalele care trebuie distruse sau sacrificate și care au fost prezente în exploatație între data la care s-a confirmat cazul de EST și data finalizării măsurilor care trebuie să fie aplicate în exploatația respectivă, în conformitate cu dispozițiile de la subpct.4)-10) din prezentul punct sau provenind de la efectivul infectat, până la ridicarea tuturor restricțiilor prevăzute la prevederilor de la subpct.16)-22) din prezentul punct și pct.11 din prezenta anexă nu sunt utilizate pentru hrănirea rumegătoarelor, cu excepția rumegătoarelor din cadrul exploatației în cauză;



b) introducerea pe piață a laptelui și a produselor lactate de acest tip ca hrană pentru rumegătoare se limitează de către autoritatea competentă pe teritoriul Republicii Moldova;

c) pe documentul comercial care însoțește loturile de lapte și produse lactate de acest tip și pe orice ambalaj care conține astfel de loturi se indică clar mențiunea: „A nu se utiliza în alimentația rumegătoarelor”;

d) se interzic folosirea și depozitarea hranei pentru animale care conține lapte și produse lactate de acest tip în exploatațiile care dețin rumegătoare;

e) hrana în vrac pentru animale care conține lapte și produse lactate de acest tip se transportă cu vehicule care nu transportă în același timp și hrană pentru rumegătoare;

f) în cazul în care vehiculele respective sunt ulterior utilizate pentru transportarea alimentelor destinate rumegătoarelor, acestea se curăță minuțios pentru a evita contaminarea încrucișată, în conformitate cu o procedură autorizată de către autoritatea responsabilă de exploatație.

4) Prin opțiunea 1 se subînțelege sacrificarea și distrugerea completă a tuturor animalelor și urmărește procedura de sacrificare și distrugerea completă, fără întârziere, a tuturor animalelor, embrionilor și ovulelor identificate în urma investigației prevăzute la pct. 4 subpct. 2) lit. b) și c) din prezenta anexă.

a) animalele în vârstă de peste 18 luni ucise pentru distrugere sunt testate pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8, astfel cum se prevede în pct. 23 din anexa nr.2 la Normă;

b) se determină genotipul proteinei prionice al tuturor ovinelor (maximum 50);

5) prin derogare de la condițiile menționate la subpct. 4) lit. a) din prezenta anexă, autoritatea competentă poate decide să aplice, în schimb, măsurile enumerate la lit.a) și b):

a) să înlocuiască uciderea și distrugerea completă a tuturor animalelor, fără întârziere, prin sacrificarea pentru consumul uman, fără întârziere, cu îndeplinirea condițiilor că animalele sunt sacrificate pentru consumul uman pe teritoriul statului membru responsabil de exploatație sau toate animalele care sunt în vârstă de peste 18 luni și sunt sacrificate pentru consumul uman sunt testate pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la pct.12 din anexa nr.8 la Normă;

b) să excepteze mieii și iezii mai mici de trei luni de la uciderea și distrugerea completă fără întârziere, cu condiția ca aceștia să fie sacrificați pentru consumul uman înainte de a depăși vârsta de trei luni;

6) se permite deplasarea animalelor menționate la subpct.5) lit. a) și b) din prezenta anexă de la exploatație către abator;

După uciderea și distrugerea completă sau sacrificarea pentru consumul uman a tuturor animalelor, exploatația în care s-a decis aplicarea opțiunii 1 face obiectul condițiilor prevăzute la pct. 9 și 10 din prezenta anexă;

7) prin opțiunea 2 se subînțelege uciderea și distrugerea completă doar a animalelor susceptibile;

8) genotiparea proteinei prionice a tuturor ovinelor și caprinelor prezente în exploatație, cu excepția mieilor și a iezilor mai mici de trei luni, cu condiția ca ele să fie sacrificate pentru consum uman cel târziu la vârsta de trei luni;

9) uciderea și distrugerea completă, fără întârziere, a tuturor ovinelor și/sau caprinelor, a embrionilor și a ovulelor identificate în urma investigației menționate la pct. 4 subpct. 2) lit. (b) și (c) din prezenta anexă, cu excepția:

a) berbecilor de reproducere cu genotip ARR/ARR;

b) oilor de reproducere care au cel puțin o alelă ARR și nu au alela VRQ și, în cazul în care aceste oi de reproducere sunt gestante în momentul investigației, mieilor născuți ulterior de acestea, dacă genotipurile lor îndeplinesc cerințele subpct.7)-9);

c) ovinelor care au cel puțin o alelă ARR și sunt destinate exclusiv sacrificării pentru consum uman;

d) caprinelor care poartă cel puțin una dintre următoarele alele: K222, D146 și S146;

e) în cazul în care autoritatea competentă de exploatație decide astfel, a mieilor și iezilor mai mici de trei luni, cu condiția ca aceștia să fie sacrificați pentru consum uman cel mai târziu când împlinesc vârsta de trei luni;

10) animalele cu vârstă de peste 18 luni ucise pentru distrugere se testează pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8 astfel cum se prevede la pct. 23 din anexa nr.2 la Normă.

11) prin derogare de la condițiile menționate la subpct. 8) și 9) din prezenta anexă, autoritatea competentă poate decide să aplice, în schimb, măsurile menționate la subpct. 12), 13), 14) și 15) din prezenta anexă.

12) să înlocuiască uciderea și distrugerea completă a animalelor menționate la subpct. 8) din prezentul punct prin sacrificarea lor pentru consum uman, dacă:

a) animalele sunt sacrificate pentru consum cu acordul autorității competente;

b) toate animalele în vârstă de peste 18 luni sacrificate pentru consum uman se testează pentru depistarea EST în conformitate cu metodele și protocoalele de

laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

13) să amâne genotiparea și, ulterior, uciderea și distrugerea completă sau sacrificarea pentru consum uman a animalelor menționate la subpct. 8) din prezentul punct, pentru o perioadă de cel mult trei luni.

Această derogare poate fi aplicată în situațiile în care cazul index este confirmat aproape de începerea sezonului de fătat, cu condiția ca oile și/sau caprinele și noii lor născuți să fie izolați de ovine și/sau caprine din alte exploatații pe parcursul întregii perioade.

14) să amâne uciderea și distrugerea completă sau sacrificarea pentru consum uman a animalelor menționate la al doilea subpct. 8) din prezentul punct pentru o perioadă de maximum trei ani de la data confirmării cazului index, la efectivele de ovine și caprine și în exploatațiile în care ovinele și caprinele sunt crescute împreună.

a) aplicarea derogării prevăzute la prezentul subpunct se limitează la cazurile în care autoritatea competentă consideră că situația epidemiologică nu poate fi remediată fără uciderea animalelor în cauză, dar că acest lucru nu poate fi efectuat imediat, având în vedere nivelul mic de rezistență al populației de ovine și caprine din exploatație, alături de alte aspecte, incluzând factori de natură economică.

b) berbecii de reproducție, alții decât cei cu genotipul ARR/ARR, seucid sau se castrează fără întârziere;

c) toate măsurile posibile de creștere rapidă a rezistenței genetice la populațiile de ovine și/sau caprine din exploatație se pun în aplicare imediat, inclusiv creșterea și reformarea justificată a oilor pentru a crește frecvența alelei ARR și a elimina alela VRQ, precum și creșterea țapilor care poartă alelele K222, D146 sau S146;

d) autoritatea competentă asigură faptul că numărul de animale care urmează să fie ucise la sfârșitul perioadei de amânare nu este mai mare decât era imediat după confirmarea cazului index;

e) în cazul aplicării derogării prevăzute la prezentul subpunct, măsurile prevăzute la pct.11-15 din prezenta anexă se aplică exploatației până la distrugerea completă sau sacrificarea pentru consum uman a animalelor menționate la subpct. 8) și 9) din prezentul punct, după care se aplică restricțiile stabilite la pct.9 și 10 din prezenta anexă;

15) după uciderea și distrugerea completă sau sacrificarea pentru consum uman a animalelor menționate la subpct. 8) și 9) din prezentul punct, exploatația face obiectul condițiilor prevăzute la pct.9 și 10 din prezenta anexă;

16) opțiunea 3 prevede lipsa obligativității uciderii și distrugerii complete a animalelor;

17) autoritatea competentă poate decide să nu procedeze la uciderea și distrugerea completă a animalelor identificate în urma investigației prevăzute la pct. 4 subpct. 2) lit. b) și c) din prezenta anexă în cazul îndeplinirii cel puțin a criteriilor de la una dintre următoarele prevederi:

a) este dificil să se obțină ovine de înlocuire de sex masculin cu genotipul ARR/ARR și ovine femele care poartă cel puțin o alelă ARR și nicio alelă VRQ sau caprine care poartă cel puțin una dintre alelele următoare: K222, D146 și S146;

b) frecvența alelei ARR în rasa ovină sau în exploatație sau a alelelor K222, D146 sau S146 în rasa caprină sau în exploatație este mică;

c) acest lucru este considerat necesar pentru a evita consangvinizarea;

d) acest lucru este considerat necesar de către statul membru în urma unei analize temeinice a tuturor factorilor epidemiologici.

18) se determină genotipul proteinei prionice al tuturor ovinelor și caprinelor, până la maximum 50 din fiecare specie, în termen de trei luni de la data confirmării cazului index de scrapie clasică;

19) atunci când sunt detectate cazuri suplimentare de scrapie clasică într-o exploatație în care este aplicată opțiunea 3, autoritatea competentă reevaluează relevanța motivelor și criteriilor care stau la baza deciziei de a aplica opțiunea 3 în această exploatație;

20) în cazul în care se ajunge la concluzia că aplicarea opțiunii 3 nu asigură un control adecvat al focarului epidemic, autoritatea competentă înlocuiește opțiunea 3 utilizată pentru gestionarea exploatației în cauză cu opțiunea 1 sau opțiunea 2, astfel cum se prevede în pct. 7 subpct.4) -15) din prezenta anexă;

21) exploatația în care s-a decis aplicarea opțiunii 3 face imediat obiectul condițiilor prevăzute la pct.11 din prezenta anexă;

22) în cazul în care autoritatea competentă permite recurgerea la opțiunea 3 în gestionarea focarelor epidemice de scrapie clasică păstrează evidențe referitoare la motivele și criteriile care stau la baza fiecărei decizii individuale de aplicare.

**8. În cazul în care un animal afectat de o EST provine dintr-o altă exploatație:**

1) autoritatea competentă poate decide, pe baza istoricului animalului infectat, să aplice măsuri de eradicare doar în exploatația de origine sau și în cea în care s-a confirmat infecția;

2) în cazul pășunilor folosite în comun de mai multe efective, autoritatea competentă poate decide limitarea aplicării acestor măsuri la un singur efectiv, după o analiză temeinică a tuturor factorilor epidemiologici;

3) în cazul în care în aceeași exploatație sunt ținute mai multe efective, autoritatea competentă poate decide limitarea aplicării măsurilor de eradicare la efectivul în care a fost confirmată prezența EST, dacă s-a verificat că efectivele au

fost ținute izolate unul de altul și că este puțin probabilă răspândirea bolii între efective prin contact direct sau indirect.

**9.** După uciderea și distrugerea completă sau sacrificarea pentru consum uman a tuturor animalelor identificate într-o exploatație în conformitate cu pct. 6, pct.7 subpct.4), 5), 6) sau pct.7 subpct. 7), 15) din prezenta anexă, se aplică următoarele restricții:

1) exploatația face obiectul unui protocol de monitorizare intensificată a EST, care include testarea prezenței EST la animalele cu vârstă de peste 18 luni care au decedat sau au fost ucise în exploatație, dar nu în cadrul unei campanii de eradicare a bolii.

2) ovinele cu genotip ARR/ARR și caprinele care poartă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146 sunt exceptate.

3) testarea se efectuează în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

4) în exploatație pot fi introduse numai următoarele animale:

a) ovine de sex masculin cu genotip ARR/ARR;

b) ovine de sex feminin care poartă cel puțin o alelă ARR și nicio alelă VRQ;

c) caprine, cu condiția ca eliminarea totală animalelor să fi fost urmată de curățarea și dezinfectarea completă a tuturor spațiilor pentru adăpostirea animalelor.

5) în exploatație se pot utiliza numai berbecii de reproducție și țapii de reproducție și materialul germinativ provenit de la ovine și caprine care se încadrează în următoarele categorii:

a) ovine de sex masculin cu genotip ARR/ARR;

b) material seminal de la berbeci cu genotipul ARR/ARR;

c) embrioni care poartă cel puțin o alelă ARR și nicio alelă VRQ;

d) țapii de reproducție și materialul germinativ de origine caprină, astfel cum sunt definite în măsurile stabilite de statul membru în vederea creșterii rezistenței genetice a populației de caprine din exploatație.

**10.** Deplasarea animalelor din exploatație se autorizează fie în scopul distrugerii lor, fie sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

1) ieșirea următoarelor animale din exploatație este permisă pentru toate scopurile, inclusiv pentru reproducție:

a) ovinele cu ARR/ARR;

b) oile care poartă o singură alelă ARR și nicio alelă VRQ, dacă sunt mutate în alte exploatații care sunt restricționate ca urmare a aplicării măsurilor în

conformitate cu pct. 7 subpct. 4)-6) (opțiunea 1), pct. 7 subpct. 7)-15) (opțiunea 2) sau pct. 7 subpct. 16)-22) (opțiunea 3) din prezenta anexă;

c) caprinelor care poartă cel puțin una dintre următoarele alele: K222, D146 și S146;

d) caprinele, dacă sunt mutate în alte exploatații care sunt restricționate ca urmare a aplicării măsurilor în conformitate cu pct. 7 subpct. 4) (opțiunea 1), pct. 7 subpct. 7) (opțiunea 2) sau pct. 7 subpct. 16) (opțiunea 3);

2) următoarele animale pot ieși din exploatație pentru a fi duse direct la sacrificare pentru consum uman:

a) ovinele care poartă cel puțin o alelă ARR;

b) caprinele;

c) dacă autoritatea competentă decide astfel, mieii și iezii care nu au împlinit vârsta de trei luni la data sacrificării;

d) toate animalele în momentul în care autoritatea competentă a decis să aplice derogările prevăzute la pct. 7 subpct. 5) lit. a) și pct. 7 subpct. 12) din prezenta anexă;

3) dacă autoritatea competentă decide astfel, mieii și iezii pot fi mutați într-o altă exploatație de pe teritoriul său numai în scopul îngrășării înainte de sacrificare, dacă se respectă următoarele condiții:

a) exploatația de destinație nu conține alte ovine sau caprine decât cele care sunt îngrășate înainte de sacrificare;

b) la sfârșitul perioadei de îngrășare, mieii și iezii proveniți din exploatațiile care fac obiectul măsurilor de eradicare sunt transportați direct la un abator pentru a fi sacrificați înainte de a împlini vârsta de 12 luni.

4) restricțiile stabilite la pct.9, pct. 10 subpct. 1)-3) din prezenta anexă continuă să se aplice exploatației:

a) până la data de la care exploatația nu mai deține decât ovine cu genotip ARR/ARR, cu condiția ca în exploatație să nu existe nicio caprină;

b) până la data la care toate caprinele din exploatație poartă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146, cu condiția să nu existe nicio ovină în exploatație;

c) până la data de la care exploatația nu mai deține decât ovine cu genotip ARR/ARR și toate caprinele din exploatație poartă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

d) într-o perioadă de doi ani de la data finalizării aplicării tuturor măsurilor menționate la pct.6, pct7 subpct. 4)-6) sau la pct.7 subpct. 7)-15) din prezenta anexă, cu condiția ca în această perioadă de doi ani să nu fie detectat niciun caz de EST în afara celor de scrapie atipică.

**11.** În urma deciziei de a pune în aplicare opțiunea 3 prevăzută la pct. 7 subpct. 16)-22) din prezenta anexă sau derogarea prevăzută la pct. 7 subpct. 14)- 15) din prezenta anexă, exploatarea face imediat obiectul următoarelor măsuri:

1) exploatarea face obiectul unui protocol de monitorizare intensificată a EST.

2) acesta include testarea prezenței EST la animalele cu vârsta de peste 18 luni, care:

a) au fost sacrificate pentru consum uman;

b) au murit sau au fost ucise în exploatare, dar nu în cadrul unei campanii de eradicare a unei boli.

3) ovinele cu genotip ARR/ARR și caprinele care poartă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146 sunt exceptate.

4) testarea se efectuează în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8.

**12.** Se vor aplica condițiile prevăzute la pct. 9 subpct. 4) și 5) din prezenta anexă, cu toate acestea autoritatea competentă prin derogare de la pct. 8 subpct. 4)-5) din prezenta anexă poate permite introducerea și utilizarea în exploatare:

a) ovinelor de sex masculin și a materialului seminal al acestora care poartă cel puțin o alelă ARR și nicio alelă VRQ, inclusiv pentru reproducție;

b) ovinelor de sex feminin care nu poartă nicio alelă VRQ;

c) embrionilor care nu poartă nicio alelă VRQ;

d) se va respecta condiția că rasa la care aparține animalul este una pe cale de dispariție; rasa la care aparține animalul face obiectul unui program de reproducere care vizează conservarea rasei; frecvența alelei ARR în cadrul rasei respective este mică.

**13.** Deplasarea animalelor din exploatare este permisă în scopul distrugerii lor sau pentru a fi transportate direct în scopul sacrificării pentru consum uman sau respectă următoarele condiții:

1) berbecii și oile cu genotip ARR/ARR și caprinele care poartă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146 pot fi mutate din exploatare pentru orice scopuri, inclusiv pentru reproducție, cu condiția să fie mutate în alte exploatare care fac obiectul măsurilor în conformitate cu pct.7 subpct.7)-15) din prezenta anexă sau pct.7 subpct. 16)-22) din prezenta anexă;

2) dacă autoritatea competentă decide astfel, mieii și iezii pot fi mutați într-o altă exploatare de pe teritoriul țării numai în scopul îngrășării înainte de sacrificare, dacă se respectă următoarele condiții:

a) exploatarea de destinație nu conține alte ovine sau caprine decât cele care sunt îngrășate înainte de sacrificare;

b) la sfârșitul perioadei de îngrășare, mieii și iezii sunt transportați direct la un abator pentru a fi sacrificați înainte de a împlini vârsta de 12 luni.

**14.** Autoritatea competentă asigură faptul că nu se expediază din exploatare material seminal, embrioni și ovule.

**15.** În cursul sezonului de fătare este interzisă utilizarea în comun a pășunilor de către toate ovinele și caprinele din exploatare cu ovinele și caprinele din alte exploatare.

1) în afara sezonului de fătare, utilizarea în comun a pășunilor se supune restricțiilor care urmează să fie stabilite de către autoritatea competentă, după o analiză temeinică a tuturor factorilor epidemiologici.

2) restricțiile stabilite la pct. 11 subpct. 2) – pct. 15 subpct. 1) din prezenta anexă se aplică pe o perioadă de doi ani de la depistarea ultimului caz de EST care nu este un caz de scrapie atipică, în exploatarele în care a fost pusă în aplicare opțiunea 3 prevăzută la pct. 7 subpct. 16)-22) din prezenta anexă.

## **Capitolul II**

### **CERINȚE MINIME ALE UNUI PROGRAM DE REPRODUCERE A OVINELOR PENTRU A SE OBTINE REZISTENȚĂ LA EST**

**16.** Programul de reproducere se va axa pe efectivele cu valoare genetică ridicată, însă în cazul în care se aplică un program de reproducere, autoritatea competentă, poate decide eșantionarea și genotiparea numai în cazul berbecilor de reproducție din efectivele care nu participă la programul de reproducere.

**17.** Se va institui o bază de date care să conțină cel puțin următoarele informații:

1) identitatea, rasa și numărul animalelor din toate efectivele care participă la programul de reproducere;

2) identificarea diferitelor animale eșantionate în cadrul programului de reproducere, inclusiv a berbecilor de reproducție eșantionați din efectivele care nu participă la programul de reproducere;

3) rezultatele oricăror teste de genotipare.

**18.** Se va institui un sistem de certificare uniformă prin care genotipul fiecărui animal eșantionat în cadrul programului de reproducere, inclusiv al



berbecilor de reproducție eșantionați din efectivele care nu participă la programul de reproducere, este certificat printr-un număr de identificare individual.

**19.** Se va institui un sistem de identificare a animalelor și a eșantioanelor, de prelucrare a eșantioanelor și de difuzare a rezultatelor care să reducă pe cât posibil riscul de eroare umană.

Acest sistem este suspus unor controale aleatorii periodice în vederea verificării eficacității sale.

**20.** Testele de genotipare a sângelui sau a altor țesuturi prelevate în scopul programului de reproducere, inclusiv de la berbecii de reproducție eșantionați din efectivele care nu participă la programul de reproducere, se efectuează în laboratoare autorizate în cadrul programului de reproducere.

**21.** Autoritatea competentă poate ajuta asociațiile de crescători să creeze bănci genetice de material seminal, ovule și embrioni reprezentativi pentru genotipurile proteinei prionice care pot deveni rare ca urmare a programului de reproducere.

**22.** Programele de reproducere se stabilesc pentru fiecare rasă, luând în considerare următoarele elemente:

- 1) frecvența diferitelor alele în cadrul rasei;
- 2) raritatea rasei;
- 3) prevenirea reproducerii prin împerecheri consangvine și a deviației genetice.

**23.** În cazul în care autoritatea competentă permite, în conformitate prevederile pct.16 din prezenta anexă, eșantionarea și genotiparea berbecilor de reproducție din efectivele care nu participă la programul de ameliorare a rasei, genotipul proteinei prionice pentru codonii 136, 141, 154 și 171 se determină pe un eșantion minim de ovine reprezentativ pentru întreaga populație de ovine a statului membru, fie:

- 1) o dată la trei ani pe un eșantion minim de cel puțin 1.560 de ovine;
- 2) cu o frecvență și o mărime a eșantionului determinate de statul membru pe baza respectării următoarelor criterii:
  - a) planul de eșantionare ține seama de datele epidemiologice relevante colectate în cursul anchetelor anterioare, inclusiv datele cu privire la genotipul proteinei prionice a ovinelor pentru codonii 136, 141, 154 și 171, pe rase, regiuni, vârstă, sex și tipul efectivelor;

b) planul de eșantionare permite cel puțin detectarea unei modificări de 5 % a prevalenței genotipului pe o perioadă de trei ani, cu o putere de 80 % și un nivel de încredere de 95 %.

**24.** Obiectivul programului de reproducere este acela de a mări frecvența alelei ARR în cadrul efectivului, reducând, în același timp, prevalența alelelor a căror contribuție la susceptibilitatea la EST a fost demonstrată.

**25.** Cerințele minime pentru efectivele participante sunt următoarele:

1) se identifică individual, prin mijloace sigure, toate animalele din efectiv care urmează a fi supuse unui test de genotipare;

2) toți berbecii de reproducție din cadrul unui efectiv sunt supuși unui test de genotipare înainte de a fi folosiți pentru reproducție;

3) toți masculii cu alela VRQ sunt sacrificați sau castrați în termen de șase luni de la determinarea genotipului lor; aceste animale nu părăsesc exploatația, decât pentru a fi sacrificate;

4) femelele cunoscute ca având alela VRQ nu părăsesc exploatația, decât pentru a fi sacrificate;

5) se interzice folosirea altor masculi, inclusiv a donatorilor de material seminal utilizați pentru inseminarea artificială, în afară de cei certificați în cadrul programului de reproducere, în scopuri de reproducție în interiorul efectivului.

**26.** Autoritatea competentă poate decide să acorde derogări de la cerințele stabilite la pct. 25 subpct. 3)- 4) în scopul protejării raselor și a caracteristicilor de producție.

Autoritatea competentă va anunța Comisia Uniunii Europene despre derogările acordate în conformitate cu dispozițiile menționate la pct.26 aliniatul întâi din prezenta anexă, precum și în legătură cu criteriile folosite.

**27.** Berbecii care urmează să fie eșantionați se identifică individual, prin mijloace sigure.

**28.** Berbecii la care s-a constatat prezența alelei VRQ nu părăsesc exploatația, decât pentru a fi sacrificați.

**29.** Cadrul de recunoaștere a situației rezistenței la EST a efectivelor de ovine recunoaște situația rezistenței la EST a efectivelor de ovine care, în urma participării la programul de reproducere prevăzut la pct. 29-30 la Normă, îndeplinesc criteriile cerute de programul respectiv.

1) această recunoaștere se acordă la cel puțin două niveluri, după cum urmează:

a) efective de nivel I: efective compuse în totalitate din ovine cu genotipul ARR/ARR;

b) efective de nivel II: efective ale căror descendenți provin exclusiv din berbeci cu genotipul ARR/ARR.

c) autoritatea competentă poate decide să acorde recunoașterea și a altor niveluri astfel încât să răspundă cerințelor naționale.

2) se efectuează eșantionări periodice și aleatorii de la ovine care provin din efective rezistente la EST:

a) în exploatație sau în abator, în vederea verificării genotipului;

b) în cazul efectivelor de nivel I, de la animale de peste 18 luni, la abator, în vederea depistării prezenței EST în conformitate cu anexa nr. 2 la Normă.

**30.** În cazul în care în Republica Moldova se introduc programe naționale de reproducere pentru a obține rezistența la EST a populațiilor de ovine, autoritatea competentă va avea următoarele obligații:

1) să informeze Comisia Uniunii Europene cu privire la cerințele unor astfel de programe;

2) să transmită raportul anual către Comisia Uniunii Europene privind progresele înregistrate.

Anexa nr.6  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## **INTRODUCEREA PE PIAȚA DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI EXPORTUL**

### **Capitolul I**

#### **CERINȚE PRIVIND INTRODUCEREA PE PIAȚA DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI EXPORTUL**

**1.** Exploatațiile care prezintă un risc neglijabil de scrapie clasică și un risc controlat de scrapie clasică:

1) în scopul comerțului în interiorul țării, autoritatea competentă instituie și supraveghează, după caz, un sistem oficial pentru recunoașterea exploatațiilor cu un risc neglijabil de scrapie clasică și a celor cu un risc controlat de scrapie clasică;

2) pe baza acestui sistem oficial, după caz, autoritatea competentă instituie și menține liste cu exploatații de ovine și caprine cu un risc neglijabil de scrapie clasică și cu exploatații cu un risc controlat de scrapie clasică.

**2.** O exploatație cu efective de ovine de nivel I al situației rezistenței la EST, astfel cum se prevede în anexa nr. 5 Capitolul II pct. 29 subpct. 1) lit. a) la Normă, și în care nu a fost confirmat niciun caz de scrapie clasică pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani poate fi recunoscută ca prezentând un risc neglijabil de scrapie clasică.

**3.** O exploatație cu efective de ovine, de caprine sau de ovine și caprine poate fi, de asemenea, recunoscută ca prezentând un risc neglijabil de scrapie clasică, dacă a respectat următoarele condiții pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani:

1) ovinele și caprinele sunt identificate în mod permanent și se păstrează evidențe pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatația în care s-au născut;

2) se păstrează evidențe ale circulației ovinelor și caprinelor către și dinspre exploatație;

3) în exploatație se introduc numai următoarele ovine și caprine:

a) ovinele și caprinele din exploatații care prezintă un risc neglijabil de scrapie clasică;

b) ovinele și caprinele din exploatații care au îndeplinit condițiile prevăzute subpct. 1), 2), 3) lit.a) din prezentul punct pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani sau pentru cel puțin aceeași perioadă ca și perioada în care exploatația unde acestea urmează să fie introduse a îndeplinit condițiile prevăzute la literele menționate;

c) ovinele cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR și caprinele cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146 sunt exceptate;

4) ovinele și caprinele care îndeplinesc condițiile prevăzute la subpct. 3) lit. a), b) din prezentul punct, cu excepția perioadei în care au fost ținute într-un centru de colectare a materialului seminal, cu condiția ca centrul de colectare a materialului seminal să îndeplinească următoarele condiții:

a) centrul de colectare a materialului seminal este înregistrat de către autoritatea competentă conform prevederilor Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară ;

b) pentru o perioadă care acoperă ultimii șapte ani, în centrul de colectare a materialului seminal au fost introduse numai ovine sau caprine din exploatații care au îndeplinit în această perioadă condițiile prevăzute la subpct. 1), 2) și subpct. 6) din prezentul punct și care au făcut obiectul unor controale periodice efectuate de către un medic veterinar oficial desemnat de către autoritatea competentă, în condițiile art. 2 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;

c) nu s-a confirmat niciun caz de scrapie clasică în centrul de colectare a materialului seminal în perioada care acoperă ultimii șapte ani;

d) în centrul de colectare a materialului seminal există măsuri de biosecuritate care asigură faptul că ovinele și caprinele ținute în centrul respectiv și care provin din exploatații care prezintă un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică nu intră în contact direct sau indirect cu ovine și caprine care provin din exploatații cu un statut inferior privind scrapia clasică;

5) exploatația este supusă unor controale periodice pentru verificarea conformității cu condițiile prevăzute la subpct. 1)-8) din prezentul punct de către un medic veterinar oficial sau un medic veterinar autorizat în acest scop de către autoritatea competentă, care urmează să fie efectuate cel puțin anual;

6) nu a fost confirmat niciun caz de scrapie clasică;

7) toate ovinele și caprinele cu vârsta de peste 18 luni, care au murit sau au fost ucise pentru alte motive decât în scopul sacrificării pentru consum uman, se testează într-un laborator pentru depistarea scrapiei clasice în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

a) prin derogare de la această condiție specifică, autoritatea competentă poate decide ca toate ovinele și caprinele cu vârsta de peste 18 luni fără valoare

comercială, reformate la sfârșitul vieții lor productive în loc să fie sacrificate pentru consumul uman, să fie inspectate de un medic veterinar, iar toate animalele care prezintă semne de cașexie sau semne neurologice se testează într-un laborator pentru depistarea scrapiei clasice în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

8) numai următoarele ovule și embrioni de ovine și caprine se introduc în exploatație:

a) ovule și embrioni de la animale donatoare care au fost ținute de la naștere într-un țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau într-o exploatație cu un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică;

b) sunt identificate în mod permanent pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatația în care s-au născut;

c) au fost ținute de la naștere în exploatații în care, pe durata prezenței lor, nu a fost confirmat niciun caz de scrapie clasică;

d) nu au prezentat niciun semn clinic de scrapie clasică în momentul colectării ovulelor sau a embrionilor;

e) ovule și embrioni de ovine care au cel puțin o alelă ARR și de caprine care au cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146.

9) numai materialul seminal de ovine și caprine următor se introduce în exploatație:

a) material seminal de la animale donatoare care au fost ținute de la naștere într-o țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau într-o exploatație cu un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică;

b) animalele sunt identificate în mod permanent pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatația în care s-au născut;

c) animalele nu au prezentat niciun semn clinic de scrapie clasică în momentul colectării materialului seminal;

d) materialul seminal de la berbeci cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR și de la țapi cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

e) ovinele și caprinele din exploatație nu intră în contact direct sau indirect și nici nu utilizează pășuni în comun cu ovine și caprine provenind din exploatații cu statut inferior privind scrapia clasică.

4. O exploatație cu efective de ovine, de caprine sau de ovine și caprine poate fi recunoscută ca prezentând un risc controlat de scrapie clasică dacă a respectat următoarele condiții pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii trei ani:

1) ovinele și caprinele sunt identificate în mod permanent și se păstrează evidențe pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatarea în care s-au născut;

2) se păstrează evidențe ale circulației ovinelor și caprinelor către și dinspre exploatare;

3) în exploatare se introduc numai următoarele ovine și caprine:

a) ovinele și caprinele din exploatarea care prezintă un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică;

b) ovinele și caprinele din exploatarea care au îndeplinit condițiile prevăzute la subpct. 1), 2) și subpct. 3 lit. a) din prezentul punct pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii trei ani sau pentru cel puțin aceeași perioadă ca și perioada în care exploatarea unde acestea urmează să fie introduse a îndeplinit condițiile prevăzute la literele menționate;

c) ovinele cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR și caprinele cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146 sunt exceptate;

d) ovinele și caprinele care îndeplinesc condițiile prevăzute la subpct. 3) lit. a), b) din prezentul punct, cu excepția perioadei în care au fost ținute într-un centru de colectare a materialului seminal;

e) centrul de colectare a materialului seminal este autorizat de către autoritatea competentă, conform prevederilor Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;

f) pentru o perioadă care acoperă ultimii trei ani, în centrul de colectare a materialului seminal au fost introduse numai ovine sau caprine din exploatarea care au îndeplinit în această perioadă condițiile prevăzute la subpct. 1), 2) și subpct. 5) din prezentul punct și care au făcut obiectul unor controale periodice efectuate de către un medic veterinar oficial desemnat de către autoritatea competentă, în condițiile art. 2 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;

g) nu s-a confirmat niciun caz de scrapie clasică în centrul de colectare a materialului seminal în perioada care acoperă ultimii trei ani;

h) în centrul de colectare a materialului seminal există măsuri de biosecuritate care asigură faptul că ovinele și caprinele ținute în centrul respectiv și care provin din exploatarea care prezintă un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică nu intră în contact direct sau indirect cu ovine și caprine care provin din exploatarea cu un statut inferior privind scrapia clasică;

4) exploatarea este supusă unor controale periodice pentru verificarea conformității cu condițiile prevăzute la subpct. 1), 2) și subpct. 8) lit. e) din prezentul punct de către un medic veterinar oficial desemnat de către autoritatea competentă, în condițiile art. 2 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, care urmează să fie efectuate cel puțin anual;

5) nu a fost confirmat niciun caz de scrapie clasică;

6) toate ovinele și caprinele cu vârsta de peste 18 luni, care au murit sau au fost ucise pentru alte motive decât în scopul sacrificării pentru consum uman, se testează într-un laborator pentru depistarea scrapiei clasice în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

a) prin derogare de la această condiție specifică, autoritatea competentă poate decide ca toate ovinele și caprinele cu vârsta de peste 18 luni fără valoare comercială, reformate la sfârșitul vieții lor productive în loc să fie sacrificate pentru consumul uman, să fie inspectate de un medic veterinar, iar toate animalele care prezintă semne de cașexie sau semne neurologice se testează într-un laborator pentru depistarea scrapiei clasice în conformitate cu metodele și protocoalele de laborator stabilite la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8;

7) numai următoarele ovule și embrioni de ovine și caprine se introduc în exploatație:

a) ovule și embrioni de la animale donatoare care au fost ținute de la naștere într-o țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau într-o exploatație cu un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică;

b) sunt identificate în mod permanent pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatația în care s-au născut;

c) au fost ținute de la naștere în exploatații în care, pe durata prezenței lor, nu a fost confirmat niciun caz de scrapie clasică;

d) nu au prezentat niciun semn clinic de scrapie clasică în momentul colectării ovulelor sau a embrionilor;

e) ovule și embrioni de ovine care au cel puțin o alelă ARR și de caprine care au cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

8) numai materialul seminal de ovine și caprine următor se introduce în exploatație:

a) material seminal de la animale donatoare care au fost ținute de la naștere într-o țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau într-o exploatație cu un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică;

b) sunt identificate în mod permanent pentru a permite trasabilitatea acestora până la exploatația în care s-au născut;

c) nu au prezentat niciun semn clinic de scrapie clasică în momentul colectării materialului seminal;

d) material seminal de la berbeci cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR și de la țapi cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;



e) ovinele și caprinele din exploatație nu intră în contact direct sau indirect și nici nu utilizează pășuni în comun cu ovine și caprine provenind din exploatații cu statut inferior privind scrapia clasică.

9) dacă un caz de scrapie clasică este confirmat într-o exploatație care prezintă un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică sau într-o exploatație la care s-a constatat existența unei legături epidemiologice cu o exploatație care prezintă un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică în urma unei anchete, astfel cum se menționează în pct. 4 din anexa nr. 5 la Normă, exploatația cu un risc neglijabil sau controlat de scrapie clasică este imediat eliminată din lista menționată la pct. 1 din prezenta anexă.

10) autoritatea competentă informează țările care au introdus ovine și caprine care provin din exploatația infectată sau material seminal sau embrioni colectați de la ovine și caprine ținute în exploatația infectată pentru o perioadă care acoperă ultimii șapte ani, în cazul unei exploatații cu risc neglijabil de scrapie clasică, sau pentru o perioadă care acoperă ultimii trei ani, în cazul unei exploatații cu risc controlat de scrapie clasică.

**5.** În cazul în care autoritatea competentă consideră că teritoriul Republicii Moldova prezintă un risc neglijabil de scrapie clasică, va transmite Comisiei Uniunii Europene documentele justificative, menționând în special următoarele:

1) a fost efectuată o evaluare a riscurilor în urma căreia s-a demonstrat că în prezent există măsuri corespunzătoare în vigoare, care au fost aplicate în perioada de timp relevantă pentru gestionarea oricărui risc identificat.

2) această evaluare a riscurilor identifică toți factorii potențiali pentru apariția scrapiei clasice și perspectiva lor istorică, în special:

a) importul sau introducerea ovinelor și caprinelor sau a materialului seminal și a embrionilor acestora, care sunt potențial afectate de agentul scrapiei clasice;

b) informațiile deținute despre structura populației și asupra practicilor utilizate pentru reproducția ovinelor și a caprinelor;

c) practicile de hrănire, inclusiv consumul de făină de carne și oase sau jumări provenite de la rumegătoare;

d) importurile de lapte și produse din lapte de ovine și caprine destinate utilizării în hrana ovinelor și a caprinelor;

3) pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani, au fost testate ovinele și caprinele care prezintă semne clinice compatibile cu scrapia clasică;

4) pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani, au fost testate anual un număr suficient de ovine și caprine cu vârsta de peste 18 luni, care sunt reprezentative pentru ovinele și caprinele sacrificate, găsite moarte sau ucise din

alte motive decât sacrificarea pentru consum uman, astfel încât să se asigure un nivel de încredere de 95 % pentru depistarea scrapiei clasice, dacă aceasta este prezentă în cadrul populației respective cu o rată a prevalenței de peste 0,1 %, iar în perioada respectivă nu a fost raportat niciun caz de scrapie clasică;

5) interdicția de hrănire a ovinelor și a caprinelor cu făină de carne și oase sau cu jumări provenite de la rumegătoare a fost introdusă și pusă efectiv în aplicare pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de cel puțin șapte ani;

6) introducerea ovinelor și a caprinelor din alte țări, precum și a materialului seminal și a embrionilor acestora se realizează în conformitate cu pct.9 subpct. 2) din prezenta anexă sau pct.10 din prezenta anexă;

7) introducerea ovinelor și a caprinelor din alte țări, precum și a materialului seminal și a embrionilor acestora se realizează în conformitate cu prevederile menționate în pct.14 la Normă;

**6.** Autoritatea competentă trebuie să notifice Comisia Uniunii Europene orice modificare survenită în legătură cu informațiile despre boală furnizate în conformitate cu pct. 5 din prezenta anexă.

**7.** Statele membre Uniunii Europene sau zonele statelor membre Uniunii Europene considerate cu un risc neglijabil de scrapie clasică sunt următoarele:

- 1) Austria;
- 2) Republica Cehă;
- 3) Finlanda;
- 4) Suedia.

**8.** În cazul existenței unui program național de control al scrapiei clasice, program care să acopere întreg teritoriul Republicii Moldova:

1) acesta poate fi prezentat Comisiei Uniunii Europene de către autoritatea competentă , indicându-se în special:

- a) distribuția scrapiei clasice în Republica Moldova;
- b) justificarea programului național de control, având în vedere importanța bolii în cauză și raportul costuri/beneficii;
- c) categoriile definite pentru clasificarea exploatațiilor în funcție de statutul acestora și standardele care trebuie respectate în cadrul fiecărei categorii;
- d) procedurile de testare care trebuie utilizate;
- e) procedurile de monitorizare a programului național de control;
- f) măsurile care trebuie adoptate în cazul în care, dintr-un motiv oarecare, exploatația își pierde statutul;

g) măsurile care trebuie adoptate în cazul în care rezultatele controalelor efectuate în conformitate cu programul național de control sunt pozitive.

9. În cazul comerțului pe teritoriul Republicii Moldova cu ovine, caprine și cu material seminal sau embrioni ai acestora, se vor aplica următoarele condiții:

1) ovinele și caprinele:

a) ovinele și caprinele pentru reproducție destinate țărilor altele decât cele cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau cu un program național de control al scrapiei trebuie să provină dintr-o exploatație sau din exploatații cu un risc neglijabil sau un risc controlat de scrapie clasică;

b) trebuie să provină dintr-o țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică;

c) în cazul ovinelor, să aibă genotipul proteinei prionice ARR/ARR și, în cazul caprinelor, să poarte cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146, cu condiția ca ele să nu provină dintr-o exploatație care face obiectul restricțiilor prevăzute în pct. 9-15 din anexa nr.5 la Normă.

2) ovinele și caprinele pentru toate utilizările preconizate, cu excepția sacrificării imediate, destinate țărilor cu un risc neglijabil de scrapie clasică sau cu un program național de control al scrapiei:

a) trebuie să provină dintr-o exploatație sau din exploatații cu un risc neglijabil de scrapie clasică;

b) trebuie să provină țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică;

c) în cazul ovinelor, să aibă genotipul proteinei prionice ARR/ARR și, în cazul caprinelor, să poarte cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146, cu condiția ca ele să nu provină dintr-o exploatație care face obiectul restricțiilor prevăzute în pct. 9-15 din anexa nr. 5 la Normă.

3) prin derogare de la prevederile menționate la pct.9 subpct. 1) și 2) din prezenta anexă, cerințele stabilite nu se aplică ovinelor și caprinelor care sunt ținute și deplasate exclusiv între unități izolate;

4) prin derogare de la prevederile menționate la pct.9 subpct. 1) și 2) din prezenta anexă, autoritatea competentă poate autoriza comerțul pe teritoriul Republicii Moldova și exportul către alte țări cu animale care nu respectă cerințele prevăzute la punctul respectiv, cu condiția ca aceasta să fi obținut consimțământul prealabil din partea autorității competente din țara de destinație a animalelor respective și cu condiția ca animalele să îndeplinească următoarele condiții:

a) rasa la care aparțin animalele este una pe cale de dispariție;

b) animalele sunt înscrise într-un registru genealogic al respectivei rase în țara de destinație;

c) acest registru genealogic este stabilit și menținut de o societate de ameliorare, recunoscută de asociațiile de crescători, organizațiile de ameliorare sau autoritatea competentă al țării de destinație;

d) animalele trebuie, de asemenea, înregistrate într-un registru genealogic pentru rasa respectivă în țara de destinație.

e) acest registru genealogic este, de asemenea, înființat și menținut de o societate de ameliorare, sau de autoritatea competentă;

f) în țara de origine și în țara de destinație, societățile de ameliorare sau autoritățile competente menționate la subpct.4) lit.b), c), d), e) din prezentul punct desfășoară un program de ameliorare care vizează conservarea rasei respective;

g) animalele nu provin dintr-o exploatație supusă restricțiilor prevăzute la pct. 9-15 în anexa nr.5 la Normă.

h) după intrarea în exploatația beneficiară din Republica Moldova a animalelor care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la subpct.1) sau 2) din prezentul punct, circulația tuturor ovinelor și caprinelor din exploatația respectivă se restricționează în conformitate cu prevederile menționate la pct. 9-15 din anexa nr. 5 la Normă, pentru o perioadă de trei ani;

i) prin derogare de la prevederile menționate la pct.9 subpt. 1) din prezenta anexă, o astfel de restricție în ceea ce privește comerțul în interiorul Republicii Moldova sau circulația animalelor în interiorul țării nu se aplică animalelor care aparțin unei rase pe cale de dispariție, care sunt destinate unei exploatații în care se află această rasă pe cale de dispariție;

j) rasa face obiectul unui program de ameliorare care vizează conservarea rasei și care este desfășurat de o societate de ameliorare sau de autoritatea competentă.

#### **10. Materialul seminal și embrionii proveniți de la ovine și caprine:**

1) trebuie să fie colectați de la animale care au fost ținute în permanență, de la naștere, într-o exploatație sau în exploatații cu un risc neglijabil sau un risc controlat de scrapie clasică, cu excepția cazului în care exploatația este un centru de colectare a materialului seminal, cu condiția ca centrul de colectare a materialului seminal să îndeplinească condițiile prevăzute la pct.4 subpct. 3) lit. d)-h) din prezenta anexă;

2) trebuie să fie colectați de la animale care au fost ținute în permanență, în cursul ultimilor trei ani înainte de colectare, într-o exploatație sau în exploatații care au îndeplinit toate condițiile stabilite la pct.4 subpct.1)-5) din prezenta anexă timp de trei ani, cu excepția cazului în care exploatația este un centru de colectare a materialului seminal, cu condiția ca centrul de colectare a materialului seminal să îndeplinească condițiile prevăzute la pct. 4 subpct. 3) lit d);

3) trebuie să fie colectați de la animale care au fost ținute în permanență, de la naștere, într-o țară de origine cu un risc neglijabil de scrapie clasică;

4) în cazul materialului seminal provenit de la ovine, să fie colectat de la masculi cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR, iar în cazul materialului seminal de la caprine, să fie colectat de la masculi care au cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

5) în cazul embrionilor de ovine, să aibă cel puțin o alelă ARR, iar în cazul embrionilor de caprine, să aibă cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146.

**11.** Statele în care au fost confirmate cazuri de boală cașectizantă cronică a cervidelor sunt:

1) Finlanda;

2) Suedia;

**12.** Deplasările de cervide vii din Norvegia în Republica Moldova sunt interzise.

**13.** Se interzice introducerea pe piață a ultimilor descendenți ai unei femele bovine infectate cu o EST sau ai ovinelor sau caprinelor la care este confirmată ESB, în intervalul de doi ani anterior sau ulterior apariției primelor semne clinice de instalare a bolii.

**14.** Următoarele produse de origine animală sunt scutite de interdicția prevăzută la pct. 69-72 la Normă, cu condiția ca acestea să provină de la bovine, ovine și caprine care îndeplinesc cerințele punctului 15 din prezenta anexă:

1) carne proaspătă;

2) carne tocată;

3) preparate din carne;

4) produse din carne.

**15.** Produsele menționate la pct. 14 din prezenta anexă trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

1) animalele din care au derivat produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu au fost hrănite cu făină din carne sau oase sau cu jumări de seu provenite de la rumegătoare și au fost supuse inspecțiilor ante-mortem și post-mortem ale căror rezultate au fost favorabile;

2) animalele din care au derivat produsele de origine animală din bovine, ovine și caprine nu au fost sacrificate după asomare prin injectarea de gaz în cavitatea craniană sau sacrificate imediat prin aceeași metodă sau sacrificate, după asomare, prin sfâșierea țesutului nervos central cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană;

3) produsele de origine animală din bovine, ovine și caprine nu sunt derivate din:

- a) materialele cu riscuri specificate prevăzute în anexa nr.4 la Normă;
- b) țesuturi limfoide și nervoase expuse în timpul procesului de dezosare;
- c) carne separată mecanic obținută de pe oasele de bovine, ovine sau caprine.

**16.** Se interzice introducerea în Republica Moldova de loturi de momeli de vânătoare pe bază de urină provenită de la cervide originare din Norvegia.

**17.** Se interzice producerea, introducerea pe piață și utilizarea de momeli de vânătoare pe bază de urină de cervide provenită de la cervide originare din Finlanda și Suedia.

**18.** Bovinele vii și produsele de origine animală provenite de la acestea trebuie să respecte— în ceea ce privește exporturile către alte țări— reglementările stabilite în prezentul regulament pentru comerțul cu alte state.

Anexa nr.7  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## **IMPORTURILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA DE ANIMALE VII, EMBRIONI, OVULE, MATERIAL SEMINAL ȘI PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ**

### **Capitolul I**

#### **CERINȚE PRIVIND IMPORTURILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA DE ANIMALE VII, EMBRIONI, OVULE, MATERIAL SEMINAL ȘI PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ**

1. Importurile de bovine dintr-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

1) animalele au fost născute și crescute în permanență într-o țară de origine sau în țări de origine cu un risc de ESB neglijabil;

2) animalele sunt identificate printr-un sistem permanent de identificare care permite identificarea provenienței lor până la mamă sau la efectivul de origine și nu fac parte dintre următoarele bovine:

a) toate cazurile de ESB;

b) toate bovinele care, în timpul primului an de viață, au fost crescute împreună cu cazuri de ESB în timpul primului an de viață și care, potrivit rezultatelor anchetei, au consumat aceeași hrană potențial contaminată pe parcursul perioadei respective;

c) dacă rezultatele anchetei la care se face referire la subpct.2) lit. b) din prezentul punct sunt neconcludente, toate bovinele născute în același efectiv ca și cazurile de ESB și cu 12 luni înainte și după nașterea cazurilor de ESB;

3) dacă au existat cazuri indigene de ESB în țara de origine, animalele s-au născut:

a) după data aplicării efective a interdicției de hrănire a rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor;

b) după data nașterii ultimului caz indigen de ESB, dacă animalul s-a născut după data interdicției menționate la subpct.3) lit. a) din prezentul punct.

**2.** Importurile de bovine dintr-o țară de origine cu un risc controlat de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

1) țara de origine este clasificată cu un risc controlat de ESB;

2) animalele sunt identificate printr-un sistem permanent de identificare care permite identificarea provenienței lor până la mamă sau la efectivul de origine și nu fac parte dintre următoarele bovine:

a) toate cazurile de ESB;

b) toate bovinele care, în timpul primului an de viață, au fost crescute împreună cu cazuri de ESB în timpul primului an de viață și care, potrivit rezultatelor anchetei, au consumat aceeași hrană potențial contaminată pe parcursul perioadei respective;

c) dacă rezultatele anchetei la care se face referire la subpct.2) lit b) din prezentul punct sunt neconcludente, toate bovinele născute în același efectiv ca și cazurile de ESB și cu 12 luni înainte și după nașterea cazurilor de ESB;

3) animalele s-au născut:

a) după data aplicării efective a interdicției de hrănire a rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor;

b) după data nașterii ultimului caz indigen de ESB, dacă animalul s-a născut după data interdicției menționate la subpct.3) lit. a) din prezentul punct.

**3.** Importurile de bovine dintr-o țară de origine cu un risc nedeterminat de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

1) țara de origine a fost clasificată drept țară cu un risc nedeterminat de ESB;

2) hrănirea rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al ce Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), a fost interzisă și interdicția a fost aplicată efectiv în țara de origine;

3) animalele sunt identificate printr-un sistem permanent de identificare care permite identificarea provenienței lor până la mamă sau la efectivul de origine și nu fac parte dintre următoarele bovine:

a) toate cazurile de ESB;

b) toate bovinele care, în timpul primului an de viață, au fost crescute împreună cu cazuri de ESB în timpul primului an de viață și care, potrivit



rezultatelor anchetei, au consumat aceeași hrană potențial contaminată pe parcursul perioadei respective;

c) dacă rezultatele anchetei la care se face referire la lit. b) din punctul respectiv sunt neconcludente, toate bovinele născute în același efectiv ca și cazurile de ESB și cu 12 luni înainte și după nașterea cazurilor de ESB;

4) animalele s-au născut la cel puțin doi ani după data aplicării efective a interdicției de hrănire a rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) sau după data nașterii ultimului caz indigen de ESB, dacă animalul s-a născut după data interdicției menționate la prezentul subpunct.

4. Următoarele produse provenite de la bovine, ovine și caprine, astfel cum sunt definite în Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2010 fac obiectul condițiilor stabilite în pct. 5-7 din prezenta anexă, în funcție de categoria de risc de ESB a țării de origine:

- 1) carne proaspătă;
- 2) carne tocată;
- 3) carne separată mecanic;
- 4) preparate din carne;
- 5) produse din carne;
- 6) grăsimi topite de origine animală;
- 7) jumări;
- 8) gelatină, alta decât cea derivată din piei;
- 9) colagen, altul decât cel derivat din piei;
- 10) stomacuri, vezici și intestine tratate.

5. Importurile de produse de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine dintr-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară care atestă următoarele:

- 1) țara de origine este ca țară cu un risc neglijabil de ESB;
- 2) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine au fost supuse inspecțiilor *ante mortem* și *post mortem*, obținând rezultate favorabile;
- 3) produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la pct. 1 și 2 din anexa nr. 4 la prezenta Normă;

4) dacă animalele, din care sunt derivate produsele de origine animală provenite de la bovine provin dintr-o țară de origine cu un risc de ESB controlat sau nedeterminat, prin derogare de subpct. 3) din prezentul punct, pot fi importate carcacele, semicarcacele sau semicarcacele tranșate în cel mult trei bucăți pentru vânzare angro și sferturile care nu conțin alte materiale cu riscuri specificate în afară de coloana vertebrală, inclusiv ganglionii rădăcinii dorsale;

a) în cazul acestor importuri, carcacele de bovine sau bucățile de carcace de bovine pentru vânzare angro care conțin coloană vertebrală, care este definită ca material cu riscuri specificate în conformitate cu pct. 1 și 2 din anexa nr.4 la Normă, se identifică conform prevederilor pct.5 din Norma privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor din carne de bovine aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1406/2008

5) produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din carne separată mecanic obținută de pe oasele de bovine, ovine sau caprine, cu excepția cazului în care animalele din care sunt derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine au fost născute, crescute în permanență și sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB, în care nu au existat cazuri indigene de ESB;

6) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu au fost sacrificate după asomare prin injectarea de gaz în cavitatea craniană sau ucise prin aceeași metodă sau sacrificate după asomare prin lacerarea țesutului nervos central cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană, cu excepția cazului în care animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine au fost născute, crescute în permanență și sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB;

7) în cazul în care animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine provin dintr-o țară de origine clasificată ca țară sau regiune cu un risc nedeterminat de ESB, animalele nu au fost hrănite cu făină de carne și oase sau cu jumări, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH);

8) în cazul în care animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine provin dintr-o țară de origine ca țară sau regiune cu un risc nedeterminat de ESB, produsele au fost produse și manipulate într-un mod care să asigure faptul că acestea nu conțin și nu au fost contaminate cu țesuturi nervoase și limfatice expuse în timpul procesului de dezosare.

6. Importurile de produse de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine menționate la pct.5 din prezenta anexă dintr-o țară de origine sau o regiune cu un risc controlat de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

1) țara de origine sau regiunea este clasificată ca țară cu un risc controlat de ESB;

2) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine au fost supuse inspecțiilor *ante mortem* și *post mortem*, obținând rezultate favorabile;

3) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine destinate exportului nu au fost sacrificate prin lacerarea țesuturilor nervoase centrale, după asomare, cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană sau prin injectarea de gaz în cavitatea craniană;

4) produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la punctul 1 și 2 din anexa nr.4 la prezenta Normă, sau din carne separată mecanic obținută din oase de bovine, ovine sau caprine;

5) în cazul în care animalele de la care provin produsele de origine animală obținute de la bovine, ovine și caprine sunt originare dintr-o țară de origine clasificată ca țară sau regiune cu risc nedeterminat de ESB, animalele nu au fost hrănite cu făină de carne și oase sau cu jumări, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH);

6) în cazul în care animalele de la care provin produsele de origine animală obținute de la bovine, ovine și caprine sunt originare dintr-o țară de origine clasificată ca țară sau regiune cu risc nedeterminat de ESB, produsele au fost produse și manipulate într-un mod care să asigure că acestea nu conțineau și nu au fost contaminate cu țesuturi nervoase și limfatice expuse în timpul procesului de dezosare;

7) pentru produsele de origine animală provenite de la bovine, prin derogare de la subpct. 4) din prezentul punct, pot fi importate carcasele, semicarcasele sau semicarcasele tranșate în cel mult trei bucăți pentru vânzare angro și sferturile care nu conțin alte materiale cu riscuri specificate în afară de coloana vertebrală, inclusiv ganglionii rădăcinii dorsale;

a) dacă îndepărtarea coloanei vertebrale este necesară, carcasele de bovine sau bucățile de carcase de bovine pentru vânzare angro care conțin coloană

vertebrală se identifică conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr.1406/2008 pentru aprobarea Normei privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor din carne de bovine;

8) în cazul intestinelor care proveneau inițial dintr-o țară de origine sau dintr-o regiune cu un risc neglijabil de ESB, importurile de intestine tratate fac obiectul prezentării unui certificat de sănătate animală care atestă următoarele:

a) țara de origine este clasificată ca țară sau regiune cu un risc controlat de ESB;

b) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine s-au născut, au fost crescute în permanență și au fost sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB și au fost supuse inspecțiilor *ante mortem* și *post mortem*, obținând rezultate favorabile;

c) dacă intestinele sunt originare dintr-o țară de origine în care au existat cazuri indigene de ESB, animalele s-au născut după data aplicării interdicției de hrănire a rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare sau produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la pct. 1 și 2 din anexa nr. 4 la Normă.

7. Importurile de produse de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine dintr-o țară de origine cu un risc nedeterminat de ESB fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

1) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu au fost hrănite cu făină de carne și oase sau cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), și au fost supuse inspecțiilor *ante mortem* și *post mortem*, obținând rezultate favorabile;

2) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu au fost sacrificate prin lacerarea țesuturilor nervoase centrale, după asomare, cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană sau prin injectarea de gaz în cavitatea craniană;

3) produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din:

a) materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la pct. 1 și 2 din anexa nr.4 la Normă;

b) țesuturi nervoase și limfatice expuse în timpul procesului de dezosare;

c) carne separată mecanic obținută de pe oasele de bovine, ovine sau caprine.

4) pentru produsele de origine animală provenite de la bovine, prin derogare de la subpct. 3) din prezentul punct, pot fi importate carcacele, semicarcacele sau semicarcacele tranșate în cel mult trei bucăți pentru vânzare angro și sferturile care nu conțin alte materiale cu riscuri specificate în afară de coloana vertebrală, inclusiv ganglionii rădăcinii dorsale;

a) dacă îndepărtarea coloanei vertebrale este necesară, carcacele de bovine sau bucățile de carcace de bovine pentru vânzare angro care conțin coloană vertebrală, se identifică conform prevederilor pct.5 din Hotărîrea de Guvern nr.1406/2008 pentru aprobarea Normei privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor din carne de bovine;

5) în cazul intestinelor care proveneau inițial dintr-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB, importurile de intestine tratate fac obiectul prezentării unui certificat de sănătate animală care atestă următoarele:

a) țara de origine este clasificată ca țară sau regiune cu un risc nedeterminat de ESB;

b) animalele de la care au fost derivate produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine s-au născut, au fost crescute în permanență și au fost sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB și au fost supuse inspecțiilor *ante mortem* și *post mortem*, obținând rezultate favorabile;

c) dacă intestinele sunt originare dintr-o țară de origine în care au existat cazuri indigene de ESB, animalele s-au născut după data aplicării interdicției de hrănire a rumegătoarelor cu făină de carne și oase și cu jumări provenite de la rumegătoare sau produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine nu conțin și nu sunt derivate din materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la pct. 1 și 2 din anexa nr. 4 la prezenta Normă.

**8.** Materialul seminal și embrionii de la ovine și caprine importați în Republica Moldova fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă următoarele:

Animalele donatoare au fost ținute în permanență, de la naștere, într-o țară de origine în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- 1) notificarea scrapiei clasice este obligatorie;
- 2) există un sistem de informare, supraveghere și monitorizare;
- 3) ovinele și caprinele afectate de scrapie clasică sunt ucise și distruse complet;

4) hrănirea ovinelor și caprinelor cu făină de carne și oase sau cu jumări provenite de la rumegetoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), a fost interzisă și interdicția a fost pusă efectiv în aplicare pe întreg teritoriul țării exportatoare pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani;

5) animalele donatoare au fost ținute în permanență, pe parcursul unei perioade de trei ani care precedă data colectării materialului seminal sau a embrionilor exportați, într-o exploatație sau în exploatații care au îndeplinit, în această perioadă, toate cerințele prevăzute la pct.3 subpct. 1) – 7) din anexa nr. 6 la Normă, cu excepția cazului în care exploatația este un centru de colectare a materialului seminal, cu condiția ca centrul de colectare a materialului seminal să îndeplinească condițiile prevăzute la pct.3 subpct. 4) din anexa nr. 6 la Normă.

**9.** În cazul materialului seminal provenit de la ovine, materialul seminal a fost colectat de la masculi cu genotipul proteinei prionice ARR/ARR, iar în cazul materialului seminal de la caprine, materialul seminal a fost colectat de la masculi care au cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

**10.** În cazul embrionilor de ovine, embrionii au cel puțin o alelă ARR, iar în cazul embrionilor de caprine, embrionii au cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146

## **Capitolul II**

### **IMPORTURILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA DE SUBPRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ ȘI DE PRODUSE DERIVATE PROVENITE DE LA BOVINE, OVINE ȘI CAPRINE**

**11.** Prezentul capitol se aplică următoarelor subproduse de origine animală și produselor derivate, astfel cum sunt definite la art. 3 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, și următoarelor produse derivate, cu condiția ca aceste subproduse de origine animală și produse derivate să provină de la bovine, ovine și caprine:

1) grăsimi topite obținute din materiale de categoria 2 și destinate utilizării ca îngrășăminte organice sau amelioratori de sol, conform definiției din art. 3 la Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman;

2) oase sau produse din oase obținute din materiale de categoria 2;

3) grăsimi topite obținute din materiale de categoria 3 și destinate utilizării ca îngrășăminte organice sau amelioratori de sol sau ca hrană pentru animale, sau

materia primă din care sunt obținute acestea, conform definiției de la art. 3 din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman;

- 4) hrană pentru animale de companie, inclusiv produse de ros pentru câini;
- 5) produse din sânge;
- 6) proteine animale prelucrate;
- 7) oase și produse din oase obținute din materiale de categoria 3;
- 8) gelatină și colagen, altele decât cele derivate din piei;
- 9) materiale de categoria 3 și produse derivate, altele decât cele menționate la subpct.3) – 8) din prezentul punct, cu excepția următoarelor:
  - a) piei proaspete, piei tratate;
  - b) gelatină și colagen derivate din piei;
  - c) derivați de grăsimi.

**12.** Importurile de subproduse de origine animală și produse derivate provenite de la bovine, ovine și caprine, menționate în pct. 11 din prezenta anexă, fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care include următoarea atestare:

- 1) subprodusul de origine animală sau produsul derivat:
  - a) nu conține și nu este derivat din materiale cu riscuri specificate, astfel cum sunt definite la punctul 1 din anexa nr. 4 la Normă;
  - b) nu conține și nu este derivat din carne separată mecanic obținută de pe oasele de bovine, ovine sau caprine, cu excepția cazului în care animalele de la care provine subprodusul de origine animală sau produsul derivat au fost născute, crescute în permanență și sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB, în care nu au existat cazuri indigene de ESB;
  - c) este derivat din animale care nu au fost sacrificate, după asomare, prin lacerarea țesutului nervos central cu ajutorul unui instrument alungit în formă de tijă introdus în cavitatea craniană sau prin injectarea de gaz în cavitatea craniană, cu excepția cazului în care animalele au fost născute, crescute în permanență și sacrificate într-o țară de origine cu un risc neglijabil de ESB.
- 2) subprodusul de origine animală sau produsul derivat nu conține și nu este derivat din materiale provenind de la bovine, ovine și caprine, altele decât cele provenite de la animale născute, crescute în permanență și sacrificate în țară de origine clasificată ca prezentând un risc neglijabil de ESB;
- 3) în plus față de cerințele importurilor de subproduse de origine animală și de produse derivate menționate la pct.11 subpct. 4) și 6) din prezenta anexă, fac obiectul prezentării unui certificat de sănătate care include următoarea atestare:

a) subprodusul de origine animală sau produsul derivat provine dintr-o țară de origine care este clasificată ca prezentând un risc neglijabil de ESB și în care nu a existat niciun caz indigen de ESB;

b) subprodusul de origine animală sau produsul derivat provine dintr-o țară de origine clasificată ca prezentând un risc neglijabil de ESB, în care a existat un caz indigen de ESB, iar subprodusul de origine animală sau produsul derivat au fost obținute de la animale născute după data de la care interdicția de hrănire a rumegătoarelor cu făină din carne și oase sau cu jumări derivate de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), a fost aplicată efectiv în țara de origine sau în regiunea respectivă;

c) prin derogare de la prevederile menționate la pct.9 subpct.3) lit. a) și b), nu este necesară pentru importul de hrană prelucrată pentru animale de companie, care este ambalată și etichetată în conformitate cu prevederile menționate în Hotărârea Guvernului nr.910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitar-veterinare față de hrana pentru animale.

**13.** În plus față de cerințele de la pct.12 subpct. 1) - 3) lit. a) și b) din prezenta anexă, importurile de subproduse de origine animală și de produse derivate menționate în pct. 8 din prezenta anexă, care conțin lapte sau produse din lapte de ovine sau de caprine și sunt destinate alimentației animalelor, fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care include următoarea atestare:

1) ovinele și caprinele de la care provin respectivele subproduse de origine animală sau produse derivate au fost ținute în permanență, de la naștere, într-o țară de origine în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) notificarea scrapiei clasice este obligatorie;

b) există în folosință un sistem de informare, de supraveghere și de monitorizare;

c) se aplică restricții oficiale exploatațiilor de ovine sau de caprine în cazul unei suspiciuni de EST sau al confirmării prezenței scrapiei clasice;

d) ovinele și caprinele afectate de scrapie clasică sunt sacrificate și distruse complet;

e) hrănirea ovinelor și caprinelor cu făină de carne și oase sau cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), a fost interzisă și interdicția a fost pusă efectiv în aplicare pe întreg teritoriul țării pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani;



2) laptele și produsele din lapte de ovine sau de caprine provin din exploatații în care nu este impusă nicio restricție oficială ca urmare a unei suspiciuni de EST;

3) laptele și produsele din lapte de ovine sau de caprine provin din exploatații în care nu a fost diagnosticat niciun caz de scrapie clasică cel puțin în ultimii șapte ani sau, în urma confirmării unui caz de scrapie clasică:

a) toate ovinele și caprinele din exploatație au fost ucise și distruse sau sacrificate, cu excepția berbecilor de reproducție cu genotipul ARR/ARR, a oilor de reproducție cu cel puțin o alelă ARR și care nu prezintă alele VRQ, a altor ovine cu cel puțin o alelă ARR și a caprinelor cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146;

b) toate animalele la care s-a confirmat scrapia clasică au fost ucise și distruse, iar exploatația a fost supusă o perioadă de cel puțin doi ani de la confirmarea ultimului caz de scrapie clasică unei monitorizări intensificate a EST, inclusiv testării cu rezultate negative pentru depistarea prezenței EST, în conformitate cu metodele de laborator descrise la Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr.8, a tuturor animalelor următoare cu vârsta de peste 18 luni, cu excepția ovinelor cu genotipul ARR/ARR și a caprinelor cu cel puțin una dintre alelele K222, D146 sau S146, animalele care au fost sacrificate pentru consumul uman precum și animalele care au murit sau au fost ucise în exploatație, dar care nu au fost ucise în cadrul unei campanii de eradicare a unei boli.

**14.** Ovinele și caprinele importate în Republica Moldova fac obiectul prezentării unui certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară care atestă că acestea au fost ținute în permanență, de la naștere, într-o țară de origine în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

1) notificarea scrapiei clasice este obligatorie;

2) există un sistem de informare, supraveghere și monitorizare;

3) ovinele și caprinele afectate de scrapie clasică sunt ucise și distruse complet;

4) hrănirea ovinelor și caprinelor cu făină de carne și oase sau cu jumări provenite de la rumegătoare, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH), a fost interzisă și interdicția a fost pusă efectiv în aplicare pe întreg teritoriul țării pentru o perioadă care acoperă cel puțin ultimii șapte ani;

### **Capitolul III**

## **IMPORTURILE DE PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ PROVENITE DE LA CERVIDE DE CRESCĂTORIE ȘI SĂLBATICE**

**15.** În cazul în care carnea proaspătă, carnea tocată, preparatele din carne și produsele din carne, astfel cum sunt definite la pct.5 din Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010, provenite de la cervide de crescătorie, sunt importate în Republica Moldova din Canada sau din Statele Unite ale Americii, certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară este însoțite de o declarație semnată de autoritatea competentă a țării producătoare, formulată după cum urmează:

1) „Acest produs conține sau este derivat exclusiv din carne, cu excepția organelor comestibile și a măduvei spinării, provenită de la cervide de crescătorie care au fost examinate în scopul depistării bolii cașectizante cronice prin examen histopatologic, prin imunohistochimie sau alte metode de diagnostic recunoscute de către autoritatea competentă, cu rezultate negative, iar produsul nu provine de la animale din efective în care a fost confirmată boala cașectizantă cronică sau în care prezența sa este oficial suspectată.”

**16.** În cazul în care carnea proaspătă, carnea tocată, preparatele din carne și produsele din carne, astfel cum sunt definite la pct.5 din Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.435/2010, provenite de la cervide sălbatice, sunt importate în Republica Moldova din Canada sau din Statele Unite ale Americii, certificatele sanitar veterinare sunt însoțite de o declarație semnată de autoritatea competentă a țării producătoare, formulată după cum urmează:

„Acest produs conține sau este derivat exclusiv din carne, cu excepția organelor comestibile și a măduvei spinării, provenită de la cervide sălbatice care au fost examinate în scopul depistării bolii cașectizante cronice prin examen histopatologic, prin imunohistochimie sau alte metode de diagnostic recunoscute de către autoritatea competentă, cu rezultate negative, iar produsul nu este derivat de la animale care provin din regiuni în care a fost confirmată boala cașectizantă cronică în ultimii trei ani sau în care prezența sa este oficial suspectată.”

**17.** Se interzice importul în Republica Moldova de momeli de vânătoare pe bază de urină provenită de la cervide.

Anexa nr.8  
la Norma privind stabilirea  
unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea  
anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

## **LABORATOARE DE REFERINȚĂ, PRELEVARE DE PROBE ȘI METODE DE ANALIZĂ DE LABORATOR**

### **Capitolul I EȘANTIONAREA ȘI TESTELE DE LABORATOR**

**1.** Orice eșantion care urmează a fi examinat pentru detectarea prezenței unei EST se recoltează în conformitate cu metodele și protocoalele prevăzute în cea mai recentă ediție a manualului de teste de diagnosticare și vaccinuri pentru animale al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH).

**2.** Pe lângă sau în absența unor metode și protocoale ale Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH) și pentru a se asigura o cantitate suficientă de material, autoritatea competentă se asigură că metodele și protocoalele de eșantionare sunt utilizate în conformitate cu orientările publicate de laboratorul de referință al Uniunii Europene .

**3.** Autoritatea competentă va preleva în special țesuturile adecvate, în conformitate cu avizele științifice disponibile și cu orientările laboratorului de referință al Uniunii Europene, pentru a garanta depistarea tuturor tulpinilor cunoscute de EST la rumegătoarele de talie mică și conservă cel puțin jumătate din țesuturile recoltate în stare proaspătă, dar nu congelată, până la obținerea unui rezultat negativ la testul rapid.

**4.** În cazul în care rezultatul este pozitiv sau nu este concludent, țesuturile conservate trebuie supuse testelor de confirmare și tratate ulterior în conformitate cu orientările laboratorului de referință al Uniunii Europene privind testarea de diferențiere și clasificarea — „TSE strain characterisation in small ruminants: A technical handbook for National Reference Laboratories in the EU” (Caracterizarea tulpinilor de EST la rumegătoarele de talie mică: manual tehnic destinat laboratoarelor naționale de referință din Uniunea Europeană).

**5.** Eșantioanele trebuie marcate corect în ceea ce privește identitatea animalului de la care sunt prelevate.

**6.** Orice examen de laborator pentru depistarea EST se efectuează în laboratorul național de referință, desemnate în acest sens de către autoritatea competentă.

1) laboratorul național de referință trebuie:

a) să aibă la dispoziție facilități și personal specializat, care să fie capabil pentru a identifica (detecta) în orice moment și în special în timpul apariției bolii respective, tipul de tulpina a agentului cauzal EST și să poată confirma rezultatele obținute, iar în cazul în care nu este capabil să identifice tipul de tulpină al agentului cauzal, laboratorul deține o procedură pentru a asigura identificarea tulpinii la un laborator de referință al Uniunii Europene;

2) să colaboreze cu laboratorul de referință al Uniunii Europene, care prevede participarea la testele comparative periodice, organizate de laboratorul de referință al Uniunii Europene, iar în cazul în care, laboratorul național de referință nu susține testul comparativ organizat de laboratorul de referință al Uniunii Europene, va întreprinde toate măsurile corective necesare pentru a remedia situația creată și pentru, a promova cu succes testul comparativ repetat sau următorul test comparativ organizat de laboratorul de referință al Uniunii Europene.

### **Secțiunea a 1-a**

#### **Teste de laborator pentru depistarea prezenței ESB la bovine în cazuri suspecte**

7. Eșantioanele de la bovine, care au fost trimise pentru efectuarea testelor de laborator în temeiul dispozițiilor pct. 54 la Normă, trebuie imediat supuse unor examinări de confirmare care să folosească cel puțin una dintre metodele și unul dintre protocoalele următoare:

- 1) metoda imunohistochimică (IHC);
- 2) testul Western blot;
- 3) evidențierea fibrelor caracteristice cu ajutorul microscopului electronic;
- 4) examenul histopatologic;
- 5) combinarea testelor rapide.

8. În cazul în care rezultatul examenului histopatologic este neconcludent sau negativ, țesuturile sunt supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode sau al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare.

9. Testele rapide pot fi utilizate atât pentru screeningul inițial al cazurilor suspecte, cât și, dacă rezultatele sunt neconcludente sau pozitive, pentru confirmarea ulterioară, în conformitate cu orientările din partea laboratorului național de referință dar și cel al Uniunii Europene — „WOAH rules for the official confirmation of BSE in bovines (based on an initial reactive result in an approved rapid test) by using a second rapid test” [Regulile WOAHO privind confirmarea oficială a prezenței ESB la bovine (după obținerea unui prim rezultat reactiv la un test rapid utilizat) utilizând un al doilea test rapid], și cu condiția ca:

1) testul de confirmare să fie realizat de către laboratorul național de referință;

2) unul dintre cele două teste rapide să fie un test Western blot;

3) cel de-al doilea test rapid utilizat:

a) să includă un control al țesutului negativ și un eșantion de ESB provenind de la o bovină drept control al țesutului pozitiv;

b) să fie diferit ca tip de testul folosit pentru screeningul inițial;

4) în cazul în care se folosește un test Western blot rapid ca prim test, rezultatul testului să fie consemnat și confirmat de către laboratorul național de referință;

5) în cazul în care rezultatul screeningului inițial nu este confirmat de testul rapid ulterior, eșantionul să fie supus unei examinări cu ajutorul uneia dintre celelalte metode de confirmare; în cazul în care examenul histopatologic este folosit în acest sens, dar se dovedește a fi neconcludent sau negativ, țesuturile trebuie supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode și al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare;

6) în cazul în care rezultatul uneia dintre examinările de confirmare menționate la pct. 7 din prezenta anexă este pozitiv, se consideră că animalul reprezintă un caz pozitiv de ESB.

## **Secțiunea a 2-a** **Monitorizarea ESB**

**10.** Eșantioanele prelevate de la bovine și trimise pentru efectuarea unor teste de laborator în temeiul prevederilor menționate la pct. 1-16 din anexa nr.2 la Normă, sunt examinate cu ajutorul unui test rapid.

1) atunci când rezultatul testului rapid este neconcludent sau pozitiv, eșantionul trebuie imediat supus unor examinări de confirmare care să folosească cel puțin una dintre metodele și unul dintre protocoalele următoare prezentate în ultima ediție a manualului:

a) metoda imunohistochimică (IHC);

b) testul Western blot;

c) evidențierea fibrelor caracteristice cu ajutorul microscopului electronic;

d) examenul histopatologic;

e) combinarea testelor rapide.

2) în cazul în care rezultatul examenului histopatologic este neconcludent sau negativ, țesuturile sunt supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode sau al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare.

3) testele rapide pot fi utilizate atât pentru screeningul inițial, cât și, dacă rezultatele sunt neconcludente sau pozitive, pentru confirmarea ulterioară, în

conformitate cu orientările din partea laboratorului de referință al Uniunii Europene — „WOAH rules for the official confirmation of BSE in bovines (based on an initial reactive result in an approved rapid test) by using a second rapid test” [Regulile WOAH privind confirmarea oficială a prezenței ESB la bovine (după obținerea unui prim rezultat reactiv la un test rapid utilizat) utilizând un al doilea test rapid], și cu condiția ca:

- a) testul de confirmare să fie realizat de laboratorul național de referință;
- b) unul dintre cele două teste rapide să fie un test Western blot;
- c) cel de-al doilea test rapid utilizat trebuie să includă un control al țesutului negativ și un eșantion de ESB provenind de la o bovină drept control al țesutului pozitiv și să fie diferit ca tip de testul folosit pentru screeningul inițial;
- d) în cazul în care se folosește un test Western blot rapid ca prim test, rezultatul testului să fie consemnat și confirmat de către laboratorul național de referință;
- e) în cazul în care rezultatul screeningului inițial nu este confirmat de testul rapid ulterior, eșantionul să fie supus unei examinări cu ajutorul uneia dintre celelalte metode de confirmare; în cazul în care examenul histopatologic este folosit în acest sens, dar se dovedește a fi neconcludent sau negativ, țesuturile trebuie supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode și al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare.

**11.** În cazul în care rezultatul testului rapid este neconcludent sau pozitiv și cel puțin una dintre examinările de confirmare menționate la pct. 10 subpct. 3) din prezenta anexă este pozitivă, se consideră că animalul reprezintă un caz pozitiv de ESB.

### **Subsecțiunea 1**

#### **Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de ESB**

**12.** Eșantioanele de la toate cazurile pozitive de ESB se trimit la un laborator desemnat de autoritatea competentă.

**13.** Eșantioanele sunt supuse unor teste suplimentare în conformitate cu metodele și protocoalele stabilite în cadrul metodei utilizate de laboratorul de referință al Uniunii Europene pentru clasificarea izolatelor de EST la bovine (metodă în două etape pentru clasificarea provizorie a izolatelor de EST la bovine).

### **Secțiunea a 3-a**

#### **Testul de laborator pentru depistarea prezenței EST la ovine și caprine în cazuri suspecte**

**14.** Eșantioanele de la ovine și caprine, care au fost trimise pentru efectuarea testelor de laborator în temeiul dispozițiilor pct.54 la Normă, trebuie imediat supuse unor examinări de confirmare care să folosească cel puțin una

dintre metodele și unul dintre protocoalele următoare prezentate în ultima ediție a manualului:

- 1) metoda imunohistochimică (IHC);
- 2) testul Western blot;
- 3) evidențierea fibrilelor caracteristice cu ajutorul microscopului electronic;
- 4) examenul histopatologic.

**15.** În cazul în care rezultatul examenului histopatologic este neconcludent sau negativ, țesuturile sunt supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode și al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare.

**16.** Testele rapide pot fi utilizate pentru screeningul inițial al cazurilor suspecte, și aceste teste nu pot fi utilizate pentru confirmarea ulterioară.

**17.** În cazul în care rezultatul testului rapid pentru screeningul inițial al cazurilor suspecte este pozitiv sau neconcludent, eșantionul trebuie supus unei examinări cu ajutorul uneia dintre examinările de confirmare menționate la pct. 14 subpct. 1)-4) din prezenta anexă.

1). în cazul în care examenul histopatologic este folosit în acest sens, dar se dovedește a fi neconcludent sau negativ, țesuturile trebuie supuse unei examinări suplimentare cu ajutorul uneia dintre celelalte metode și al unuia dintre celelalte protocoale de confirmare.

2) în cazul în care rezultatul uneia dintre examinările de confirmare menționate la pct.14 subpct. 1)- 4) din prezenta anexă este pozitiv, se consideră că animalul reprezintă un caz pozitiv de EST.

#### **Secțiunea a 4-a**

##### **Monitorizarea EST la ovine și caprine**

**18.** Eșantioanele prelevate de la ovine și caprine trimise la laborator pentru teste în conformitate cu prevederile menționate la pct. 17-33 din anexa nr. 2 la Normă sunt examinate prin intermediul unui test rapid, pentru a se garanta depistarea tuturor tulpinilor cunoscute de EST.

**19.** În cazul în care rezultatul testului rapid nu este concludent sau este pozitiv, țesuturile prelevate sunt supuse unor examene de confirmare de către laboratorul național de referință prin histopatologie, imunohistochimie, Western blot sau evidențierea fibrilelor caracteristice cu ajutorul microscopului electronic, în conformitate cu prevederile pct.14-17 din prezenta anexă;

1) dacă rezultatul examenului de confirmare este negativ sau nu este concludent, țesuturile sunt supuse unei examinări suplimentare prin imunohistochimie sau Western blot.

2) dacă rezultatul uneia dintre examinările de confirmare este pozitiv, se consideră că animalul reprezintă un caz pozitiv de EST

## **Subsecțiunea 1**

### **Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de EST la ovine și caprine**

**20.** Eșantioanele care, în urma examinărilor menționate la pct. 14-19 din prezenta anexă sunt considerate cazuri pozitive de EST, dar care nu sunt considerate cazuri atipice, sunt examinate pentru a exclude prezența ESB numai atunci când acestea provin de la un caz index.

1) alte cazuri, care prezintă caracteristici pe care laboratorul de testare le consideră demne de investigații, sunt, de asemenea, examinate pentru a exclude prezența ESB.

**21.** Pentru excluderea prezenței ESB, probele sunt examinate utilizând un test de discriminare Western blot, în conformitate cu orientările laboratorului de referință al Uniunii Europene.

1) testul de discriminare se efectuează de către un laborator de diagnosticare desemnat pentru utilizarea acestei metode.

**22.** Cazurile de EST la care prezența ESB nu poate fi exclusă, în conformitate cu orientările laboratorului de referință al Uniunii Europene, prin testul molecular inițial prevăzut la pct.21 din prezenta anexă, pot fi transmise laboratorului de referință al Uniunii Europene, împreună cu toate informațiile relevante disponibile.

1) probele se supun unei investigații suplimentare și confirmării prin cel puțin o metodă alternativă, diferită din punct de vedere imunochimic de metoda inițială moleculară primară;

2) structura testului molecular secundar, în conformitate cu cele mai recente cunoștințe științifice și cu expertiza de laborator, se aprobă de la caz la caz de către laboratorul de referință al Uniunii Europene, în conformitate cu normele acestuia;

3) laboratorul de referință al Uniunii Europene este asistat de un grup de experți denumit „Strain Typing Expert Group (STEG)” (grupul de experți în materie de identificare a sușei virusului);

4) rezultatele se interpretează de laboratorul de referință al Uniunii Europene asistat de STEG,

5) comisia Uniunii Europene va fi informată de îndată cu privire la rezultatul interpretării.

## **Subsecțiunea 2**

### **Test biologic pe șoareci**

**23.** Eșantioanele care indică prezența ESB sau care sunt neconcludente pentru depistarea ESB, în urma testului molecular secundar, sunt analizate ulterior printr-un test biologic pe șoareci în vederea confirmării finale.



1) natura sau cantitatea materialului disponibil pot influența structura testului biologic, care va fi aprobată de la caz la caz de laboratorul de referință al Uniunii Europene, asistat de STEG;

2) testele biologice pot fi expediate laboratorului de referință al Uniunii Europene;

3) rezultatele pot fi interpretate de laboratorul de referință al Uniunii Europene, asistat de STEG;

4) comisia Uniunii Europene poate fi informată de îndată cu privire la rezultatul interpretării.

### **Subsecțiunea 3**

#### **Teste de laborator pentru depistarea prezenței EST la alte specii decât bovine, ovine și caprine**

**24.** În cazul în care sunt prevăzute metode și protocoale pentru testele efectuate în vederea confirmării suspiciunii cu privire la prezența unei EST la o specie, alta decât bovine, ovine și caprine, aceste teste cuprind cel puțin un examen histopatologic al țesutului cerebral.

**25.** Autoritatea competentă poate să solicite, de asemenea, teste de laborator precum imunohistochimia, testul Western blot, evidențierea fibrilelor caracteristice cu ajutorul microscopului electronic sau alte metode de detectare a formei de proteină prionică asociată bolii;

1) în orice caz, dacă examenul histopatologic inițial este negativ sau neconcludent, se efectuează cel puțin încă un examen de laborator;

2) la prima apariție a bolii se efectuează cel puțin trei examinări diferite cu rezultate pozitive;

3) în special, atunci când se suspectează prezența ESB la o specie, alta decât bovinele, cazurile sunt transmise către laboratorul de referință al Uniunii Europene, asistat de STEG, în vederea unei caracterizări suplimentare.

## **Capitolul II**

### **Testele rapide**

**26.** În vederea efectuării testelor rapide, în conformitate cu prevederile pct. 11-14 și cu pct.21 la Normă, numai următoarele metode se utilizează ca teste rapide pentru monitorizarea ESB la bovine:

1) testul immunoblotting bazat pe tehnica Western blot de identificare a fragmentului PrPRes rezistent la proteinaza K (Prionics-Check Western test);

2) imunodozarea de tip sandwich pentru detectarea PrPRes (protocol scurt de testare), după denaturare și concentrare (test rapid Bio-Rad TeSeE SAP);

3) imunodozarea pe microplăci (ELISA) pentru detectarea PrPRes rezistente la proteinaza K, cu ajutorul anticorpilor monoclonali (Prionics-Check LIA test);

4) imunodozarea cu ajutorul unui polimer chimic pentru captarea selectivă a PrPSc, precum și cu ajutorul unui anticorp monoclonal de detectare îndreptat împotriva regiunilor conservate ale moleculei PrP [IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)];

5) imunodozarea cu flux lateral, cu ajutorul a doi anticorpi monoclonali diferiți pentru detectarea fracțiunilor PrP rezistente la proteinaza K (Prionics Check PrioSTRIP);

6) imunodozarea cu două situri, cu ajutorul a doi anticorpi monoclonali diferiți direcționați împotriva a doi epitopi prezentați în PrPSc bovină aflată într-o stare avansată de desfășurare (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit).

**27.** În scopul efectuării testelor rapide, în conformitate cu prevederile pct. 11-14 și cu pct.21 la Normă, numai următoarele metode se utilizează ca teste rapide pentru monitorizarea EST la ovine și caprine:

1) imunodozarea de tip sandwich pentru detectarea PrPRes (protocol scurt de testare), după denaturare și concentrare (test rapid Bio-Rad TeSeE SAP);

2) imunodozarea de tip sandwich pentru detectarea PrPRes cu ajutorul testului TeSeE Sheep/Goat Detection kit, după denaturare și concentrare cu ajutorul testului TeSeE Sheep/Goat Purification kit (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test);

3) imunodozarea cu ajutorul unui polimer chimic pentru captarea selectivă a PrPSc, precum și cu ajutorul unui anticorp monoclonal de detectare îndreptat împotriva regiunilor conservate ale moleculei PrP [HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)];

**28.** Pentru toate testele rapide, eșantionul de țesut care trebuie testat este conform cu instrucțiunile de utilizare ale producătorului.

**29.** Producătorii testelor rapide trebuie să dispună de un sistem de asigurare a calității care să fie acreditat de laboratorul de referință al Uniunii Europene și care să garanteze că performanța testelor este constantă.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul Hotărîrii de Guvern**  
**pentru aprobarea Normei privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și**  
**eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă**

**1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Proiectul Hotărîrii de Guvern pentru aprobarea Normei privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Subdiviziunea: Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală.

Persoana responsabilă și datele de contact: Cozlov Deonisii

Tel. 022 204 531, e-mail: *deonisii.cozlov@maia.gov.md*

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În temeiul prevederilor art. 29 al Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, cu modificările ulterioare. (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 13-20, art.10.

Proiectul Hotărîrii Guvernului vine întru executarea a acțiunii nr.42, din Cap.12 al Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.829/2023 și acțiunii nr.125 din Planul de Acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Câteva encefalopatii spongiforme transmisibile (EST) distincte au fost recunoscute de mai mulți ani ca aparând separat la oameni și animale. Encefalopatia spongiformă bovină (ESB) a fost recunoscută pentru prima dată la bovine în 1986, iar în anii următori a fost recunoscută ca apare la alte specii de animale. O nouă variantă a bolii Creutzfeldt-Jakob (BCJ) a fost descrisă în 1996. Dovezile privind asemănarea dintre agentul ESB și cea a noii variante a bolii Creutzfeldt-Jakob continuă să crească.

Începând cu 1990, Comunitatea a adoptat o serie de măsuri pentru a proteja sănătatea umană și animală împotriva riscului de ESB.

Pe parcursul anilor au fost obținute dovezi științifice, cu privire la mai multe aspecte ale EST. Aceste dovezi includ sfaturi cu privire la măsurile de reducere a riscului potențial pentru oameni și animale care rezultă din expunerea la produse de origine animală infectate.

Bunăstarea animalelor are în special legături strânse cu sănătatea animală și orice obiective pentru sănătatea animală trebuie să țină pe deplin seama de cerințele de bunăstare a animalelor, în conformitate cu prevederile legislației naționale, dar și cele internaționale, mai cu seamă cele ale UE. Aceste obiective generale demonstrează că baza pentru acțiunile întreprinse de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA, etc și implicit al Guvernului este mai cuprinzătoare decât simpla prevenire a problemelor de sănătate publică sau animală care decurg din securitatea economică a agricultorilor sau asigurarea acesteia din urmă.

Domeniul de aplicare al oricărei noi măsuri va trebui să includă nu doar animalele captive (inclusiv animale de producție, și, într-o anumită măsură, animalele sălbatice, în cazul în care sănătatea lor precară are potențialul de a afecta oricare dintre aceste obiective.

Scopul acestor proiecte este de a construi un cadru legislativ simplificat și mai coerent pentru sănătatea animalelor, pe baza unei bune guvernante și în conformitate cu standardele internaționale (de exemplu, cele ale OIE-WOAH).

Acest Proiect implică măsuri pentru a preveni transmiterea EST la oameni sau animale prin interzicerea hrănirii anumitor categorii de proteine animale anumitor categorii de animale și prin interzicerea utilizării anumitor materiale de rumegătoare în alimente.

Se cunoaște despre faptul că bolile prionice provocate de proteine virale au provocat efecte devastatoare în efectivele de animale din timpurile antice și până în prezent și prezintă o mare provocare pentru serviciile medical-veterinare la nivel mondial.

Reeșind din cele menționate, revizuirea actelor normative existente cu referire la măsurile de prevenire, control și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă vor reduce riscul prezentat de anumite EST pentru sănătatea umană și animală.

Encefalopatiile spongiforme transmisibile (EST) sunt boli infecțioase neurodegenerative, produse de prioni, cu sfârșit letal atât la animale, cât și la om. Animalele receptive la infecția prionică sunt reprezentate de rumegătoarele domestice de interes economic: bovine, ovine caprine; de rumegătoarele sălbatice: cerbul, elanul, capra sălbatică, diferite specii de antilope; de unele specii de feline: pisica domestică, pisica sălbatică, tigru, ghepardul, precum și de vison (nurcă). Sunt boli caracterizate histopatologic prin vacuolizări neuronale bilaterale, simetrice și modificări spongiforme ale neuropilului din substanța cenușie de la nivelul SNC (trunchi cerebral). Sânt cauzate de un agent transmisibil (prion), a cărui natură biochimică rămâne neclară. Aceste entități morbide au un caracter endemic în unele părți ale lumii. Australia și Noua Zeelandă continuă să se mențină libere de EST. Problema care a impus elaborarea acestui proiect de Hotărâri de Guvern a fost impulsionată de importanța tot mai crescută a impactul economic și social negativ provocat de bolile prionice la animale, impact ce crește foarte rapid odată cu lărgirea legăturilor comerciale cu animale, produse de origine animală (proteine de animale prelucrate, produse din sânge, proteine hidrolizate de animale ș.a.) la nivel global. Această situație impune autoritățile naționale și internaționale să elaboreze noi cerințe de supraveghere și de control al bolilor prionice, cu elaborarea unor noi tehnici și metode de diagnostic de laborator avansate, sensibile și precise. Doar prin implementarea acestor noi reglementări, cerințe și metode de supraveghere și control al bolilor contagioase, precum și a unor noi metode de eradicare a eventualelor focare de boli contagioase, se va urmări diminuarea riscului de apariție a bolilor prionice și se va menține sub control situația epidemiologică favorabilă la efectivele de animale din țara noastră.

Prin prezentul act normative se propune de a reglementa modalitatea de prelevare de probe și genotiparea berbecilor de reproducție din efectivele care nu participă la programul de eșantionare care va lua în considerare datele epidemiologice, date privind genotipul proteinei prionice la ovine după rasă, vîrstă, și tipul efectivului, astfel se va putea detecta modificările prevalenței genotipului, prevederi ce nu se regăsesc în Hotărțrea de Guvern 404/2016. La fel prin prisma proiectului dat, actualizat, se propune reglementarea și altor specii de animale ce pot fi sensibile agentului cauzal al bolii, cum ar fi cevidele, și anume: monitorizarea cervidelor de crescătorie, semidomestice, și sălbatice, ceea ce va permite să se monitorizeze situația privind encefalopatia spongiformă. Tot odată, noile prevederi au drept

obiectiv înlăturarea lacunelor existente în Hotărârea de Guvern nr.404/2016 ce țin de măsurile de monitorizare a animalelor; actualizarea metodelor de testare în cadrul laboratoarelor pentru encefalopatie.

Prezentul proiect ajustează și actualizează cerințele generale ale legislației privind stabilirea măsurilor de prevenire, control și combatere a anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă la animale conform practicilor UE.

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

#### **3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Prezentul proiect are drept obiectiv: reducerea riscului de răspândire a infecției în efectivele de animale și stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă.

Rezultate scontate ale prevederilor prezentului proiect sunt: minimizarea riscului de răspândire a bolii în efectivele de animale; obținerea unui rezultat rapid și coerent prin aplicarea testelor rapide de diagnostic a encefalopatiei; control și monitorizare sporită a animalelor, subproduselor de origine animală, produselor de origine animală importate în Republica Moldova; măsuri de monitorizare și supraveghere a cervidelor prin efectuarea eșantionării efectivelor acestora.

În ceea ce privește evidențierea elementelor noi menționăm faptul că au fost introduse prevederi ce țin de monitorizarea cervidelor pentru boala cașectizantă cronică la această specie, aspecte privind monitorizarea pe trei ani pentru boala cașectizantă cronică la cervidee, condițiile necesare ce trebuie respectate în cazul importului în Republica Moldova a cervidelor.

#### **3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare**

Pentru prevederile normelor UE nu există opțiuni alternative, deoarece aceste norme vin întru implementarea cadrului normativ național primar. În privința riscurilor privind lipsa de intervenție menționăm următoarele: răspândirea infecției în efectivele de animale; introducerea pe piața din Republica Moldova a animalelor bolnave, produselor de origine animală contaminate ce pot pune în pericol sănătatea animală și publică dar și afectarea siguranței produselor alimentare de origine animală. Tot în această ordine de idei, evoluția bolii cașectizante cronice la cervide, poate fi un risc privind lipsa de intervenție.

### **4. Analiza impactului de reglementare**

#### **4.1. Impactul asupra sectorului public**

Proiectul dat nu implică acțiuni de reformare instituțională sau structurală, deoarece, prevederile prezentului proiect au fost anterior implementate de către ANSA. Având în vedere faptul că proiectul dat abrogă Hotărârea de Guvern nr. 404/2016, respectiv nu implică funcții sau atribuții suplimentare ale personalului implicat în realizarea măsurilor de eradicare, combatere și supraveghere a encefalopatiei spongiforme.

Responsabil de implementarea prevederilor prezentului proiect este ANSA și subdiviziunile acesteia. Boala encefalopatia spongiformă bovină face parte din Planul de Contingență pentru encefalopatie spongiformă bovină.

#### 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Din punct de vedere economic, financiar și al sănătății publice impactul se așteaptă să fie în măsură pozitivă. În primul rând, se preconizează beneficii din incidența redusă a bolii la animale.

Anual de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este emis Ordin cu privire la aprobarea Planului acțiunilor sanitare veterinare strategice obligatorii, finanțate din bugetul de stat. Pentru anul 2024 a fost emis Ordinul 611 din 8 decembrie 2023 a Planului acțiunilor sanitare veterinare strategice obligatorii, finanțate din bugetul de stat pentru anul 2024 și a Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului pentru anul 2024. Astfel conform Anexei nr.1 din prezentul Ordin, encefalopatiile transmisibile se supun supravegherii active; supravegherii pasive și examenelor de confirmare, se va asigura, din bugetul de stat, testările de laborator și măsurile profilactice, prevăzute în Anexa nr. 1.

Întrucât ANSA implementează Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor, acțiunile de implementare sunt prevăzute în bugetul anual al Agenției și respectiv, mijloacele financiare sunt alocate din bugetul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

#### 4.3. Impactul asupra sectorului privat

Datorită scopurilor și obiectivelor propuse și promovării celor mai bune practici pentru măsurile de sănătate animală, deținătorii de animale și alți reprezentanți din lanțul alimentar vor fi mai bine informați cu privire la măsurile de eradicare și control al encefalopatiilor și la riscurile acestei boli, precum și referitor la responsabilitățile care le revin. În cazul în care proprietarii de animale sunt mai conștienți de cele mai bune practici pentru prevenirea bolilor, este mai probabil ca aceștia să pună în aplicare măsuri precum cele de biosecuritate și de supraveghere, care vor contribui substanțial la reducerea frecvenței și impactului bolilor asupra animalelor.

În cazul folosirii în nutriția animalelor susceptibile la această boală a proteinelor de origine animală, aceasta din urmă trebuie să fie certificată, pentru a restricționa pătrunderea în efectivul de animale a prionilor virali.

Se va urmări efectuarea testelor de laborator pentru animale noi achiziționate, în vederea asigurării faptului că animalul sau animalele noi achiziționate sunt libere de boală și nu prezintă risc pentru efectivul de animale din fermă.

Conform nomenclatorului serviciilor prestate de către CRDV, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.994/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către instituțiile publice „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate”, „Laboratorul central fitosanitar” și „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, a Nomenclatorului serviciilor prestate și a tarifelor la acestea fiind laboratorul de referință național, costul cercetărilor în cazul efectuării histologiei EST este de 237 lei per probă și 1649 lei pentru Detecția PrPres prin testul rapid ELISA – protocol dublu sandwich sau protocolul cu polimeri chimici-pentru EST și Detecția PrPres prin testul rapid ELISA la Scrapie.

#### 4.4. Impactul social

S-a considerat că a fost important de analizat mai în detaliu următoarele aspecte: biosecuritatea, comerțul, controlul și eradicarea acestei boli care sunt prevăzute în textul proiectului. Astfel, există un efect social pozitiv în ceea ce privește asigurarea populației cu produse de origine animală de înaltă calitate.

##### 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, etc, prin urmare nu există impact asupra datelor cu caracter personal, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

##### 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, etc, prin urmare nu există impact asupra echității și egalității de gen, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

#### 4.5. Impactul asupra mediului

Reducerea incidenței apariției encefalopatiei la animale ar trebui să aibă un impact general pozitiv asupra speciilor de animale bovine, ovine, caprine și a celor sălbatice, cum ar fi cervidele.

Evident că rezultatul implementării proiectului actului normativ în cauză, va contribui la o incidență mai redusă a focarelor de boli la animale, respectiv putem presupune mai multe efecte pozitive asupra mediului.

#### 4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și indicatori concreți ai succesului sunt:

- scăderea indicilor cheltuielilor în domeniul medical veterinar pentru măsurile de eradicare și monitorizare în comparație cu măsurile de urgență;
- scăderea focarelor de boală și scăderea numărului de animale sacrificate ca urmare a măsurilor de eradicare a encefalopatiei;

### **5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE**

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect transpune integral Regulamentul UE 999/2001 de stabilire a normelor pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor encefalopatii spongiforme transmisibile.

Prevederile proiectului dat constituie obiect anterior al transpunerii parțiale al Reg. 999/2001 prin Hotărârea de Guvern nr. 404/2016. În același context menționăm că proiectul transpune versiunea consolidată a Regulamentului sus menționat, cu modificările ulterioare din anul 2016 (M54- M75).

Importanța implementării normelor în ceea ce privește prevenirea, controlul și eradicarea bolilor animalelor la nivel național cât și UE au fost demonstrate în timpul aparițiilor recente de focare de boli ale animalelor.

Intervențiile în cazul acestor crize a demonstrat capacitatea aurițăților naționale, dar și ale UE de a acționa rapid și eficient limitând răspândirea bolilor și minimizându-le impactul. Acest lucru s-a datorat în mare măsură abordării armonizate privind controlul bolilor la animale. Sistemul actual ar putea permite, de asemenea, dezvoltarea unor programe

durabile de supraveghere, monitorizare, eradicare prin solicitare și furnizare de cofinanțare la nivelul UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Apariția focarelor noi de boală reprezintă o amenințare permanentă pentru efectivele de animale, inclusiv pentru țările vecine, deoarece poate avea implicații economice majore, atât pentru sectorul privat, cât și în cel public. Un șir de boli pot să se răspândească cu ușurință de la o țară la alta.

Proiectul dat creează cadrul juridic intern necesar în vederea implementării legislației naționale în domeniul sănătății animalelor care transpune prevederile UE: Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, Legea privind sănătatea animală și Cerințele specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală.

Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană care au stat la baza elaborării proiectului național și anume Anexa XXIV-B „Lista legislației uniunii care urmează a fi apropiată de către Republica Moldova, Secțiunea 2 – Domeniul veterinar, din Acordul de Asociere-Republica Moldova.

## **6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

În conformitate cu prevederile articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare începând cu data de 27 martie 2024 (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotaririi-guvernului-pentru-aprobarea-normei-privind-stabilirea-unor-masuri-pentru-prevenirea-controlul-si-eradicarea-anumitor-forme-transmisibile-de-encefalopatie-spongiforma/12273>)

Propunerile și recomandările pe marginea proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă au putut fi expediate până pe data de 10 aprilie 2024.

În vederea respectării prevederilor legislației în vigoare proiectul a fost supus avizării și consultării publice cu autoritățile publice și asociațiile de profil, conform prevederilor art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare [www.maia.gov.md](http://www.maia.gov.md) la compartimentul Transparență decizională/ Proiecte de documente.

(<https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-agriculturii-si-industriei-alimentare-prezinta-pentru-consultari-proiectul-de-hotarare-pentru-aprobarea-normei-privind-stabilirea-unor-masuri-pentru-prevenirea-controlul-si-eradicarea-anumitor-forme-transmisibile-de-encefalopatie-spongiforma-numar-unic-630maia2024/12834>)

## **7. Concluziile expertizelor**

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art. 36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.



Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

#### **8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Ca urmare a aprobării Normei privind stabilirea unor măsurilor de pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, se abrogă Hotărârea de Guvern nr. 404/2016.

Prin aprobarea proiectului dat se vor ajusta referințele la Hotărârea de Guvern nr. 404/2016 în actele normative existente.

#### **9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Sub aspect financiar și economic implementarea acestor proiecte de Hotărâri de Guvern nu va necesita finanțare suplimentară din buget.

Implementarea prevederilor prezentelor Norme sanitare veterinare se va efectua din bugetul de stat în limita mijloacelor alocate pentru măsurile antiepidemice, stipulate în programele și planurile menționate și nu necesită mijloace financiare suplimentare.

În cazul izbucnirii unui eventual focar de infecție, Comisia Antiepidemică Excepțională va aproba și aplica cele mai severe măsuri pentru lichidarea focarului, cu luarea în considerare a particularităților acestuia.

ANSA reprezintă autoritatea competentă națională responsabilă de segmentul „sănătatea animală”, și reprezintă autoritate principală în prevenirea și controlul bolilor transmisibile la animale.

Anume ANSA intervine în supravegherea, eradicarea, inclusiv aplicarea măsurilor de control al bolilor, planificarea pentru situații de urgență și creșterea gradului de informare cu privire la boli, facilitarea circulației animalelor și comerțul internațional, prin emiterea de certificate de sănătate animală.

Activitatea sanitar-veterinară implică de asemenea realizarea unor sarcini delegate medicilor veterinari de liberă practică, care exercitând profesia în cadrul exploatațiilor de animale/întreprinderilor de profil veterinar, în colaborare cu medicii veterinari oficiali vor contribui la gestionarea mai optimă a sănătății animale.

Întrucât ANSA a implementat măsurile de control, eradicare și combatere a encefalopatiei au fost anterior reglementate prin Hotărârea de Guvern 404/2016, relatăm faptul că modificările operate din anul 2016 în Regulamentul UE 999/2001 transpuse prin proiectul dat nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

**Viceprim-ministru  
Ministrul Agriculturii  
și Industriei Alimentare**

**Vladimir BOLEA**

## SINTEZA

### obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul Hotărîrii de Guvern pentru aprobarea Normei privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<b>Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova Nr. 07/5- 03/298/1177 din 24.07.2024</b>	<p>Potrivit Anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare urmează a fi descris impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare, însoțite de calcule argumentate divizate pe ani, precum și indicarea sursei de finanțare a cheltuielilor respective.</p> <p>În acest sens întru a evita aprobarea unui act normativ fără sursă de finanțare se solicită de a completa Nota de fundamentare cu costul și sursa de acoperire a cheltuielilor necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor proiectului.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p>Compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare a fost completat cu următorul text:</p> <p>Anual de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este emis Ordin cu privire la aprobarea Planului acțiunilor sanitare veterinare strategice obligatorii, finanțate din bugetul de stat. Pentru anul 2024 a fost emis Ordinul 611 din 8 decembrie 2023 a Planului acțiunilor sanitare veterinare strategice obligatorii, finanțate din bugetul de stat pentru anul 2024 și a Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de</p>

		<p>prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului pentru anul 2024. Astfel conform Anexei nr.1 din prezentul Ordin, encefalopatiile transmisibile se supun supravegherii active; supravegherii pasive și examenelor de confirmare, se va asigura, din bugetul de stat, testările de laborator și măsurile profilactice, prevăzute în Anexa nr. 1.</p> <p>Întrucât ANSA implementează Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor, acțiunile de implementare sunt prevăzute în bugetul anual al Agenției și respectiv, mijloacele financiare sunt alocate din bugetul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.</p>
--	--	--

<p><b>Ministerul Sănătății al Republicii Moldova Nr.09/2873 din 15.07.2024</b></p>	<p>La Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE, la punctul 4, noțiunile „supraveghere pasivă” și „supraveghere activă” cuvântul „bănuite” se va substitui prin cuvântul „suspecte”</p> <p>La Capitolul III PREVENIREA EST, Secțiunea a 5-a, punctul 45 se va revizui, în vederea delimitării atribuțiilor părților, iar cuvântul „interpretare” se va substitui cu cuvântul „recunoașterea”. Totodată aliniatul se va completa cu textul după cum urmează „de asemenea, personalul implicat va fi instruit în vederea respectării măsurilor de biosiguranță și biosecuritate”.</p> <p>La Capitolul V INTRODUCEREA PE PIAȚĂ ȘI EXPORTUL, Secțiunea a 2-a Introducerea pe piață a produselor de origine animală, la punctul 69 textul „prezintă un risc nedeterminat de ESB”, se va completa după cum urmează „inclusiv și pentru sănătatea publică</p> <p>La Anexa nr. 4 la Norma privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, CAPITOLUL I, la punctul 18, după</p>	<p><b>Se acceptă</b> Cuvintele bănuite au fost substituite prin cuvintele suspecte.</p> <p><b>Se acceptă</b> La prezentul punct sau revizuit delimitările atribuțiilor părților, și cuvântul interpretare a fost substituit prin cuvântul recunoaștere. Prezentul punct a fost completat cu următorul text „de asemenea, personalul implicat va fi instruit în vederea respectării măsurilor de biosecuritate”.</p> <p><b>Se acceptă</b> Secțiunea a 2-a Introducerea pe piață a produselor de origine animală, la punctul 69 textul „prezintă un risc nedeterminat de ESB”, a fost completat după cum urmează „inclusiv și pentru sănătatea publică,,</p> <p><b>Se acceptă</b> La Anexa nr. 4 la Norma privind stabilirea unor măsuri pentru</p>
--	---	---

	<p>cuvântul „specificate” se va adăuga textul „și prezintă un risc pentru sănătatea publică”</p>	<p>prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, CAPITOLUL I, la punctul 18, după cuvântul „specificate” sa completat cu textul „și prezintă un risc pentru sănătatea publică”</p>
<p><b>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Nr.05-3863 din 29.07.2024</b></p>	<p>În tot textul proiectului sintagma „Oficiul Internațional de Epizootii (OIE) ” de substituit cu sintagma „Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH)”</p> <p>În Anexa nr.1 pct.23 Tabelul 1, sunt specificate două grupe de vârstă a animalelor „Vârstă <math>\geq 7</math> ani și <math>&lt; 9</math> ani (adulti în vârstă),” cu diferite valori în puncte pentru eșantionare;</p> <p>În Anexa nr.5 pct.10 sbp.3 lit.b), pct.13 sbp.2 lit.b) și pct.15 sbp.1) sintagma „stat membru” la forma gramaticală de substituit;</p> <p>În Anexa nr.6 pct.3 sbp.,,10)” de substituit cu pct. „4.” cu numerotarea ulterioară respectivă</p>	<p><b>Se acceptă</b> Sintagma „Oficiul Internațional de Epizootii (OIE) ” sa substituit cu sintagma „Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (WOAH)”</p> <p>Valorile punctelor de eșantionare diferă în dependență de mărimea subpopulației supuse supravegherii, respectiv dacă numărul de animale din aceeași grupă de vârstă supusă supravegherii va fi diferit, aferent indicii valorilor în puncte se va modifica.</p> <p><b>Se acceptă</b> Sintagma „stat membru” a fost substituită.</p> <p><b>Se acceptă</b></p>

		În Anexa nr.6 pct.3 sbp.,,10)” sa substituit cu pct. „4.” și cu numerotarea ulterioară respectivă
<p><b>Centrul de Armonizare a Legislației Nr.31/02-126-8538 Din 29.07.2024</b></p>	<p>Proiectul național conține o serie de prevederi referitoare la obligația autorităților competente naționale de informare a Comisiei Europene privind măsurile de prevenire contaminării a EST, precum și a formelor de ESB (a se vedea pct. 7 - 9, pct. 11 - 20, pct. 26, pct. 40 subpct. 1), pct. 46 subpct. 1), pct. 62, Anexa nr. 2 Cap. II pct. 22 subpct. 9), Anexa nr. 5, Cap. II pct. 26 subpct. 1) și pct. 30 subpct. 1)-2), Anexa nr. 6 pct. 4 primul enunț, pct. 5, pct. 7 subpct. 6 1), Anexa nr. 8 pct. 19 subpct. 5), pct. 20 subpct. 4) și pct. 26 subpct. 1) din proiect). Cu referire la acestea, nu este clară modalitatea de aplicare practică a acestor obligații de notificare a CE până la data aderării la UE, ori, însăși procedura informare/notificare este aplicabilă doar pentru statele membre ale UE. Astfel, se impune clarificarea și explicarea modului de realizare a notificărilor către CE.</p> <p>Totodată, analizând proiectul prin prisma Regulamentului (CE) nr. 999/2001, constatăm că proiectul național nu a asigurat transpunerea unor prevederi obligatorii ale actului UE, iar Tabelul de concordanță nu conține motivele și explicațiile nepreluării acestor norme, după cum urmează:</p>	<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Conform prevederilor Legii nr.169/2024 privind sănătatea animală, autoritatea competentă transmite Comisiei UE și Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor rapoartele ce cuprind informații privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) depistarea bolilor listate;</li> <li>b) rezultatele supravegherii, atunci când aceasta este necesară conform normelor;</li> <li>c) rezultatele programelor de supraveghere, atunci când acestea sunt necesare;</li> <li>d) programele de eradicare, atunci când acestea sunt necesare.</li> </ul> <p><b>Se acceptă parțial</b></p>

	<p>- Anexa VIII, pct. 4.1 lit. d) pct. (v) din actul UE ce vizează restricția privind circulația animalelor, precum și derogările privind neaplicarea restricțiilor în sensul deplasării acestora;</p> <p>- Anexa IX, Capitolul C, Secțiunea B, lit. d, Secțiunea C pct. 3 - 4, Secțiunea D pct. 3 - 4 din Regulamentul (CE) nr. 999/2001, care reglementează importul carcaselor de bovine sau bucăți de carcase de bovine pentru vânzare angro care conțin coloană vertebrală și identificarea lor printr-o dungă roșie vizibilă, aplicată pe eticheta menționată la art. 13 și 15 din Regulamentul (CE) nr. 1760/2000, iar la îndepărtarea coloanei vertebrale obligația de adăuga informația respectivă în documentul sanitar-veterinar prevăzut la art. 2 (1) din Regulamentul nr. 136/2004.</p> <p>a) Obiecții privind clauza de armonizare Clauza de armonizare a proiectului național urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție: ”Prezenta Hotărâre transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări 7 pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (CELEX: 32001R0999), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 147 din 31 mai 2001, așa cum a fost ultima oară modificat prin Regulamentul (UE) 2024/918 al Comisiei din 25 martie 2024 de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește</p>	<p>Anexa VIII, pct. 4.1 lit. d) pct. (v) din actul UE a fost introdus parțial în textul proiectului actului național.</p> <p>Având în vedere că în textul versiunii consolidate a Regulamentului UE 1760/2000 prevederea ce ține de identificarea carcaselor de bovine printr-o dungă roșie vizibilă a fost exclusă, nu sa preluat această prevedere în textul actului național.</p> <p><b>Se acceptă pațial</b> Prezentul Regulament a fost preluat integral cu prevederile care pot fi aplicabile în Republica Moldova, atâta timp cât Moldova are statut de țară candidat pentru aderare la UE.</p>
--	---	--

	<p>anumite cerințe de raportare pentru statele membre referitoare la programele naționale de creștere a animalelor în vederea selectării pentru rezistență la forme transmisibile de encefalopatie spongiformă.”</p> <p>b ) Obiecții privind Nota de Fundamentare Astfel, compartimentul 5 al Notei de Fundamentare se va completa cu informații despre angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană care au stat la baza elaborării proiectului național, în speță, Anexa XXIV-B „Lista legislației uniunii care urmează a fi apropiată de către Republica Moldova, Secțiunea 2 –Domeniul veterinar, din Acordul de Asociere-Republica Moldova.</p> <p>c ) Obiecții privind Tabelul de concordanță - La compartimentul 1al Tabelului se va indica cea mai recentă modificare a actului UE, care constituie obiect al transpunerii, prin precizarea tipului, numărului și a datei de adoptare a actului UE de modificare, în speță, Regulamentul (UE) 2024/918 al Comisiei din 25 martie 2024 de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite cerințe de raportare pentru statele membre referitoare la programele naționale de creștere a animalelor în vederea selectării pentru rezistență la forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, precum și cu indicarea nr. CELEX: 32001R0999;</p>	<p><b>Se acceptă</b> Nota de fundamentare a fost completată cu informația respectivă.</p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Nu se acceptă</b></p>
--	--	--



	<p>- Ca urmare a examinării proiectului a fost constatată transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 999/2001, astfel, la rubrica 3 a Tabelului de concordanță se va indica gradul general de compatibilitate „parțial compatibil”;</p> <p>- La rubrica 8 din Tabelul de concordanță pentru prevederile de la : art. 2 ultima teză, art. 4, art. 5 (1) ultima teză, (2)-(8), art. 6 (1a) lit. c) penultima și ultima teză, (1b) prima și a doua teză, (2)-(5), art. 6a (2)-(3), art. 7 (3) ultima teză, (4) ultima teză, (4a) și (5), art. 8 (2) ultima teză și (5)-(6), art. 9 (1) și (2) penultima și ultima teză, art. 10 (2), art. 11 a doua teză, art. 12 (4), art. 13 (3) și (5)-(6), art. 14 (2), art. 15 (3)-(4), art. 16 (7), art. 20 (2), art. 22-26, Anexa V pct. 11 subpct. 11.3. lit. a)-b), Anexa VII, Capitolul C, partea 2 pct. 4 și partea 5, Anexa VIII Capitolul A, secțiunea A, pct. 2 subpct. 2.1., subpct. 2.2., subpct. 3.1. lit. a)-b), subpct. 3.2. și secțiunea C, pct. 1 subpct. 1.2., pct. 2 subpct. 2.2., pct. 3-4, Anexa IX Capitolul E pct. 5-6, Anexa X, Capitolul C subpct. 3.2. lit. c) pct. (ii) ultima teză, pct. (iii) ultima teză și pct. 4 ultima teză, se va insera calificativul „Norme UE neaplicabile”.</p> <p>- În contextul obiecțiilor de compatibilitate formulate mai sus referitor la netranspunerea Anexei VIII, pct. 4.1 lit. d) pct. (v) și Anexei IX, Capitolul C, Secțiunea B, lit. d, Secțiunea C pct. 3 - 4, Secțiunea D pct. 3 - 4 din actul UE), în compartimentul 8 al Tabelului se va indica calificativul de compatibilitate al acestora, iar la rubrica 9 se va completa cu motivele netranspunerii acestor</p>	<p>Prezentul Regulament a fost preluat integral cu prevederile care pot fi aplicabile în Republica Moldova, atâta timp cât Moldova are statut de țară candidat pentru aderare la UE.</p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă pațial</b> Prevederile menționate țin de activitatea Comisiei UE și de activitatea țărilor memre UE, astfel odată cu integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană aceste prevederi vor deveni</p>
--	--	--

	<p>prevederi, termenele preconizate pentru realizarea transpunerii integrale a acestora, autoritatea responsabilă, precum și vor fi menționate proiectele de acte normative viitoare care vor înlătura diferențele de compatibilitate constatate.</p>	<p>obligatorii și se vor aplica direct pentru țara noastră.</p>
<p><b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova Nr. 03-2403 din 31.07.2024</b></p>	<p>Pe întreg textul proiectului Normei se întâlnesc prevederi incerte, care stipulează acte permissive, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- „autorizează exportul sau depozitarea hranei destinată animalelor” (pct.35);</li> </ul> <p>„în cazul în care autoritatea competentă autorizează utilizarea unui test alternative” - (pct.40);</p> <p>„certificate de sănătate, în conformitate cu cerințele legislației naționale” - (pct.65);</p>	<p><b>Se acceptă</b> În cazul în care Republica Moldova prezintă risc nedeterminat de ESB nu este permis exportul sau depozitarea hranei destinată animalelor de crescătorie care conține proteine provenite de la mamifere.</p> <p><b>Se acceptă</b> în cazul în care autoritatea competentă permite utilizarea unui test alternativ.</p> <p><b>Se acceptă</b> Animalele vii, embrionii și ovulele provenite de la acestea sunt însoțite de certificat sanitar veterinar, în conformitate cu prevederile Legii</p>

	<p>- „certificat de sănătate animală eliberat de un medic veterinar oficial” – (pct.72).</p> <p>- „autoritatea competentă poate decide autorizarea utilizării bovinelor (pct.57).</p> <p>„abatoare autorizate”; „unități de tranșare aprobate” - (anexa nr.3, pct.33; pct.62, subpct.1, lit.a) și lit.b); pct.68);</p> <p>„în unități autorizate” - (anexa nr.3, pct.41; pct.60)</p> <p>- „în unități care nu produc altă hrană combinată pentru animale rumegătoare și care sunt autorizate în acest scop” - (Anexa nr.3, pct.48; pct.);</p> <p>- „în unități autorizate”, „autorizație specifică” – (anexa nr.3, pct.55);</p>	<p>nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară.</p> <p><b>Se acceptă parțial</b>  Produsele de origine animală trebuie să fie însoțite de certificat sanitar veterinar conform prevederilor Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară.</p> <p><b>Se acceptă</b>  La cererea și pe baza unei analize a riscului favorabile, ținând seama, în special, de măsurile de control luate, autoritatea competentă poate decide asupra utilizării bovinelor.</p> <p><b>Nu se acceptă</b>  Conform prevederilor Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, și anume conform art.18 alin 1) din prezenta lege, (1) „Agenții economici care desfășoară cel puțin una dintre activitățile menționate în anexa nr. 6 pot activa numai dacă acestea au fost supuse procedurii de autorizare/înregistrare sanitară veterinară de către Agenție”. Conform anexei nr.6</p>
--	---	---

	<p>„autoritatea competentă poate autoriza sacrificarea rumegătoarelor” - (Anexa nr.3, pct.57; pct.62, subpct.2);</p> <p>„transportul este însoțit de un document comercial completat în mod corespunzător întocmit în conformitate cu legislația Republicii Moldova” – (Anexa nr.3, pct.76, subpct.3);</p>	<p>menționată în lege, abatoarele și unitățile menționate în proiect se regăsesc pe lista activităților care se supun autorizării și înregistrării sanitar veterinare de către ANSA, astfel toate manipulările prevăzute în proiect necesită a fi efectuate în unități deja autorizate și nu este necesitatea generării de acte permissive noi, și tot în acest context reeșind din faptul că această boală prezintă risc sporit pentru sănătatea animală și umană, toate manipulările se vor efectua în unități autorizate și înregistrate de ANSA, astfel cum prevăd normele și cerințele sanitar veterinare.</p> <p><b>Se acceptă</b>  autoritatea competentă poate permite sacrificarea rumegătoarelor;  autoritatea competentă poate permite sacrificarea rumegătoarelor sau a porcinelor.</p> <p><b>Nu se acceptă</b>  3) transportul este însoțit de autorizație sanitar veterinară</p>
--	--	--

	<p>„Autoritatea competentă poate autoriza exportul de capete” - (Anexa nr.4, pct.16 și 17);</p> <p>„centrul de colectare a materialului seminal este autorizat de către autoritatea competentă” – (Anexa nr.6, pct.3, subpct.4, lit.a);</p>	<p>menționată în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, completată în mod corespunzător; Conform Anexei nr.6 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, unitatea de transport se regăsește pe lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare de către ANSA.</p> <p><b>Nu se acceptă</b> Conform Anexei nr.6 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, exportul de animale vii este procedura supusă autorizării de către ANSA.</p> <p><b>Se acceptă pațial</b> centrul de colectare a materialului seminal este înregistrat de către autoritatea competentă. Conform Anexei nr.6 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară, astfel de activități se supun înregistrării sanitare veterinare de către ANSA.</p>
--	---	--

	<p>„program național autorizat de control” - (Anexa nr.6, pct.8, subpct.2, lit.a);</p> <p>„certificat de sănătate” – (Anexa nr.7, pct. 1-8; 12-15);</p> <p>„test rapid autorizat” – (Anexa nr.8, pct,9 și 10)</p>	<p><b>Se acceptă</b> program național de control.</p> <p><b>Se acceptă parțial</b> Certificat sanitar veterinar menționat în Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar veterinară.</p> <p>Se acceptă test rapid.</p>
<p><b>Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova Nr. DI/3/041.1-7812 din 25.0.2024</b></p>	<p>Comunică lipsă de propuneri și obiecții.</p>	<p><b>Aviz pozitiv</b></p>
<p><b>I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar</b></p>	<p>- la Capitolul I pct.4 noțiunea teste rapide de exclus "metodele de screening inițial al cazurilor suspecte, cât și, dacă rezultatele sunt neconcludente sau pozitive, pentru confirmarea ulterioară" de substituit cu "metodele de depistare enumerate în anexa nr.8"</p> <p>-în Anexa nr.8 Să fie adăugată informația referitor la activitatea laboratorului național de referință și anume: ”Laboratorul național de referință desemnat trebuie:</p>	<p><b>Se acceptă</b> <i>teste rapide</i>: metode de depistare enumerate în anexa nr.8 din prezenta Normă;</p> <p><b>Se acceptă</b></p>

	<p>a) să aibă la dispoziție facilități și personal specializat, care să fie capabil pentru a identifica (detecta) în orice moment și în special în timpul apariției bolii respective, tipul de tulpina a agentului cauzal EST și să poată confirma rezultatele obținute. în cazul în care nu este capabil să identifice tipul de tulpină al agentului cauzal, laboratorul deține o procedură pentru a asigura identificarea tulpinii la un laborator de referință UE.</p> <p>b) să colaboreze cu laboratorul de referință al UE, care prevede participarea la testele comparative periodice, organizate de laboratorul de referință al UE. în cazul în care, laboratorul național de referință nu susține testul comparativ organizat de laboratorul de referință al UE, va întreprinde toate măsurile corective necesare pentru a remedia situația creată și pentru, a promova cu succes testul comparativ repetat sau următorul test comparativ organizat de laboratorul de referință al UE. ”</p> <p>-în Anexa nr.8 pct.1 Orice eșantion care urmează a fi examinat pentru</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
--	---	--------------------------





	<p>suplimentară a cazurilor pozitive de ESB”. Notă: Este necesar de menționat această rubrică, deoarece ține de implementarea metodelor suplimentare de laborator.</p> <p>-în Anexa nr. 8 pct. 11 "laboratorul de referință național" de substituit "laboratorul de referință al UE ”</p> <p>-în Anexa nr.8 înainte de pct. 12 este necesar de menționat "Teste de laborator pentru depistarea prezenței ESB la bovine" și sbp. ”Cazuri suspecte”.</p> <p>Notă: este necesar de specificat, deoarece algoritmul de laborator este diferit în cazuri de monitorizare</p> <p>-în Anexa nr. 8 înainte de pct. 12 este relevant de specificat "Monitorizarea EST”. Notă: Este necesar de specificat monitorizare EST, deoarece algoritmul de diagnostic diferă de cel în cazuri suspecte.</p> <p>- în Anexa nr. 8 înainte de pct. 12 este relevant de specificat "Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive EST”. Notă: Este necesar de specificat examinarea suplimentară la EST, deoarece ține de implementarea metodelor suplimentare de laborator.</p> <p>- în Anexa nr. 8 pct. 16 sbp.l) noțiunea ”trimise la un laborator oficial” de substituit expresia cu ”supuse unor examene de confirmare de către laborator național de referință ”. Nota: Domeniul veterinar, siguranța produselor alimentare și hrana pentru animale deține statutul de laborator național de referință.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p>
--	--	--

	<p>-în Anexa nr. 8 pct. 16 sbp.3) se adaugă expresie ” se efectuează examinarea suplimentară menționată la pct. 12”.</p> <p>-în Anexa nr. 8 pct. 17 pct. 18 pct. 19 pct.20 necesită revizuirea în vederea transpunerii corecte a actelor europene.</p> <p>- în anexa nr. 8 pct.21 este necesar de intitulat ” Teste de laborator pentru depistarea prezenței EST la alte specii decât cele prevăzute la punctele 7-20 ”.</p> <p>-în anexa nr. 8 pct. 21 sbp.4) de exclus noțiunea ”național”, relevant de menționat doar laborator de referință al UE.</p> <p>-în anexa nr. 8 pct. 22 pct. 23 de substituit ” pct. 11-14 și cu pct.21” cu ”Capitolul II pct. 5 și Capitolul III pct.21”</p> <p>-în anexa nr. 8 pct. 25 pct.26 de exclus noțiunea ”național”, de menționat doar laborator de referință al UE.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Nu se acceptă</b> Prevederile au fost transpuse integral în actul național cu respectarea tehnoredactării actelor normative ale Guvernului Republicii Moldova</p> <p><b>Nu se acceptă</b> Prevederile în prezentul punct fac specificații la testele de laborator efectuate pentru alte specii decât prevăzute în punctul 7-20, fără a fi nevoie de o intitulare.</p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Nu se acceptă</b> Prevederile UE au fost preluate integral, astfel în actul național se fac trimiteri exacte la prevederile UE conform redactării actului național.</p> <p><b>Se acceptă</b></p>
--	--	--

<p><b>Grupul de lucru al comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr.38-78-8547 din 29.07.2024</b></p>	<p>Proiectul Normei privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (proiectul Normei) conține prevederi, în unele cazuri incerte, referitor la autorizare, certificare:</p> <p>Spre exemplu: specii de insecte care sunt autorizate pentru producerea de proteine animale (noțiunea insecte de crescătorie); autorizează exportul sau depozitarea hranei (p.35); în cazul în care autoritatea competentă autorizează utilizarea unui test alternativ (p.40);</p> <p>Animalele vii, embrionii și ovulele provenite de la acestea sunt însoțite de certificate de sănătate, în conformitate cu cerințele legislației naționale (p.65); Produsele de origine animală trebuie să fie însoțite de un certificat de sănătate animală eliberat de un medic veterinar oficial (p.72). Prevederi de așa gen care prevăd acte permissive sau pot genera acte permissive sunt stabilite și la pp. 74, 78 din proiectul Normei, pp. 20, 33, 41, 48, 55, 57 (abatoare aprobate, unități de tranșare aprobate), 62, 68, 78, din anexa nr. 3, pp. 16, 17 din anexa nr.4, pp.3, 8 din anexa nr.6, pp.1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14 15 din anexa nr.7 (certificat de sănătate), pp. 9, 10 din anexa nr. 8 (test rapid autorizat). Recomandăm reformularea prevederilor respective, fiind efectuate trimiteri la legea care reglementează eliberarea actului permisiv prevăzut. În cazul în care cadrul legal la Republicii Moldova nu prevede act permisiv, de înlocuit cuvintele „autorizate”, „aprobate” prin alte cuvinte care nu vor fi interpretate ca necesitate de obținere a actului permisiv, deoarece legislația UE, des utilizând formularea „autorizare”, nu presupune necesitatea obținerii unui act permisiv. Spre exemplu, la</p>	<p><b>Se acceptă</b> Noțiunea de insecte de crescătorie a fost definită</p> <p><b>Se acceptă</b> Reformulat prevederea din autorizează în permite.</p> <p><b>Se acceptă</b> Prevedere completată cu trimitere la actul național.</p> <p><b>Nu se acceptă</b> Autoritatea competentă autorizează exportul. Tot odată asupra acestui punct sa expus și Ministerul Justiției(vezi expertiza).</p> <p><b>Se acceptă parțial</b> În textul proiectului au fost reformulate unele prevederi ce țin de noțiunea autorizării, astfel încât sa reformulat în noțiunea de reglementare, aprobare. Totodată, conform anexei nr.6 din Legea nr.221/2007 privind</p>
---	--	---

noțiunea insecte de crescătorie de prevăzut specii de insecte care sunt admise sau care sunt în o listă (în loc de cuvântul „autorizate”) pentru producerea de proteine animale. Prevederile capitolului II din proiectul Normei stabilesc norme privind determinarea statutului unei țări privind encefalopatiile spongiforme transmisibile (ESB). Este prevăzut că țara care dorește să fie menținută pe lista țărilor autorizate pentru exportul în UE de animale vii sau produse reglementate de prezenta Normă, prezintă Comisiei UE o cerere de stabilire a statutului lor cu privire la ESB (p.7), Comisia UE adoptă o decizie pentru fiecare cerere (p.8), etc. Considerăm, că prevederile capitolului II sunt relevante pentru Regulamentul (UE) 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, însă regăsirea prevederilor respective la nivel de hotărâre de Guvern este discutabilă, deoarece această hotărâre nu poate reglementa relații dintre țări și Comisia UE privind determinarea statutului unei țări privind ESB. Obiecție valabilă și pentru anexa nr. 1, la care face referință prevederile capitolului II. Proiectul Normei stabilește un șir de prevederi, în unele cazuri incerte, care oferă autorității competente posibilități de a aplica derogări, de a autoriza careva procese, etc. Exemple de așa prevederi sunt expuse în anexă la opinie.

Chiar dacă este prevăzută noțiunea autoritate competentă – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – Agenție), subdiviziunile teritoriale ale Agenției – ridică semne de întrebare cum la modul practic vor fi implementate prevederile respective de către autoritatea competentă. Multe din aceste prevederi pot fi

activitatea sanitar-veterinară activitățile care se supun autorizării și înregistrării nu pot fi redenumite altfel decât autorizare sau înregistrare de către autoritatea competentă din țara noastră pe domeniul sanitar-veterinar , adică de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Având în vedere riscul pe care prezintă boala encefalopatie spongiformă pentru sănătatea animală dar și accentuăm, și sănătatea umană, toate procedeele și manoperele efectuate de cu animalele bolnave, suspecte, moarte și produsele obținute de la aceste animale, necesită a fi efectuate în unități autorizate, de către personal autorizat în acest sens și sub controlul autorității competente conform prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr.221/2007, *(1) Agenții economici care desfășoară cel puțin una dintre activitățile menționate în anexa nr. 6 pot activa numai dacă acestea au fost supuse procedurii de*

	<p>calificate ca generatoare de acte permissive. Recomandăm de a revizui toate prevederile de acest gen, inclusiv noțiunea autoritate competentă și de a stabili persoane concrete, care pot oferi astfel de derogări, autorizări (care nu trebuie interpretate ca acte permissive, dar ca admiteri, permisiuni sub supraveghere). Multe prevederi expuse în anexă necesită a fi reformulate, fiind prevăzut că acțiunile sunt efectuate de medicul veterinar oficial sau împuternicit. Totodată multe alte prevederi din anexă necesită a fi revizuite și reformulate, fiind evitat cuvântul autorizare, prevederile fiind redactate sub formă de reglementare. Un exemplu de reglementare de acest gen este prevăzut la p. 74 din anexa nr. 3 (a se vedea Anexa la opinie) Prevederile p. 30 din proiectul Normei stabilesc, că instituțiile care stabilesc programe de creștere a animalelor prezintă autorității competente, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare rapoarte periodice pentru evaluarea acestor programe din punct de vedere științific, în special în ceea ce privește efectele acestora atât asupra incidenței formelor de EST, cât și asupra diversității și a variabilității genetice, precum și asupra conservării raselor ovine vechi, rare sau adaptate la o regiune anume. Pentru evitarea dublărilor în reglementare, recomandăm prezentarea rapoartelor doar unei singure autorități. Iar altă autoritate poate să obțină informația de la aceasta în baza Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Totodată, este necesar de clarificat prevederile referitor la rapoartele periodice – o dată pe an, trimestrial, sau la o altă perioadă. Prevederile p. 46 din proiectul Normei stabilesc, că fiecare caz de animal suspect de contaminare cu EST trebuie să fie notificat imediat autorității competente. Prevederile respective sunt</p>	<p><i>autorizare/înregistrare sanitară veterinară către Agenție.</i></p> <p>În acest sens nu este necesarul de noi acte permissive.</p> <p>În aceeași ordine de idei, conform expertizei asupra proiectului hotărârii Guvernului, efectuate de către Ministerul Justiției, unele prevederi ce țin de cuvântul „aprobat”, se vor substitui cu textul „autorizat”, (vezi expertiza Ministerului Justiției).</p> <p>În acest context, menționăm faptul că majoritatea propunerilor din opinie au fost luate în considerare și efectuate modificările de rigoare în textul proiectului.</p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p>Prevedere reformulată- Instituțiile care stabilesc programe de creștere a animalelor prezintă autorității competente, rapoarte anuale pentru evaluarea acestor programe din punct de vedere științific, în special în ceea ce privește efectele acestora atât asupra incidenței formelor de EST, cât și asupra diversității și a</p>
--	---	--

incerte, deoarece nu este clar unde trebuie prezentată notificarea – la ANSA sau la subdiviziunea teritorială ale Agenției. Totodată, nu este clar cine trebuie să prezinte notificarea respectivă. Prevederile p. 74 din proiectul Normei stabilesc, că produsele de origine animală pentru care prezentul pct. stabilește reguli specifice sunt însoțite de certificatele sau documentele comerciale adecvate de sănătate animală, conform cerințelor legislației naționale și dispozițiilor pct.76 -78 din prezenta Normă. Prevederile respective sunt expuse incert și pot fi calificate ca transpunere mecanică a legislației UE. Prevederile în cauză necesită a fi reformulate, fiind adaptate cadrului legal al Republicii Moldova. Obiecție valabilă și pentru p. 78, p. 76, sub. pct. 3) al anexei nr. 3, p. 7, sub. pct. 3), lit. b), p.23 al anexei nr. 5, Prevederile p. 84 din proiectul Normei stabilesc, că autoritatea competentă poate adopta măsurile destinate modificării elementelor neesențiale din prezenta Normă, inclusiv prin completarea acestora ,adoptate în conformitate cu procedura de reglementare cu control. Aceste prevederi oferă posibilități autorității competente (Agenția sau subdiviziunea teritorială a Agenției) de a face derogări, de a extinde unele prevederi ale hotărârii de Guvern și această abordare ridică semne de întrebare, deoarece o autoritate subordonată Guvernului nu poate avea așa atribuții. Totodată, așa abordare poate crea situații de abuz și de conflict.

Prevederile p. 22 din anexa nr. 3 stabilesc, că prelucrătorii la domiciliu trebuie să fie înregistrați de către autoritatea competentă ca producători de hrană completă pentru animale din hrană combinată pentru animale care conține produsele menționate la pct. 20 din prezenta anexă. Considerăm, că este necesar de a face

variabilității genetice, precum și asupra conservării raselor ovine vechi, rare sau adaptate la o regiune anume. Rezultatele științifice și consecințele globale ale programelor de creștere a animalelor se evaluează periodic și, după caz, programele respective se modifică în mod corespunzător.

#### **Nu se acceptă acceptă**

Autoritatea competentă poate interveni în gestionarea posibilelor focare de boală sau unor suspiciuni de prezență a encefalopatiei prin întocmirea ordinului intern, care va putea remedia unele situații la nivel de focar de boală, un teritoriu a țării sau o regiune a acesteia.

#### **Se acceptă**

Prevedere completată cu trimitere la actul național de reglementare a procedurilor care se supun

	<p>trimiteri la prevederile legale, care stabilesc procedura de înregistrare a prelucrătorii la domiciliu. Obiecție valabilă și pentru pp. 43, 55, 60, 66.</p> <p>Prevederile p. 45 din anexa nr. 3 stabilesc norme de trimitere la Legea privind sănătatea animală, fără a fi indicat numărul și data adoptării acesteia și este necesară completarea corespunzătoare a prevederilor respective. Obiecție valabilă și pentru p.8 al anexei nr. 6. Prevederile sub. pct. 5) al p. 56 din anexa nr. 3 stabilesc, că documentul comercial sau, după caz, certificatul de sănătate care însoțește proteinele animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie în conformitate cu art.20 alin. 2) din Legea nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, eticheta proteinelor animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie și eticheta hranei combinate pentru animale care conține proteine animale prelucrate provenite de la insecte de crescătorie se marchează în mod clar în conformitate cu Cap.VI, din prezenta anexă. Însă capitolul VI nu prevede norme referitor la marcaj și sunt necesare modificări corespunzătoare. Obiecție valabilă și pentru pp. 61, 67.</p> <p>Prevederile lit. b), sub. pct. 1) al p. 77 din anexa nr. 3 stabilesc în calitate de condiție ca hrana să fie ambalată și etichetată în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Prevederile respective sunt incerte și necesită a fi concretizate, fiind prevăzut actele normative care reglementează ambalarea și etichetarea. Obiecție valabilă și pentru sub. pct. 3) al p. 78, p. 12 al anexei nr. 7.</p>	<p>autorizării sanitar veterinare de către Agenție.</p> <p><b>Se acceptă</b> Prevederi redactate</p> <p><b>Se acceptă</b> Au fost efectuate modificări corespunzătoare.</p> <p><b>Se acceptă</b> Au fost efectuate modificări corespunzătoare.</p>
--	--	--

	<p><b>Nota de Fundamentare</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ Sub punctul 2.2 necesită a fi completat conform rigorile expuse în Anexa nr. 1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, se vor expune aspectele insuficient reglementate sau nereglementate de Hotărârea Guvernului nr. 404/2016 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor de control și combatere a anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă la animale, care urmează a fi abrogată urmare adoptării proiectului. Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE se va face referință la problemele reflectate în analiza de impact elaborată de instituțiile UE și/sau la problema enunțată în preambulul actului UE, adaptate specificului național.</li> <li>• Obiectivele urmărite și soluțiile propuse La sub punctul 3.1 este necesar de descris doar obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ, care sunt legate de situația și problemele abordate. Astfel, informația referitor la Cadru legislativ univoc și coerent, asigurarea unui înalt nivel de monitorizare a animalelor suspecte contaminate cu encefalopatie spongiformă bovină este irelevantă și necesită a fi exclusă, deoarece este instrument de soluționare a problemei abordate. Totodată, este necesar de expus rezultatele scontate după adoptarea și implementarea actului normativ. Obiectivele și rezultatele scontate trebuie expuse în mod măsurabil, realist, cuantificat și fixat în timp.</li> <li>La sub punctul 3.2 este necesar de identificat opțiunea/opțiunile alternative și riscurile lipsei de intervenție. La selectarea opțiunii/opțiunilor alternative se descriu cele mai realiste opțiuni</li> </ul>	<p><b>Se acceptă</b> Propunerile din opinia prezentată au fost luate în considerare cu completarea notei de fundamentare.</p> <p><b>Se acceptă</b> Subpunctul 3.1 a fost completat si reformulat conform opiniei.</p> <p><b>Se acceptă</b> Subpunctul 3.2 a fost completat si reformulat conform opiniei.</p>
--	---	---



	<p>care ar putea să soluționeze problema pentru atingerea obiectivelor, inclusiv riscurile de nereglementare. Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE, este necesar de examinat, în calitate de opțiuni alternative, diferite perioade de intrare în vigoare sau soluții de implementare oferite de actele respective.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Analiza impactului de reglementare Informația prezentată la sub punctul 4.1 în mare parte nu este relevantă, totodată aceasta poate să se regăsească la sub punctul 2.2.</li> </ul> <p>Și informația prezentată la sub punctul 4.2 nu este relevantă - la acest sub punct este necesar de prezentat impactul financiar asupra bugetelor.</p> <p>La sub punctul 4.3 nu este prezentat impactul asupra sectorului privat. La acest sub punct este necesar de descris impactul asupra sectorului privat, după grupuri relevante, precum genuri de activități economice, mărimea afacerii, amplasamentul regional și alte caracteristici, sau de explicat motivul de ce nu a fost analizat acest impact. Totodată, este necesar de indicat costurile de conformare, inclusiv cele administrative, impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari, impacturile asupra concurenței, alte impacturi relevante.</p>	<p><b>Se acceptă</b> Subpunctul 4.1 a fost completat și reformulat conform opiniei.</p> <p><b>Se acceptă</b> Subpunctul 4.2 a fost completat și reformulat conform opiniei.</p> <p><b>Se acceptă</b> Subpunctul 4.3 a fost completat și reformulat conform opiniei.</p>

### Avizare și consultare publică repetată

**Centrul de armonizare a legislației Nr. 31/02-69-8994 din 08.08.2024**

În urma examinării versiunii actuale a proiectului național, prin prisma Regulamentului (CE) nr. 999/2001, reiterăm necesitatea transunerii în proiectul național a Anexei IX, Capitolul C, Secțiunea B, lit. d, Secțiunea C pct. 3 - 4, Secțiunea D pct. 3 - 4 din Regulamentul (CE) nr. 999/2001, care reglementează importul carcaselor de bovine sau bucăți de carcase de bovine pentru vânzare angro care conțin coloană vertebrală și identificarea lor printr-o dungă roșie vizibilă, aplicată pe eticheta menționată la art. 13 și 15 din Regulamentul (CE) nr. 1760/2000, iar la îndepărtarea coloanei vertebrale obligația de adăuga informația respectivă în documentul sanitar-veterinar prevăzut la art. 2 (1) din Regulamentul nr. 136/2004.

Totodată, clauza de armonizare va reflecta transpunerea parțială și nu integrală a actului UE

Compartimentul 3 al Tabelului de concordanță pentru Regulamentul (CE) nr. 999/2001, la, va reflecta gradul general de compatibilitate „parțial compatibil”. Mai mult, explicațiile 1 netransunerii prevederilor UE obligatorii din compartimentul 8 ”Observații”, vor fi clarificate și motivate suplimentar.

#### **Se acceptă**

Prevederile Regulamentul UE menționate au fost transpuse în proiectul acului național

#### **Se acceptă**

Clauza de armonizare reflectă transpunerea parțială a actului UE.

#### **Se acceptă**

Compartimentul 3 al Tabelului de concordanță reflectă gradul general de compatibilitate „ parțial compatibil”, la compartimentul 8 au fost clarificate și motivate observațiile netransunerii prevederilor UE.

<p><b>Ministerul Sănătății al Republicii Moldova</b>  <b>Nr. 09/3130 din 09 august 2024</b></p>	<p>Comunică despre lipsa de propuneri și/sau obiecții asupra proiectului prenotat.</p>	
<p><b>Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova</b>  <b>Nr.11-02/2501 din 07.08.2024</b></p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p><b>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</b>  <b>Nr.05-4192 din 13.08.2024</b></p>	<p>1.Se solicită revizuirea prevederilor pct.8-20, în special în partea ce ține de delimitarea clară a atribuțiilor autorității competente din Republica Moldova și a Comisiei UE.</p> <p>2. La pct.3 din anexa nr.1, verbele utilizate în text se vor expune la timpul present, forma afirmativă, pentru a accentua caracterul imperativ al dispoziției respective. Se soliciă indicarea autorității competente.</p> <p>3.Se solicită ca pe parcursul textului Normei, termenul Țară, așa cum este redat în forma actuală, să fie expus clar, unde este relevant, atunci când merge vorba de Republica Moldova, țara de edestație sau țara de origine.</p> <p>4.La anexa nr.2:</p>	<p><b>Se acceptă</b>  Atribuțiile autorității competente din Republica Moldova au fost revizuite.</p> <p><b>Se acceptă</b>  Text modificat</p> <p><b>Se acceptă</b>  Text modificat unde este relevant.</p>

	<p>1) pct.37 abrevierea „ PSU,, nu corespunde formei desfășurate „ unitățile primare de eșantionare,, care ar trebui să fie „ UPE,,.</p> <p>2) pct.38 sbp.1) lit. a nu este clară unitatea de măsură a termenului „ 100 PSU,, dacă s-a avut în vedere % sau un număr de 100 de PSU.</p> <p>5. Pe tot parcursul textului:</p> <p>1) sintagma „ stat membru,, urmează a fi substituită corespunzător.</p> <p>2) Se solicit ca pe tot parcursul textului unde se face referire la „ laboratorul national de referință,, sau „ laboratorul de referință,, după caz, să se indice Instituția publică,, Centrul Republican de Diagnostic Veterinar,, conform pct.6 din Hotărîrea de Guvern nr.1211/2018 cu privire la aprobarea statutului Instituției publice,, Centrul Republican de Diagnostic Veterinar,,.</p>	<p><b>Se acceptă</b> Abrevierea „ PSU,, a fost înlocuită cu abrevierea „UPE,,.</p> <p>Se acceptă Text modificat în număr de 100 de UPE.</p> <p><b>Se acceptă</b> Sintagma stat membru a fost susstituită.</p> <p><b>Nu se acceptă</b> Conform prevederilor actului național autoritatea competentă va desemna laboratorul național de referință pentru efectuarea examenelor de laborator. Tot odată, conform prevederilor Hotărîrii de Guvern nr.524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor”, Centrul Republican de Diagnostic Veterinar va fi redenumit, și odată publicată în Monitorul Oficial al Hotărîrii de</p>
--	--	---

		Guvern nr.524/2024, va fi abrogată Hotărîrea de Guvern nr.1211/2018 cu privire la aprobarea statutului Instituției publice,, Centrul Republican de Diagnostic Veterinar,,.
<p><b>I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar Nr.138 din 16.08.2024</b></p>	<p>La Secțiunea a 2-a, ”Monitorizarea ESB și examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de ESB” de divizat în sub puncte:  - ”Monitorizarea ESB”, - ”Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de ESB”.</p> <p>Deoarece necesită o altă abordare în vederea diagnosticului de laborator</p> <p>-La Secțiunea a 2-a, înainte de pct. 11 să fie denumit ”Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de ESB”</p> <p>- La Secțiunea a 4-a, ”Monitorizarea EST și examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de EST” de divizat în sub puncte:  - ”.Monitorizarea EST” - ” Examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de EST” Deoarece necesită o altă abordare în vederea diagnosticului de laborator</p> <p>- La Secțiunea a 4-a, ”Monitorizarea EST și examinarea suplimentară a cazurilor pozitive de EST” de menționat ”la ovine și caprine”;</p> <p>- La Secțiunea a 4-a, pct. 18 de exclus noțiunea Instituției Publice,, Centrul Republican pentru Diagnostic Veterinar ” să fie menționat dar cel al UE;</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- La Secțiunea a 4-a, pct. 19 de exclus noțiunea Instituției Publice,, Centrul Republican pentru Diagnostic Veterinar” să fie menționat dar cel al UE;</li> <li>- La Secțiunea a 4-a, înainte de pct.20 să fie denumit ” Teste biologicepe șoareci și la sbp.l), 2), 3) de exclus sintagma Instituția Publică „Centrul Republican pentru Diagnostic Veterinar ” fiind valabil doar laborator de referință al UE;</li> <li>- La Secțiunea a 4-a, pct.25, sbp.l) de eradicat;</li> <li>- La Secțiunea a 4-a, pct.26 de exclus totalmente</li> </ul>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p> <p><b>Se acceptă</b></p>
<p><b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova Nr.03-2624 din 19.08.2024</b></p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	
<p><b>Expertizare</b></p>		
<p><b>Ministerul Justiției al Republicii Moldova Nr.04/2-8417 din 18.08.2024</b></p>	<p><b>La proiectul hotărârii Guvernului:</b></p> <p>1. În clauza de adoptare, cuvântul „prevederilor” se va exclude ca fiind excedent.</p> <p>2. Izvorul republicării Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară este indicat greșit. Prin urmare, se va rectifica și se va indica în felul următor: „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 13-20, art.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p>Au fost efectuate modificările de rigoare.</p>

10).

**La proiectul Anexei:**

1. În clauza de armonizare, cuvântul „Hotărâre” se va substitui cu cuvântul „Normă”. Cifra „7” care succede cuvântul „reglementări” se va exclude, deoarece este indicată greșit.

2. În conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a 2 cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de norma enunțată, subpunctele se vor renumerota.

3. Întru respectarea condiției preciziei, la pct. 3, textul „sbp. 4)” va fi precedat de textul „pct. 2”.

4. La pct. 4: 1) Cuvântul „definiții” se va substitui cu cuvântul „noțiuni”. 2) Prevederile de la pct. 4 nu sunt sistematizate într-o succesiune logică, or, deși la alineatul întâi se face referință la definiții, în continuare în text nu sunt expuse semnificațiile noțiunilor, iar la alineatul următor se face referință la noțiunile care urmează a fi utilizate în sensul indicat în actele normative în vigoare. Prin urmare, fie se va păstra alineatul întâi, iar la alineatul următor se vor reda nemijlocit noțiunile, fie se va exclude alineatul întâi, urmând să fie indicat după noțiunile care au sensul definit în actele normative în vigoare. 3) La noțiunea „animal de fermă”, menționăm că în Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de

origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman nu este indicată semnificația noțiunii enunțate, prin urmare, prevederea de la alineatul al patrulea se va ajusta corespunzător. 4) La alineatul al cincilea, cuvintele „Hotărârea de Guvern” se vor substitui cu cuvintele „Hotărârea Guvernului” (obiecție valabilă și în alte cazuri similare). Totodată, menționăm că noțiunile sunt definite în Norma sanitar-veterinară privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11/2022 (obiecție valabilă și cu referire la Hotărârile Guvernului nr. 910/2020 și nr. 239/2009).

5) La alineatul al șaselea, denumirea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 este indicată greșit, prin urmare se va rectifica și se va indica în felul următor: „Cerințe sanitar-veterinare față de hrana pentru animale”.

6) Semnificația noțiunii „produse de origine animală” se va redacta corespunzător, inclusiv prin excluderea cuvântului „Parlamentului” ca fiind excedent.

7) La alineatul al unsprezecelea, noțiunea „categorie”, în cazul în care se face referința la Capitolul III din anexa nr. 1, norma se va reformula în acest sens (observație valabilă pentru alte cazuri similare din proiect). Totodată, se vor exclude cuvintele „din prezenta Normă”, pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, ce prevede că, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se



preciza că aceasta face 3 parte din același act normativ sau element structural (obiecție valabilă și în alte cazuri similare).

8) La noțiunea „carne separată mecanic”, în paranteze se va indica mențiunea „(în continuare - CSM)”.

9) La noțiunea „caz de ESB”, se va revizui referința la metodele și protocoalele în vigoare, or, în Regulamentul (CE) nr. 999/2001 se face referință la anexa X Capitolul punctul 3.1 literele (a) și (b). Prin urmare, se va substitui cu referința la elementul structural din proiect.

10) La semnificația noțiunii „caz de ESM clasică”, cuvintele „utilizată de” vor fi succedate de cuvântul „laboratorul”.

11) La semnificația noțiunii „insecte de crescătorie”, cuvântul „înseamnă” se va exclude ca fiind excedent (obiecție valabilă și la noțiunea „prelucrători la domiciliu”, „cervide de crescătorie”, „cervide sălbatice”, „cervide semidomestice”).

12) La noțiunea „ovine și caprine în vârstă de peste 18 luni”, care urmează a fi separată de noțiunea de „caz de ESB atipică”, menționăm că, în Regulamentul (CE) nr. 999/2001 este indicat actul Uniunii Europene în care sunt prevăzute documentele de circulație „art. 3 alin. (1) lit. (b), (c) și (d) din Regulamentul (CE) nr. 21/2004”, iar în actul normativ național nu se face mențiunea dată, prin urmare se va elucida acest aspect.

5. La pct. 5: 1) La subpct. 1), cuvintele „este definit” vor fi succedate de textul „pct. 8 din anexa nr. 1 la Normă”, similar cum se face referință la art. 5 alin. (1) din Regulamentul (CE) pe care îl transpune.

- 2) La subpct. 2), cuvintele „este definit” vor fi succedate de textul „pct. 9 din anexa nr. 1 la Normă” similar cum se face referință la art. 5 alin. (1) din Regulamentul (CE) pe care îl transpune.
- 3) La subpct. 3), cuvintele „cum este definit” vor fi succedate de textul „la pct. 10 din Anexa nr. 1 la Normă”.
6. Ținând cont de tehnica de transpunere cu reformulare, la pct. 6, cuvântul „țării” se va substitui cu cuvintele „Republicii Moldova”.
7. La pct. 6, textul „anexa nr. 1” va fi precedat de textul „pct. 3”, or pct. 3 din anexa nr. 1 transpune anexa II Capitolul A la care se face referință la art. 5 alineatul al doilea din Regulamentul (CE).
8. În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în 4 text, la prima folosire. Prin urmare, la pct. 7, abrevierea „UE” se va substitui cu denumirea completă (obiecție valabilă și în alte cazuri similare).
9. La pct. 7, textul „anexa nr. 1” va fi succedat de textul „Capitolul I”, or, Capitolul I transpune anexa II Capitolul A din Regulamentul (CE), textul „anexa nr. 1” indicat în mod repetat va fi succedat de textul „Capitolul II”, or, Capitolul II transpune anexa II Capitolul B la care se face referință la art. 5 alin. (1) ultimul alineat din Regulamentul (CE).
10. La pct. 8, textul „anexa nr. 1” va fi succedat de textul „Capitolul III”, or, Capitolul III transpune anexa II capitolul C indicat la art. 5 alin. (2) din Regulamentul (CE).
11. Întru corectitudinea redactării, la pct. 9, textul „Cap. I și II” se va substitui cu textul „Capitolele I și II” (obiecție valabilă la pct. 11 și la toate cazurile similare din proiect). Cuvântul „poate” se va

excluce or, norma de la art. 5 alin. (2) alineatul al doilea din Regulamentul (CE) pe care o transpune are caracter imperativ.

12. La pct. 10, ținând cont de regulile de transpunere prin reformulare, cuvântul „țara”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu sintagma „Republica Moldova” (obiecție similară la pct. 11 și la toate cazurile similare din proiect).

13. La pct. 13, se va preciza de către cine trebuie să fie aprobate analizele rapide. Textul „anexa nr. 8 pct. 22-26” se va substitui cu textul „anexa nr. 8 pct. 26”, or, pct. 26 din anexa nr. 8 transpune anexa X Capitolul C pct. 4, la care se face referință la art. 5 alin. (3) alineatul al treilea din Regulamentul (CE).

14. La pct. 15, textul „pct. 6” se va substitui cu textul „pct. 7”, or, pct. 7 transpune alineatul (1) al treilea paragraf al art. 5, la care se face referință la art. 5 alin. (4) din Regulamentul (CE).

15. La pct. 16, textul „pct. 21-30” se va substitui cu textul „pct. 21-28”, or, pct. 21- 28 transpun art. 6 la care se face referință la art. 5 alin. (5) din Regulamentul (CE) transpus prin pct. 16.

16. La pct. 21: 1) Pct. 21 este constituit dintr-un singur subpunct, prin urmare nu se va numerota (obiecție valabilă și la pct. 25, 29, 30, 40, 42, 46, 53, 64). 2) La subpct. 1), menționăm că nu este prevăzut elementul structural unde este indicată procedura, prin urmare, fie se va exclude mențiunea dată, fie se va indica actul normativ care conține mențiunea dată.

17. La pct. 32, textul „anexa nr. 4” se va substitui cu textul „anexa nr. 3”, or, anexa nr. 3 transpune anexa IV la care se face referință la art. 7 alin. (2) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 32.

18. Dispoziția de la pct. 34 nu transpune corect art. 7 alin. (3) al doilea alineat din Regulamentul (CE), prin urmare, cuvintele „legate

de control” vor fi succedate de cuvintele „ale derogării respective”.

19. În scopul uniformizării terminologiei, propunem ca la pct. 35, cuvintele „nu este permis” să fie substituite cu cuvintele „nu este autorizat”.

20. Norma de la pct. 37 este ambiguă, prin urmare se va substitui cu actul normativ concret în care sunt prevăzute „procedurile existente”, întrucât ulterior pot fi ridicate probleme de aplicabilitate.

21. La pct. 40, textul „pct. 39” se va substitui cu textul „pct. 38 și 39”, or, pct. 38 transpune art. 8 alin. (1) la care se face referință la art. 8 alin. (2) din Regulamentul (CE) transpus prin pct. 40.

22. La pct. 56 subpct. 2), cuvântul „riscului” va fi succedat de cuvântul „conform”.

23. Norma de la pct. 61 nu transpune corect prevederile art. 13 alin. (4) din Regulamentul (CE), potrivit căruia „Proprietarii primesc imediat despăgubiri pentru pierderea animalelor sacrificate sau a produselor de origine animală distruse”, iar potrivit pct. 61, proprietarii primesc despăgubirea în baza solicitării. Prin urmare, se va revizui norma enunțată. Totodată, la art. 13 alin. (4) din Regulamentul (CE) se face referință la art. 12 alin. (2), precum și alin. (1) lit. (a) și (c) de la art. 13 din același act, care sunt transpuse prin pct. 54 și pct. 56 subpct. 1) și 2). Astfel, pct. 61 se va completa cu mențiuni în acest sens.

**Se acceptă parțial**

Conform Regulamentului privind modul de calcul a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.645/2010, encefalopatia spongiformă bovină face parte din lista bolilor transmisibile ale animalelor care se acordă despăgubiri (Anexa nr.1 la Regulament). Beneficiarii acestor despăgubiri nu primesc despăgubiri imediat, astfel

	<p>24. La pct. 64, textul „anexa nr. 5” se va substitui cu textul „anexa nr. 6”, or, anexa nr. 6 transpune anexa VIII din Regulamentul (CE), la care se face referință la art. 15 din Regulamentul (CE).</p> <p>25. La pct. 66, textul „pct. 12” se va substitui cu textul „pct. 13”, or, pct. 13 din anexa nr. 6 transpune anexa VIII Capitolul B la care se face referință la art. 15 alin. (2) din Regulamentul (CE).</p> <p>26. La pct. 67: 1) Textul „anexa nr. 5 pct. 13-17 și din anexa nr. 7 Cap. I și II” se va substitui cu textul „anexa nr. 6 pct. 14-18 și din anexa nr. 7 Capitolele I pct. 1-7 și Capitolul III” or, aceste elemente structurale transpun anexa VIII Capitolele C și D și anexa IX Capitolele A, C, F și G, la care se face referință la art. 16 alin. (1) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 67 din Normă. 6 2) La subpct. 1), textul „pct. 64 și 65 și 66” se va substitui cu textul „Secțiunea 1- a” or, Secțiunea 1-a cuprinde pct. 64-66.</p> <p>27. La pct. 71, textul „pct. 13-16” se va substitui cu textul „pct. 14-17”, or, punctele enunțate transpun anexa VIII Capitolul C din Regulamentul (CE).</p>	<p>respectându-se prevederile actului normativ sus menționat. Suma pierderii suportate de proprietar prin sacrificarea, uciderea sau afectarea în alt mod a animalului, la data când a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, se stabilește de către o comisie de evaluare.</p> <p><b>Se acceptă</b> Au fost efectuate modificările de rigoare</p>
--	--	--

28. La pct. 75, textul „anexa 7 Cap. I și II” se va substitui cu textul „anexa nr. 7 Capitolul I pct. 1-7 și Capitolul III”, or, aceste elemente structurale transpun anexa IX capitolele A, C, F și G la care se face referință la art. 16 alin. (6) din Regulamentul (CE).

29. La pct. 76, cuvântul „certIFICATELE”, care precedă cuvintele „se completează”, se va exclude ca fiind excedent.

30. La Capitolul VII, din denumirea acestuia se vor exclude cuvintele „Dispoziții finale”, fiind redenumit conform titlului secțiunii din acest capitol. Totodată, la pct. 84:

1) Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face trimitere la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: „pct. 2-4”. La pct. 84 subpct. 3), se face referință la două elemente structurale consecutive, prin urmare, textul „33-34” se va substitui cu textul „pct. 33 și 34”, iar la subpct. 6), textul „38-39” se va substitui cu textul „38 și 39” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

2) La subpct. 7), se va indica reglementarea normativă unde sunt prevăzute procesele de producție.

3) La subpct. 8), textul „pct. 67-75” se va substitui cu textul „pct. 67-74”, or, pct. 67-74 transpun prevederile art. 16 alin. (1)-(6) la care se face referință la art. 23a lit. (k) din Regulamentul (CE).

4) La subpct. 9), menționăm că nu este indicat punctul care conține prevederi cu privire la metoda de confirmare a ESB la ovine și caprine, similar cum este indicat la art. 23a lit. (l).

*La Anexa nr. 1 la Norma:*

31. În conformitate cu art. 53 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 100/2017, în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale

ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează: secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 3 subpct. 1), textul „Cap. 2” se va substitui cu textul „Capitolul II”, iar la pct. 3 subpct. 3), textul „Cap. 4” se va substitui cu textul „Capitolul IV” (obiecție valabilă și la pct. 9 subpct. 3)).

32. La pct. 10, cuvintele „un risc” sunt indicate de două ori, prin urmare, cuvintele indicate în mod repetat se vor exclude. 7

33. La pct. 19 și denumirea Tabelului 1, textul „Tabelul 1” se va substitui cu textul „Tabelul nr. 1” (obiecție valabilă și la Tabelul nr. 2, precum și toate cazurile similare din proiect).

34. Nota nu constituie element constitutiv al actului normativ, conform art. 41 din Legea nr. 100/2017, prin urmare, se va exclude, iar conținutul acesteia se va indica în partea dispozitivă a proiectului. Având în vedere prevederile art. 52 din Legea nr. 100/2017, numerotarea pozițiilor se va revizui.

*La Anexa nr. 2 la Norma:*

35. La pct. 2 subpct. 2) se va indica actul normativ național în care este descrisă procedura, în conformitate cu care se efectuează testul de depistare a ESB în cazul în care face obiectul unei inspecții ante mortem, astfel cum este prevăzut la Anexa III pct. 2.1 liniuța a doua din Regulamentul (CE).

36. La pct. 4, cuvintele „în următoarele cazuri” vor fi precedate de cuvintele „dar nu”, astfel cum este indicat la pct. 3.1 din Anexa III din Regulamentul (CE), pe care o transpune.

**Se acceptă**

Au fost efectuate modificările de rigoare.

37. La pct. 11, textul „pct. 50-53” se va substitui cu textul „pct. 52 și 53”, or, pct. 52 și 53 transpun Capitolul B Partea a III-a la care se face referință la pct. 6 subpct. 6.4 din Anexa III la Regulamentul (CE).

38. La pct. 13, textul „pct. 11” se va substitui cu textul „pct. 10 și 11”, or, pct. 10 și 11 din anexa nr. 8 transpun anexa X Capitolul C pct. 3.1 lit. (b) la care se face referință la pct. 6 subpct. 6.5 alineatul al doilea din Regulamentul (CE).

39. La pct. 16: 1) Cuvintele „în care au fost” se vor exclude, iar cuvântul „implementate” se va substitui cu cuvintele „pe lângă implementarea”. 2) La subpct. 1), cuvintele „pe parcursul unei perioade” vor fi succedate de textul „de cel puțin 6 ani consecutivi”, astfel cum este indicat la pct. 7.2 lit. (a) din Anexa III la Regulamentul (CE). 3) La lit. a), cuvintele „bovinele afectate de ESB” urmează a fi succedate de cuvintele „născute după punerea în aplicare”, astfel cum este indicat la pct. 7 subpct. 7.2 lit. (a) diviziunea (i) din Regulamentul (CE).

40. La pct. 17, textul „pct. 16 din anexa nr. 8” se va substitui cu textul „pct. 18 și 19 din anexa nr. 8”, or, pct. 18 și 19 transpun prevederea de la Anexa X capitolul C pct. 3.2 lit. (b) din Regulamentul (CE).

41. La pct. 22 subpct. 10), cuvintele „a statului țării” se vor exclude or, tehnica de transpunere cu reformulare presupune că prevederile Uniunii Europene sunt transpuse într-o manieră care ar corespunde sistemului juridic național, păstrând esența, și semnificația și scopul prevederilor Uniunii Europene. Această modalitate de transpunere protejează ordinea juridică națională și terminologia consacrată.

42. La pct. 23, textul „pct. 16” se va substitui cu textul „pct. 18 și 19”, or, pct. 18 și 19 transpun anexa X Capitolul C Partea a 3-a pct. 3.2 lit. (b) din Regulamentul (CE).



43. La pct. 24, textul „pct. 18-22” se va substitui cu textul „pct. 18-23”, or, pct. 18- 23 transpun pct. 2, 3 și 4, la care se face referință la pct. 6 din Capitolul II al anexei III din Regulamentul (CE) transpus prin pct. 24.

44. La pct. 25, în scopul uniformizării terminologiei, cuvântul „marcajul” se va substitui cu cuvântul „marcă” astfel cum este indicat la Norma sanitar-veterinară de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2010. Totodată, referința la Hotărârea Guvernului nr. 1112/2010 se va substitui cu referința la Norma sanitar-veterinară de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2010, or, marca de sănătate este prevăzută în Normă și nu în Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea acesteia.

45. La pct. 30, se va indica autoritatea, la care trebuie raportate cazurile de EST depistată la ovine la care se face referință la punct, astfel cum este indicat la pct. 8 subpct. 8.1 al Capitolului II din anexa III la Regulamentul (CE) (obiecție similară și la pct. 33).

46. La pct. 38 subpct. 2) lit. d), referința la pct. 39 subpct. 1) se va substitui cu referința la pct. 39 subpct. 2), or, pct. 39 subpct. 2) transpune pct. 2.4 lit. (b) din Anexa III la care se face referință la pct. 2.2 lit. (b) diviziunea (ii) prima liniuță din Anexa III la Regulamentul (CE). Totodată, se va completa cu mențiunea „a programului de monitorizare”, astfel cum este indicat la pct. 2 subpct. 2.2 lit. (ii) ultima liniuță a Capitolului III din Anexa III la Regulamentul (CE).

47. La capitolul III s-a omis prevederea privind vârsta pe care trebuie să o aibă cervidele „12 luni” și cum se estimează. Ținând cont că în tabelul de concordanță nu este indicat, dacă prevederea este

compatibilă sau nu, în cazul în care este incompatibilă, se va indica motivul incompatibilității.

48. La pct. 39 subpct. 1) lit. d), se va exclude textul „pct. 39 sbp. 1)”, or, în cazul în care în cadrul unui subpunct dintr-un punct se face referință la alte subpuncte se vor indica doar subpunctele la care se face referință. În aceeași ordine de idei, la subpct. 2) lit. e), se va exclude textul „la pct. 39 sbp. 2”.

49. La pct. 44: 9 1) La subpct. 1), textul „pct. 22-26” se va substitui cu textul „pct. 26-29”, or, pct. 26-29 transpun pct. 4 din Anexa X Capitolul C la care se face referință la pct. 3 subpct. 3.2 lit. (a) din Anexa III la Regulamentul (CE) (obiecție similară și la subpct. 1) lit. a)). 2) La subpct. 1) lit. b), se va completa cu mențiunea „organizat de un laborator de referință al Uniunii Europene pentru EST”, astfel cum este indicat la pct. 3 subpct. 3.2 lit. (a) din Anexa III la Regulamentul (CE), fie se va exclude prevederea de la lit. b). 50. La pct.

50: 1) La subpct. 1), textul „pct. 48” se va substitui cu textul „pct. 48-53”, or, pct. 48- 53 transpun art. 12 alin. (1) din Regulamentul (CE), la care se face referință la Capitolul B Secțiunea I lit. A pct. 2 din Regulamentul (CE). 2) La subpct. 6) lit. c), textul „pct. 17” se va substitui cu textul „pct. 20-23”, or, pct. 20-23 transpun anexa X Capitolul C pct.3.2. lit. (c) din Regulamentul (CE). 3) La subpct. 9), textul „pct. 34-36” se va substitui cu textul „pct. 34-46”, or, pct. 34-46 transpun Partea a III-a litera A Capitolul A la care se face referință la pct. 9 din Capitolul B litera A din Anexa III la Regulamentul (CE).

51. Pct. 51 nu transpune corect prevedea de la Capitolul B Secțiunea a II-a lit. B. Prin urmare, se va revizui, întrucât compilarea rapoartelor la care se face referință la Capitolul B litera B din Regulamentul (CE)

diferă de raportul indicat la pct. 51 din proiect. Mai mult, autorul confundă raportul care urmează a fi prezentat de Republica Moldova și raportul, care urmează a fi prezentat de Autoritatea Europeană pentru Siguranță Alimentară.

*La Anexa nr. 3 la Norma:*

52. La pct. 2:

1) La subpct. 2) lit. b), textul „Cap. III” va fi succedat de textul „pct. 26 subpct. 1)-3)” or, pct. 26 subpct. 1)-3) transpun Secțiunea A din Capitolul IV la care se face referință la Capitolul II lit. (b) diviziunea (ii) a Anexei IV la Regulamentul (CE). 2)

La subpct. 2) lit. c), textul „Cap. III” va fi succedat de textul „pct. 26 subpct. 4) și 5)”, or, aceste elemente structurale transpun Secțiunea B din Capitolul IV la care se face referință la Capitolul II lit. (b) diviziunea (iii) a Anexei IV la Regulamentul (CE) transpus prin pct. 2 subpct. 2) lit. c). 3)

La subpct. 2) lit. d), textul „Cap. III” va fi succedat de textul „pct. 30-32”, or, punctele enunțate transpun Secțiunea C din Capitolul IV din Regulamentul (CE). 4)

La subpct. 3) lit. a), textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Cap. III pct. 33- 44”, or, pct. 33-44 transpun Secțiunea D din Capitolul IV la care se face referință la Capitolul II lit. (c) diviziunea (i) a Anexei IV la Regulamentul (CE). 10 5)

La subpct. 3) lit. b), textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Cap. V”, or, Capitolul V transpune Secțiunea F a Capitolului IV la care se face referință la Capitolul II lit. (c) diviziunea (ii) a Anexei IV la Regulamentul (CE). 6)

**Se acceptă**

Au fost efectuate modificările de rigoare.

La subpct. 7) lit. a), textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Capitolul VI”, or, Capitolul VI transpune Capitolul IV Secțiunea G la care se face referință la Capitolul II lit. (f) diviziunea (i) din Anexa IV la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 2 subpct. 7). 7)

La subpct. 8), textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Capitolul V”, or, Capitolul V transpune Capitolul IV Secțiunea F la care se face referință la Capitolul II lit. (f) diviziunea (ii) din Anexa IV la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 2 subpct. 8).

8) Subpunctele nu sunt însemnate în ordine consecutivă, deoarece subpct. 8) urmează a fi succedat de subpct. 9).

La subpct. 7) lit. a) indicată în mod repetat, textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Capitolul VII”, care transpune Capitolul IV Secțiunea H la care se face referință la Capitolul II lit. (g) diviziunea (i) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 2 subpct. 7), lit. a) indicată în mod repetat. 9) La subpct. 7), indicat în mod repetat, lit. b), textul „Cap. III” se va substitui cu textul „Capitolul V”, care transpune Capitolul IV Secțiunea F la care se face referință la Capitolul II lit. (g) diviziunea (ii) din Anexa IV la Regulamentul (CE) transpus prin pct. 2 subpct. 7), indicat în mod repetat, lit. b).

53. La denumirea Capitolului II, textul „Capitolul I” se va substitui cu textul „pct. 2”, care transpune Capitolul II la care se face referință în denumirea Capitolului III din Anexa IV la Regulamentul (CE), transpus prin Capitolul II din proiect.

54. La pct. 31, se face referință la certificatul sanitar-veterinar menționat la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman. În acest sens, semnalăm că art. 2 alin. (2) din Legea nr. 129/2019 nu conține prevederi cu privire la certificatul

sanitarveterinar, în schimb art. 20 alin. (2) conține astfel de prevederi. Prin urmare, se va elucida acest aspect.

55. La pct. 33: 1) La subpct. 3), întru corectitudinea redactării, se va exclude textul „pct. 33”, deoarece în cadrul unui subpunct din cadrul unui și același punct se face referință doar la subpuncte.

2) Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face referință la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: „pct. 2-4”. Ținând cont de regula enunțată, la subpct. 5), textul „sbp.1), 2) și 11 3)” se va substitui cu textul „sbp. 1)-3)”. Totodată, textul „sbp. 1)” se va substitui cu textul „subpct. 1)-3)”, or, subpct. 1)-3) transpun diviziunile (i), (ii), (iii), la care se face referință la Secțiunea D lit. (a) din Capitolul IV al Anexei IV la Regulamentul (CE).

56. La pct. 44, textul „art. 120 alin. 2) din Legea nr. 129/2019” se va substitui cu textul „art. 20 alin. (2) din Legea nr. 129/2019”, or, certificatul sanitar-veterinar este prevăzut la art. 20 alin. (2) din Legea nr. 129/2019 și această lege nu conține art. 120.

57. La pct. 45 subpct. 1) lit. b), în referința la Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală, menționăm că legea enunțată intră în vigoare la data de 8 mai 2026. În acest sens, menționăm că în proiectele actelor normative se poate face referință doar la actele normative în vigoare. Prin urmare, ținând cont de data intrării în vigoare a legii enunțate, se va exclude prevederea enunțată până la data intrării în vigoare a legii.

58. La pct. 54 subpct. 1) lit. c), textul „pct. 54 sbp. a)” se va substitui cu textul „subpct. 1) lit. a)”.

59. La pct. 55 subpct. 3) lit. b), referința la Hotărârea Guvernului nr. 1275/2008 se va substitui cu referința la Norma sanitar-veterinară

privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1275/2008, întrucât noțiunea de „animal” este definită la pct. 4 din Norma sanitar-veterinară (obiecție similară și la pct. 60 subpct. 3) lit. b), pct. 66 subpct. 3) lit. b)).

60. La pct. 57: 1) La subpct. 1) lit. c), textul „subpunctele a) și b)” se va substitui cu textul „literele a) și b)” (obiecție similară și la lit. d) subpct. 1), subpct. 2)).

2) La subpct. 2), s-a omis numărul subpunctului și denumirea diviziunii. În acest sens, „textul, sbp. a), b) și c)” se va substitui cu textul „subpct. 1) lit. a), b) și c)”.

3) La subpct. 3), cuvântul „prevederea” se va substitui cu cuvântul „autorizația”.

61. La pct. 58 subpct. 1), cuvintele „prezentului punct” se vor substitui cu cuvintele „alineatul întâi” sau „această cerință”.

62. La pct. 59 subpct. 3), textul „pct. 59” se va exclude ca fiind excedent.

63. La pct. 62: 1) Întru corectitudinea redactării, la subpct. 1) lit. c), referința la elementul structural se va expune corect, astfel textul „sbp. a) sau b)” se va substitui cu textul „lit. a) sau b)” (obiecție valabilă și la lit. d), subpct. 2)).

2) Întru corectitudinea redactării, la subpct. 1) lit. d), cuvântul „aprobate” se va substitui cu textul „autorizate”.

64. La pct. 68: 1) La subpct. 1), textul „pct. 28” va fi precedat de textul „pct. 27 subpct. 2) și 3)” or, pct. 27 subpct. 2) și 3) transpun prevederile de la capitolul IV secțiunea C litera (a) paragraful al doilea și al treilea din Anexa IV la Regulamentul (CE).

2) La subpct. 2), textul „pct. 33 sbp. 1) ” se va substitui cu textul „pct. 33 subpct.1)- 4)”, or, pct. 33 subpct. 1)-4) transpun Capitolul IV

Secțiunea C lit. (a) primul paragraf, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (b). Textul „pct. 33 sbp. 2), 3), 4)” se va substitui cu textul „pct. 33 subpct. 5)-7)”, or, pct. 33 subpct. 5)-7) transpun Capitolul IV Secțiunea D lit. (a) paragraful al doilea, al treilea și al patrulea.

3) La subpct. 3), în referința la „pct. 57 sbp. 1) lit. a)” se va exclude textul „lit. a)” or, pct. 57 subpct. 1) transpune Capitolul IV Secțiunea G lit. (a), la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (c) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 68 subpct. 3). Textul „pct. 57 sbp. 1) lit. b), c), d)” se va substitui cu textul „pct. 57 subpct. 2), 3)”, or, pct. 57 subpct. 2), 3) transpun Capitolul IV Secțiunea G lit. (a) paragraful al doilea, al treilea și al patrulea, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (c).

4) La subpct. 4), textul „pct. 62 sbp. 1) lit. a)” se va substitui cu textul „pct. 62 subpct. 1) lit. a)-d)”, or, pct. 62 subpct. 1) lit. a)-d) transpun Capitolul IV Secțiunea H lit. (a), la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (d) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 68 subpct. 4). În aceeași ordine de idei, textul „pct. 62 sbp. 1) lit. b), c), d)” se va substitui cu textul „pct. 62 subpct. 2), 3), 4)”, or, pct. 62 subpct. 2), 3) și 4) transpun Capitolul IV Secțiunea H lit. (a) al doilea, al treilea și al patrulea paragraf, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A lit. (d) din Regulamentul (CE).

5) La subpct. 5), textul „pct. 30 din prezenta anexă” se va substitui cu textul „pct. 30 alineatul întâi”, or, pct. 30 alineatul întâi transpune Capitolul IV, secțiunea C litera (c) primul paragraf, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (e) din Regulamentul (CE).

6) La subpct. 7), textul „pct. 59 sbp. 3), 4)” va fi succedat de textul „5)” or, subpct. 5) transpune Capitolul IV Secțiunea G lit. (c) al patrulea paragraf din Regulamentul (CE), la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (g).

7) În aceeași ordine de idei, odată ce unele puncte au fost preluate ad litteram, acestea se vor revizui atât din punct de vedere al raportării la legislația națională, precum și din punct de vedere al expunerii, urmând a i se atribui un caracter concis și concret. Astfel, la sbp. 8), cuvintele „primul paragraf” se vor exclude. Textul „pct. 65 sbp. 2), 3)” se va substitui cu textul „pct. 65 subpct. 3), 4) și 5)”, or, pct. 65 subpct. 3), 13 4) și 5) transpun Capitolul IV, secțiunea H, litera (c), al doilea, al treilea și al patrulea paragraf, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct.1 lit. (h).

8) La subpct. 9), textul „pct. 20-25” se va substitui cu textul „pct. 20-23”, or, pct. 20-23 transpun Capitolul III Secțiunea B, la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct. 1 lit. (i) din Regulamentul (CE).

9) La subpct. 10), textul „pct. 78 sbp. 2) lit. b)” va fi succedat de textul „c), d)”, or, pct. 78 subpct. 2) lit. c), d) transpun Capitolul V Secțiunea E pct. 3 lit. (b) pct.(ii), la care se face referință la Capitolul V Secțiunea A pct.1 lit. (j) din Regulamentul (CE).

10) Întru corectitudinea redactării, ținând cont de regulile de tehnică legislativă, la sbp.11 ), textul „pct. 48-49” se va substitui cu textul „pct. 48 și 49”, iar la sbp.12), textul „pct. 55-56” se va substitui cu textul „pct. 55 și 56”.

65. La pct. 69, se va revizui referința la pct. 67, deoarece prevederile punctului enunțat nu sunt indicate la careva din elementele



structurale, la care se face referință în Secțiunea A pct. 2 din Regulamentul (CE).

66. La pct. 70, întru respectarea condiției preciziei primul alineat, cuvintele „în continuare” se vor substitui cu textul „la subpct. 1)-4)”, iar la pct. 72, cuvintele „subpunctele următoare” se vor substitui cu textul „subpct. 1)-4)” (obiecție similară și la pct. 75 primul alineat).

67. La pct. 77: 1) În conformitate cu art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Ținând cont de regula enunțată, la pct. 77 subpct. 1) lit. a), textul „art. 22 alin. 2) lit. e)” se va substitui cu textul „art. 22 alin. (2) lit. e)” (obiecție valabilă și la subpct. 1) lit. (g)).

2) La subpct. 1) lit. c) se va completa cu cuvântul „fie” astfel cum este indicat la Secțiunea E pct. 2 lit. (b) din Regulamentul (CE), pe care îl transpune.

3) La subpct. 1) lit. h), reiterăm că, în procesul de transpunere nu se admite transpunerea ad litteram, din care motiv cuvintele „statului membru” se vor substitui cu cuvintele „Republicii Moldova”.

4) La subpct. 2) lit. h), se va exclude referința la lit. k), or, prevederea de la lit. k) nu transpune pct. b2 lit. (b) diviziunile (v), (vii) și (viii), la care se face referință la Secțiunea E pct. 2 ultimul alineat. Totodată, se va completa cu subpct. 2), care transpune indicele (viii), la care se face referință la Secțiunea E pct. 2 ultimul alineat din Regulamentul (CE).

68. La pct. 78 subpct. 2) lit. a), textul „pct. 55-56” se va substitui cu textul „pct. 55 și pct. 56 subpct. 1)-4)”, care transpun Capitolul IV Secțiunea G lit. (d) integral, iar pct. 55 transpune doar parțial prevederea din Regulamentul (CE).

69. La pct. 80: 1) La subpct. 2), textul „k)” se va substitui cu textul „l)”, întrucât lit. l) transpune pct. 2 lit. (b) diviziunea (vii), la care se face referință la Anexa IV Capitolul V pct. 5 lit. a) din Regulamentul (CE).

2) La subpct. 7), textul „sbp. 5), 6) și 7)” se va substitui cu textul „subpct. 4), 5) și 6)”, care transpun pct. 5 lit. (c) și (d) la care se face referință la Anexa IV Capitolul V pct. 5 ultimul alineat din Regulamentul (CE).

*La Anexa nr. 4 la Norma:*

70. Ținând cont de prevederile art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, la pct. 5 subpct. 3), textul „art. 22 alin. 2) lit. h)” se va substitui cu textul „art. 22 alin. (2) lit. h)” (obiecție similară și la pct. 8).

71. Pct. 13 este constituit dintr-un singur subpunct, prin urmare, acesta nu se va numerota.

72. La pct. 15, textul „pct. 12” se va substitui cu textul „pct. 12-14”, or, punctele enunțate transpun pct. 8, la care se face referință la pct. 9 din Anexa V la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 15 din proiect.

*La Anexa nr. 5 la Norma:*

73. La pct. 5 subpct. 1), textul „pct. 4 sbp. 1)” va fi succedat de textul „lit. b) și c)”, care transpun pct. 1 lit. (a) liniuța a doua și a treia, la care se face referință la pct. 2 subpct. 2.1 din Anexa VII la Regulamentul (CE).

74. La pct. 6: 1) Subpct. 1), textul „pct. 19” se va substitui cu textul „pct. 22”, care transpune Anexa X Capitolul C pct. 3.2 lit. (c)

**Se acceptă**

Au fost efectuate modificările de rigoare.

diviziunea (ii), la care se face referință la pct. 2 subpunctul 2.2.1 din Anexa VII la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 6 subpct. 1).

2) La subpct. 2), textul „pct. 12 din anexa nr. 8” se va substitui cu textul „Secțiunea a 3-a și Secțiunea a 4-a Subsecțiunea 1 și 2 din anexa nr. 8”, or, aceste elemente structurale transpun anexa X capitolul C partea a 3-a punctul 3.2, la care se face referință la pct. 2 subpct. 2.2.1 alineatul al doilea din Regulamentul (CE) (obiecție valabilă și la pct. 7 subpct.1), subpct. 4) lit. a), pct. 7 subpct. 10), pct. 7 subpct. 12) lit. b), pct. 9 subpct. 3), pct. 11 subpct. 4) din Anexa nr. 5; pct. 3 subpct. 7) lit. a); pct. 4 subpct. 6) lit. a) din Anexa nr. 6; pct. 13 subpct. 3) lit. b) din Anexa n. 7).

3) La subpct. 4), textul „se elimină în conformitate cu art. 10 din Legea nr. 129/2019” se va substitui cu textul „se elimină în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 15 129/2019”, întrucât art. 14 din Legea nr. 129/2019 conține prevederi cu privire la eliminarea animalelor.

75. La pct. 7: 1) La subpct. 2), subpct. 3) lit. b), reiterăm că în legislația națională nu se admite referința la „stat membru”. Astfel, această sintagma se va reformula, ținând cont de regulile de elaborare a proiectelor actelor normative.

2) La subpct. 3) lit. f), cuvântul „responsabil” este indicat de două ori, prin urmare, cuvântul indicat în mod repetat se va exclude.

3) La subpct. 5), se va exclude textul „pct. 7” (observație valabilă și pentru subpct. 6)), iar cuvintele „subpunctul dat” se vor substitui cu textul „lit. a) și b)”.

4) Subpct. 6) este constituit dintr-un singur alineat, din care motiv nu se va numerota. Totodată, la lit. a), textul „pct. 9” va fi succedat de textul „și 10”, or, pct. 9 și 10 transpun pct. 3, la care se face referință

la pct. 2 subpct. 2.2.2 lit. (c) ultimul alineat din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 7 subpct. 6) lit. a).

5) La subpct. 9) lit. b), cuvântul „paragraf” se va substitui cu textul „subpct. 7)- 9)”, care transpun paragraful de la pct. 2 subpct. 2.2.2 lit. (c) liniuța a doua din Regulamentul (CE).

6) La subpct. 11), textul „sbp. 12), 13) și 14)” va fi succedat de textul „15)”, or, subpct. 15) transpune ultimul alineat de la diviziunea (iii) ultimul alineat de la pct. 2 subpct. 2.2.2 lit. (c) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 7 subpct. 11).

7) Norma de la alineatul doi al subpct. 13), însemnată cu lit. a), nu se va numerota, conform uzanțelor normative.

8) La subpct. 14) lit. e), textul „pct. 11” se va substitui cu textul „pct. 11-15”, care transpun pct. 4 din Regulamentul (CE), la care se face referință la pct. 2 subpct. 2.2.2 lit. (c) diviziunea (iii). Textul „sbp. 9)” va fi precedat de textul „subpct. 8)”, care transpune prevederile de la al doilea paragraf opțiunea 2, la care se face referință la lit. (c) diviziunea (iii) din Regulamentul (CE). Totodată, textul „pct. 9” va fi succedat de cifrele „10”, or, pct. 10 transpune pct. 3, la care se face referință la pct. 2.2.2 lit. (c) diviziunea (iii) din Regulamentul (CE).

9) La subpct. 15), textul „sbp. 8)” va fi succedat de textul „ și 9)”, textul „pct. 9” va fi succedat de textul „și 10”, or, subpct. 8) și 9) transpun prevederile de la opțiunea 2 al doilea paragraf din Regulamentul (CE), iar pct. 9 și 10 transpun pct. 3 din Regulamentul (CE), la care se face referință la pct. 2 sbp. 2.2.2 diviziunea (iii) din Regulamentul (CE).

10) La sbp. 20), textul „pct. 7, sbp. 4) și sbp. 7)” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 4)-15)”, care transpun lit. (b) și (c), la care se fac referință la pct. 2 subpct. 2.2.2. lit. (d) din Regulamentul (CE).

76. La pct. 9, textul „pct. 7 sbp. 4) sau pct. 7 sbp. 7)” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 4), 5) și 6) sau pct. 7 subpct. 7), 15)”, or, elementele structurale enunțate transpun pct. 2.2.2 lit. (b) și pct. 2.2.2 lit. (c), la care se face referință la pct. 3 din capitolul B transpus prin pct. 9.

77. La pct. 10: 1) La subpct. 1) lit. b), textul „pct. 7 sbp. 4) (opțiunea 1), pct. 7 sbp. 7) (opțiunea 2) sau pct. 7 sbp. 16) (opțiunea 3)” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 4)-6) (opțiunea 1), pct. 7 subpct. 7)-15) (opțiunea 2) sau pct. 7 subpct. 16)-22) (opțiunea 3)”, or, punctele enunțate transpun punctul 2.2.2 litera (b) (opțiunea 1), punctul 2.2.2 litera (c) (opțiunea 2) sau punctul 2.2.2 litera (d) (opțiunea 3), la care se face referință la pct. 3 subpct. 3.4 lit. (a) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 10 subpct.1) lit. d) din proiect.

2) La subpct. 2) lit. d), textul „pct. 7 sbp. 4 lit.a)” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 5) lit. a)”, care transpune pct. 2.2.2 lit. (b) diviziunea (i), la care se face referință la pct. 3 subpct. 3.4 lit. b) liniuța a treia din Regulamentul (CE).

3) La subpct. 4), textul „pct. 9 sbp. 1)-4)” se va substitui cu textul „pct. 9, pct. 10 subpct. 1)-3)”, care transpun subpunctele 3.1-3.4, la care se face referință la pct. 3.5 din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 10.

78. La pct. 11, textul „pct. 7 sbp. 16)” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 16)- 22)”, care transpun punctul 2.2.2 litera (d), la care se face referință la pct. 4 din Regulamentul (CE).

79. La pct. 12, textul „pct. 8 sbp. 4)-5)” se va substitui cu textul „pct. 9 subpct. 4) și 5)”, care transpun punctele 3.2 și 3.3, la care se face referință în pct. 4.2 din Regulamentul (CE).

80. La pct. 13 subpct. 1), textul „pct.7 sbp.7) din prezenta anexă sau pct.7 sbp. 16 din prezenta anexă” se va substitui cu textul „pct. 7 subpct. 7)-15) și pct. 7 subpct. 16)- 22)”, or, elementele structurale enunțate transpun pct. 2.2.2 lit. (c) și pct. 2.2.2 lit. (d), la care se face referință la pct. 4.3 lit. (a) din Regulamentul (CE).

81. La pct. 15 subpct. 2) , textele „pct.11-14” și „pct. 7 sbp. 16)” se vor substitui cu textele „pct.11 subpct. 2) - pct. 15 subpct. 1)” și „pct. 7 subpct. 16)-22)”, or, punctele enunțate transpun pct. 4.1-4.5, la care se face referință la pct. 4.6 din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 15 subpct. 2) din proiect. 17

82. Pct. 19 și 26 sunt constituite dintr-un singur subpunct, prin urmare, nu se va numerota.

83. La pct. 26 subpct. 1), textul „pct. 26” se va substitui cu textul „pct. 26 alineatul întâi”.

*La Anexa nr. 6 la Norma:*

84. La pct. 3: 1) La subpct. 4), textul „sbp. 3 lit. a)-c)” se va substitui cu textul „subpct. 3) lit. a), b)”, ce transpune diviziunea (i) sau (ii), la care se face referință la pct. 1 subpct. 1.2 lit. (c) diviziunea (iv) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 3 subpct. 4) din proiect.

2) La subpct. 4) lit. a), se va indica actul normativ care conține reglementări cu privire la autorizare, similar prevederilor de la Capitolul A pct. 1.2 lit. (c) diviziunea (iv) liniuța întâia pe care îl transpune.

3) La subpct. 4) lit. b), menționăm că în Regulamentul (CE) la pct. 1.2 lit. (c) diviziunea (iv) liniuța a doua se face referință la medic veterinar oficial sau medic autorizat de autoritatea competentă. Prin

**Se acceptă**

Au fost efectuate modificările de rigoare.

urmare, se va revizui referința la autoritatea competentă de a efectua controale.

4) La subpct. 5), textul „sbp. 1), 2), 3) lit. a)” se va substitui cu textul „subpct. 1)- 8)”, or, sbp. 1)-8) transpun literele (a)-(i) de la pct. 1 subpct. 1.3 de la Capitolul A Secțiunea A din Anexa VIII la Regulamentul (CE).

85. La pct. 4: 1) La subpct. 3) lit. d), textul „și c)” se va exclude, or, la diviziunea (iv) de la pct. 1 subpct. 1.3 din Regulamentul (CE) se face referință la subpunctele (i) sau (ii), care nu transpun lit. c) de la subpct. 3) din Anexa VIII.

2) La subpct. 3) lit. e), menționăm că, la pct. 1 subpct. 1.3 lit. c) diviziunea (iv) liniuța întâia din Anexa VIII la Regulamentul (CE), se face referință la actul normativ care descrie procedura privind autorizarea centrului de colectare a materialului seminal, iar în actul normativ național se menționează doar despre necesitatea autorizării de către autoritatea competentă. Prin urmare, se va elucida acest aspect.

3) La subpct. 3) lit. f), se va revizui corectitudinea referinței la autoritatea competentă, deoarece în Anexa VIII pct. 1 subpct. 1.3 din Regulamentul (CE) se face referință la medic veterinar oficial sau medic veterinar autorizat de autoritatea competentă. Prin urmare, în actul normativ național se face referință la autoritatea competentă (obiecție similară și la subpct. 4)).

4) La subpct. 4), textul „sbp. 3) lit. a)” se va substitui cu textul „subpct. 8) lit. e)”, ce transpune lit. (a)-(i), la care se face referință în pct. 1 subpct. 1.3 lit. (d) din Anexa VIII la Regulamentul (CE).

86. La pct. 5 subpct. 7), textul „pct. 12 și Cap. III din Anexa nr. 7” se va substitui cu textul „pct. 14”, ce transpune anexa IX capitolul E,

la care se face referință la pct. 2 subpct. 2.1 lit. (f) din Anexa VIII la Regulamentul (CE).

87. La pct. 9: 1) La subpct. 3), se face referință la Legea nr. 169/2024 privind sănătatea animală. La acest aspect reiterăm că în proiectele actelor normative se poate face referință doar la actele naționale în vigoare. Astfel, ținând cont că Legea nr. 169/2024 privind sănătatea animală va intra în vigoare la data de 8 mai 2026, se va exclude referință la legea enunțată.

2) La subpct. 4) lit. c) se va preciza modul de recunoaștere al societății de ameliorare similar celor prevăzute la pct. 4 subpct. 4.1 lit. (d) diviziunea (ii) din Anexa VIII la Regulamentul (CE), pe care îl transpune.

3) La subpct. 4) lit. h), textul „pct. 10 din anexa nr. 5” se va substitui cu textul „pct. 9-15”, ce transpun anexa VII capitolul B punctul 3.4, la care se face referință în pct. 4 subpct. 4.1 diviziunea (v) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 9 subpct. 4) lit. h) din proiect.

4) La subpct. 4) lit. i), se va revizui referința la subpct. 1) lit. h), ce nu transpune primul paragraf al prezentului punct la care se face referință la pct. 4 subpct. 4.1 diviziunea (v) alineatul al doilea din Regulamentul (CE).

88. La pct. 10 subpct. 2), textul „pct. 4 subpct. 3) lit. d)” se va substitui cu textul „pct. 4 subpct. 3) lit. d)-h)”, ce transpun punctul 1.3 litera (c) subpunctul (iv), la care se face referință la pct. 4 subpct. 4.2 lit. (b) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 10 subpct. 2) din proiect.



	<p><i>La Anexa nr. 7 la Norma:</i></p> <p>89. La pct. 2 subpct. 1) se va indica actul normativ național, în conformitate cu care este clasificată țara de origine, similar prevederii din Anexa IX Secțiunea B lit. (a) din Regulamentul (CE), pe care o transpune.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Prevederile din Regulamentul (CE) nu pot fi preluate integral din motivul că Decizia 453/2007 la care se face trimitere în Regulamentul UE nu a fost transpusă în legislația națională, tot odată această Decizie ține de țările membre ale Uniunii Europene și cele terțe. Republica Moldova nu are atribuțiile de listarea bolilor. La nivel există o listă a țărilor care sunt clasificate ca țări de origine cu statutul privind ESB. Prevederile au fost preluate conceptual astfel încât să fie</p>
--	---	--

	<p>90. La pct. 3 subpct. 3) lit. c), textul „sbp. b)” se va substitui cu textul „lit. b)”.</p> <p>91. La pct. 4, referința la „Hotărârea Guvernului nr. 435/2010 pentru aprobarea Regulilor” se va substitui cu referința la Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2010, întrucât produsele sunt definite în Regulile specifice și nu în Hotărârea Guvernului de aprobare a acestora.</p> <p>92. La pct. 5: 1) La subpct. 4), 6), 7), 8), atenționăm că, deși la Capitolul C Secțiunea B lit. (d) din Anexa IX la Regulamentul (CE) se face referință la actul normativ al Uniunii 19 Europene, în conformitate cu care sunt clasificate produsele de origine animală, în actul normativ național lipsește referința enunțată, prin urmare se va elucida acest aspect (obiecție valabilă și la pct. 6 subpct. 1), 5), 6); pct. 7 subpct. 5) lit. a)).</p>	<p>aplicabile pentru Republica Moldova, statutul țării exportatoare fiind cunoscut și stabilit de Comisia UE.</p> <p><b>Se acceptă</b> Au fost efectuate modificările de rigoare.</p> <p><b>Nu se acceptă</b> Prevederile din Regulamentul (CE) nu pot fi preluate integral din motivul că Decizia 453/2007 la care se face trimitere în Regulamentul UE nu a fost transpusă în legislația națională, tot odată această Decizie ține de țările membre ale Uniunii Europene și cele terțe. Republica Moldova nu are atribuțiile de listarea bolilor. La nivel există o listă a țărilor care sunt clasificate ca țări de origine cu statutul privind ESB.</p>
--	---	---

	<p>2) La subpct. 4) lit. a), textul „pct. 1” va fi succedat de cifra „2”, or, pct. 1 și 2 transpun pct. 1 din anexa V, la care se face referință la Secțiunea B lit. (d) din Capitolul C din Regulamentul (CE) transpus prin pct. 5 subpct. 4) lit. a) (obiecție valabilă și la pct. 6 subpct. 8) lit. c), pct. 7 subpct. 3) lit. a), pct.7 subpct. 5) lit. c)).</p> <p>3) La subpct. 4) lit. a), referința la prevederile pct. 5 din „Hotărârea Guvernului nr. 1406/2008 pentru aprobarea Normei” se va substitui cu referința la pct. 5 din Norma privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor de carne de bovine, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1406/2008, deoarece pct. 5 face parte din Normă (obiecție valabilă și la pct. 6 subpct. 7) lit. a), pct. 7 subpct. 4) lit. a)).</p> <p>93. La pct. 6, referința la pct. 4 se va substitui cu referința la pct. 5, care conține reglementări cu privire la produsele de origine animală provenite de la bovine, ovine și caprine.</p> <p>94. La pct. 8: 1) Deoarece pct. 8 este constituit dintr-un singur subpunct, acesta nu se va numerota.</p> <p>2) La lit. e), textul „pct. 3 sbp. 10)-13)” se va substitui cu textul „pct. 3 subpct. 1)- 7)”, ce transpun pct. 1.3 literele (a) – (f) din secțiunea A a Capitolului A din anexa VIII, la care se face referință la Capitolul H pct. 2 din Anexa IX la Regulamentul (CE). Textul „pct. 3 sbp. 10) lit. d) din anexa nr. 6” se va substitui cu textul „pct. 3 subpct. 4)”, ce</p>	<p>Prevederile au fost preluate conceptual astfel încât să fie aplicabile pentru Republica Moldova, statutul țării exportatoare fiind cunoscut și stabilit de Comisia UE.</p> <p><b>Se acceptă</b> Au fost efectuate modificările de rigoare.</p>
--	---	---

transpun pct. 1.3 litera (c) subpunctul (iv) din secțiunea A a Capitolului A din Anexa VIII la Regulamentul (CE).

95. La pct. 11: 1) În referința la produsele derivate se va indica Legea nr. 129/2019, în care sunt definite.

2) La subpct. 1) se va indica actul normativ național, în care sunt definite grăsimile topite obținute din material de categoria 2, similar prevederii de la Capitolul D Secțiunea A lit. (a) din Anexa IX la Regulamentul (CE) (obiecție valabilă și la pct. 11 subpct. 3)).

96. La pct. 12: 1) Referința la pct. 8 se va substitui cu referința la pct. 11, ce transpune Secțiunea A, la care se face referință la Secțiunea B pct. 1 Capitolul D din Anexa IX la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 12.

2) La subpct. 3), textul „pct. 8 sbp. 4) și 6) ” se va substitui cu textul „pct. 11 subpct. 4) și 6)”, ce transpun literele (d) și (f) din Secțiunea A, la care se face referință la Secțiunea B pct. 2 din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 12 subpct. 3).

97. La pct. 13 alineatul întâi, textul „pct. 9 sbp. 1) și 2)” se va substitui cu textul „pct. 12 subpct. 1)-3) lit. a) și b)”, ce transpun pct. 1 la care se face referință la pct. 2 din Capitolul D Secțiunea B din Anexa IX la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 13.

98. La pct. 15, textul „pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 435/2010” se va substitui cu textul „pct. 5 din Regulile specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 435/2010”, întrucât noțiunile respective sunt definite la pct. 5 din Regulile specifice enunțate (obiecție valabilă și la pct.16).

99. Pct. 16 este constituit dintr-un singur subpunct, prin urmare nu se va numerota (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

	<p><i>La Anexa nr. 8 la Norma:</i></p> <p>100. La pct. 9 subpct. 6), textul „pct. 9 sbp. 1)-5)” se va substitui cu pct. 7, ce transpune primul paragraf punctele (i)-(v), la care se face referință la pct. 3.1 lit. (a) ultimul alineat din Anexa X la Regulamentul (CE), transpus prin pct. 9 subpct. 6).</p> <p>101. La pct. 11, în referința la „pct. 10 sbp. 3) lit. a)-e)” se va substitui cu referința la pct. 10 subpct. 3), întrucât subpct. 3) este constituit din lit. a)-e).</p> <p>102. La pct. 22, textul „pct. 18” se va substitui cu textul „pct. 21”, ce transpune punctul (i) la care se face referință în pct. 3 subpct. 3.2 lit. (c) diviziunea (ii) din Regulamentul (CE), transpus prin pct. 22 din proiect.</p> <p>Cu titlu de remarcă generală, anexele la Normă se vor întitula corespunzător normelor de trimitere.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p>Au fost efectuate modificările de rigoare.</p>
<p><b>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova nr.06/2/16279 din 25.09.2024</b></p>	<p>În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la diminuarea riscului de apariție a bolilor prionice și menținerea sub control a situației epidemiologice favorabile la efectivele de animale din Republica Moldova.</p>	

Secretar de Stat

Iurie SCRIPNIC